

Nøjsomhed og nydelse*

Samskabelse af redskaber til indsamling af oplevede vandværdier

Jonas Smedegaard ^{1,2}

Supervisor: Niels Heine Kristensen ²

¹Eksamensgruppe S2625625GB339

²Roskilde Universitet, Institut for Mennesker og Teknologi

2026-06-10

This work is licensed under a [Creative Commons „Attribution-ShareAlike 4.0 International“](#) license.

Kildekode er tilgængelig som Radicle-lænken <rad:ziomH2JbaXxXYH9g1jqhVjy47Uht>, som er web-tilgængelig f.eks. ved <https://radicle.network/nodes/iris.radicle.network/rad:ziomH2JbaXxXYH9g1jqhVjy47Uht>.

* Jeg vil gerne takke mine medstuderende, især Zahed Noos (زاهد نوس), Anna Bech og Ian Valentin Christensen, for værdifuld feedback undervejs. Også tak til Mika Yasuoka-Jensen (安岡美佳) for at se mig, til Birgitte Hoffmann for inspirerende og konstruktiv kritik og til min partner, Siri Reiter, og min mor, Inger Smedegaard, for deres støtte. Stor tak til Bernelle „indiebio“ Verster for AquaSavvy og for de udfordrende diskussioner.

Abstract

This project investigates how a co-created data collection format can support the situatedness of household water use and participants' autonomy. Grounded in feminist standpoint theory and Science and Technology Studies (STS), the project Watercounts develops a method for registering qualitative weightings: situated evaluations of what water use means to the person using it. Through co-design with Orø residents, a data collection architecture privileging local knowledge and participant ownership is sketched. Findings point to path dependency in existing infrastructure as a central matter of care and to methodological challenges in facilitating the co-design process.

Dette projekt undersøger, hvordan et samskabt dataindsamlingsformat kan understøtte situeretheden af vandforbrug i hjemmet og deltagernes autonomi. Med afsæt i feministisk standpunktsteori og videnskabsstudier (STS) udvikler projektet Vandvægtninger en metode til at registrere kvalitative vægtninger: situerede vurderinger af, hvad vandforbrug betyder for brugeren. Gennem co-design med orøboere skitseres en dataindsamlingsarkitektur, der prioriterer lokal viden og ejerskab for deltagerne. Resultaterne peger på sporafhængighed i eksisterende infrastruktur som en central omsorgssag, og på metodiske udfordringer i faciliteringen af co-design-processen.

Indholdsfortegnelse

Nøjsomhed og nydelse	1
AquaSavvy – en platform for dialog	1
Vandvægtninger – registrering af nøjsomhed og nydelse	2
Problemformulering	2
Studiemæssig forankring	3
Anvendelse af generativ kunstig intelligens	3
Tilgang	4
Metoder & teorier	5
Feministisk syn på samfund og teknologi	5
Feministisk standpunktsteori	5
Videnskabsstudier (STS)	6
Omsorgssager og multiplicitet	6
Sporafhængighed	7
Normative strukturer	7
Digitaliseringers handlemuligheder, normative infrastrukturer og pluralistisk videnssammenlægning	7
Iterativt design og co-design	8
Iterativ proces støttet af Pontis’ seks heksagoner	8
Vilde problemer, sammenfiltrering og intra-aktion	8
Deltagende design med interview til kreativ inspiration	9
Lydoptagelse og renskrivning	9
Vægtning	10
Opsummering	10
Designfase I – Etablering af hovedarkitektur	11
Grundprincipper og afledte krav	11
Feministiske problematiseringer	12
Simplificeret leg	12
Valg af vægtninger	12
Registrering	13
Videnssammenlægning	13

Indholdsfortegnelse

Intra-agerende dele	13
Co-design	14
Designfase II – Idéudvikling gennem dialog	15
Intentioner	15
Interviewguide 1	16
Forventninger	17
Udførelse	17
Identificering	17
Registrering	17
Deling	18
Umiddelbare resultater	18
Refleksion	18
Designfase III – Idéudvikling gennem anderledes dialog	19
Intentioner	19
Interviewguide 2	19
Forventninger	20
Udførelse	20
Sammenlignelighed med gennemsnitstallet	20
Registrering	20
Umiddelbare resultater	21
Refleksion	21
Refleksioner	22
Evaluering af co-design	22
Indviklet samtale med respondenterne	23
Perspektiver for design og for Orø	23
Spændende udfordringer	23
Anvendelighed for Orø	23
Anvendelighed for AquaSavvy	24
Konklusion	25
Bibliography	27
A. Interviewguide, rev. 1	A1
Viden om vandforbrug	A1
Preppe	A1
Praktisk	A1
Konkrete designs	A2
Private data, offentlig statistik, forskningskvalitet	A2

Indholdsfortegnelse

B. Interviewguide, rev. 2	B1
Normer & værdier	B1
Indsamling & deling	B2
Deling	B2
Anerkendelse	B2
Vandforbrug på Orø	B3
C. Interview 1	C1
Viden om vandforbrug	C1
Preppe	C2
Praktisk	C3
Konkrete designs	C6
Private data, offentlig statistik, forskningskvalitet	C8
D. Interview 2	D1
Normer & værdier	D2
Indsamling	D8
Deling	D15
Anerkendelse	D18
E. Interview 3	E1
Normer & værdier	E2
Indsamling	E13
F. Interview 4	F1
Normer & værdier	F2
Indsamling	F7
Deling	F26
Anerkendelse	F27
G. Optagelse og renskrivning	G1
H. Pontis' 6 heksagoner	H1

Nøjsomhed og nydelse

Jeg vil gerne leve bæredygtigt. Bæredygtighed handler om at holde igen – nøjsomhed – men også om at leve - at nyde livet: Bæredygtighed handler på sin vis om at finde en balance mellem at lade være og at gøre. Jeg vil gerne leve i balance med mit hjem, mit nærmiljø og med resten af verden.

Jeg kan vurdere min nøjsomhed ved at måle mit forbrug. Men hvordan kan jeg vurdere min levevis? Jeg har brug for en måde at registrere både nøjsomhed og nydelse, så jeg kan gå i dialog med mit hjem, mit nærområde og resten af verden om at finde en balance.

Denne erfaring af at mangle et sprog for vandforbrugets kvaliteter danner udgangspunkt for en igangværende designproces til registrering af nøjsomhed og nydelse for en udbredt teknologisk medieret praksis om ikke at bruge vand, hvor det naturligt forekommer, men at dirigere det hen forbi praktisk mere brugbare steder: vandforbrug i hjemmet.

Jeg søger at etablere viden ved at registrere som bidrag til en dialog om at finde en bæredygtig balance. Til dialogdelen er jeg involveret i forskningsprojektet AquaSavvy, og til registreringsdelen har jeg igangsat projektet Vandvægtninger (engelsk: Watercounts). Rapporten præsenterer projektets indledende faser af denne designproces.

De to projekter introduceres nedenfor.

AquaSavvy – en platform for dialog

Jeg deltager i AquaSavvy, der udvikler en digital platform til radikal borgerinddragelse ved vandtransition: „We need to radically empower people on the ground“ (AquaSavvy, u.å.-d). Platformen skal fungere som grænseobjekt (boundary object), som beskrevet af Star & Griesemer (1989), i dialoger mellem aktører med forskellige kapitalformer, blandt andet rumme tavs viden, rutiner og følelser

(AquaSavvy, u.å.-a; AquaSavvy, 2024, s. 4, 7–8). Projektet omfatter to levende laboratorier (engelsk: Living Labs), organiseret af henholdsvis kommunalt ansatte eksperter i storbykommunen Bursa i Tyrkiet og frivillige på den danske ø Orø, hvor jeg er bosiddende (AquaSavvy, u.å.-b, u.å.-c; AquaSavvy, 2024, s. 9).

Den kommunale organisation i Bursa råder over et datasæt som udgangspunkt for deres arbejde med dialoger om vand (Bursa Büyükşehir Belediyesi, 2025).

Inspireret af AquaSavvys opmærksomhed på tavs og subjektiv viden har jeg igangsat projektet Vandvægtninger til at indsamle borgeres egen tavse viden om dagligdags vandpraksisser i private hjem.

Vandvægtninger – registrering af nøjsomhed og nydelse

Vandforbrug kan ses som en nødvendig miljøbelastning, registrerbar gennem en vandmålers standardiserede forbrugsoptælling, men også som kontekstuelle kvaliteter – eksempelvis glæde over et langt bad, ubehag ved, at vandet er for koldt, eller måske stress over, at andre skal i bad efter dig – som kræver andre registreringsformer.

Vandvægtninger er videnskabsteoretisk forankret i feministisk standpunktsteori og videnskabsstudier (STS). Titlen „Nøjsomhed og nydelse“ markerer, at Vandvægtninger anerkender den enkeltes vandforbrugspraksis uden at normere, hvad vandforbrug bør være. Samtidig peger titlens ordspil på projektets metodiske ambition: at vægte (prioritere, vurdere) vandets kvaliteter, ikke kun veje (kvantificere) dets mængder. Dette dobbelte perspektiv – både etisk og epistemologisk – er centralt for projektets udvikling af et dataindsamlingsformat i samarbejde med deltagerne.

Målet med Vandvægtninger er at understøtte orøboere i at registrere deres personlige vandforbrugsmønstre og at samle og udgive kollektiv viden baseret på de personlige bidrag.

Problemformulering

Undersøgelsen hviler på principperne om, at viden om vandforbrug produceres lokalt, fortolkes stedligt og ejes af dem, der bruger vandet. Konkret spørger jeg:

Hvordan kan et samskabt dataindsamlingsformat understøtte vandforbrugets situerethed og deltagernes autonomi?

Dette åbner tre delspørgsmål:

1. Hvordan identificeres vandforbrugets kvaliteter?
2. Hvordan registreres de?
3. Hvordan deles personlig, potentielt følsom viden, så ejerskabet forbliver hos deltageren?

Denne undersøgelse udgør altså uddrag af en større designproces af vandforbrugsregistreringsmetoden Vandvægtninger til brug i en kommende dialogplatform udviklet af AquaSavvy.

Studiemæssig forankring

Dette projekt udgør den afsluttende projektopgave ved bachelorstudiet Humanistisk Teknologi.

Humanistisk Teknologi er funderet i tre centrale faglige søjler: Designprocesser, teknologier og menneskers teknologirelationer. I projektet indgår to af studiets tre dimensioner: Dels designprocesser, idet projektet dokumenterer og reflekterer over faser i en designproces, og dels menneskers teknologirelationer, idet designobjektet er direkte forankret i menneskers relationer til den teknologiske konstruktion at kunne forbruge vand i hjemmet.

Anvendelse af generativ kunstig intelligens

Generativ kunstig intelligens er blevet anvendt ved videnssøgning som en mere fleksibel måde at udtrykke søgetermer for at finde kilder og som støtte ved oversættelser mellem dansk og engelsk. I begge former er anvendt platformen kagi.com, og ved videnssøgning er mere specifikt anvendt modellen Kimi K2.6.

Desuden er generativ kunstig intelligens anvendt til råtransskribering som dokumenteret i **Bilag G**.

Mine valg af AI-inddragelse er drevet af en interesse i at bevare min autonomi i mit arbejde på flere måder:

Jeg foretrækker Open Source-licenseret software, da det styrker kollektiv vidensudvikling frem for privatiseret, typisk lukket videnskabelse.

Jeg foretrækker lokal IT-drift frem for cloud-services, da disse i min forståelse udgør et bæredygtighedsproblem, idet jeg har meget sværere ved at relatere til, hvor mange ressourcer de trækker: Min lokale computer kan jeg fysisk høre og mærke, når jeg trækker større ressourcer fra den.

Jeg foretrækker generativ AI, der tilstræber transparens, bl.a. ved prominent at pege på kilder til dets fabuleringen. Jeg foretrækker også generativ AI, som ikke er promptet til at fastholde brugeren. Kagi synes i øjeblikket bedst at understøtte disse to fronter.

Tilgang

Den overordnede idé med Vandvægtninger er et deltagerstyret og deltagerejet system. Som akademiker kan jeg ikke beslutte, hvad der specifikt skal registreres, for den afgørelse ligger hos deltagerne. Jeg kan facilitere og understøtte, at lokale beboere selv identificerer kvaliteter ved deres vandforbrug og registrerer det.

Det centrale princip ved idéen er lokal forankring: Den enkelte deltager vurderer egne kvaliteter, der ønskes registreret, ejer sine egne registrerede data og styrer suverænt sine bidrag til indsamlingen, og deltagerne ejer i fællesskab den kollektivt indsamlede data. Eksterne bidrag er „gæster“ eller „krydderi“ for processen: valgfri for deltagerne, om de hver især vil inddrage. Dataindsamlingsformatet udvikles gennem en iterativ designproces i samarbejde med lokale beboere på Orø.

I næste afsnit redegøres for de anvendte metoder og teoretiske funderinger. De efterfølgende afsnit dokumenterer uddrag af designudviklingen til dataindsamlingsmetoden Vandvægtninger.

Metoder & teorier

I denne rapport er anvendt Sheila Pontis' designtækningsmodel til at hjælpe til en mere fokuseret designproces med inddragelse af semistrukturerede interviews som kreativt redskab i co-design sessions.

Anvendelsen er forankret i teorier om vidensproduktion inden for feministisk standpunktsteori og videnskabsstudier (STS).

Her følger uddybninger af hver af de anvendte metoder og teorier. Teorier uddybes først og derefter metoder, hvor feministisk tænkning er anvendt til en kritisk perspektivering af andre metoder. Til sidst i afsnittet introduceres et lokalt anvendt begreb: „vægtninger“.

Feministisk syn på samfund og teknologi

Feministisk standpunktsteori

Feministisk standpunktsteori argumenterer for, at viden altid er produceret fra en bestemt position, og at marginaliserede positioner kan generere epistemisk mere kritisk viden end dominerende positioner (Harding, 1991/2016, s. 119). Med standpunkt menes helt centralt noget andet og mere end position og synsvinkel: Det feministiske begreb standpunkt dækker over, at et levet liv er nødvendigt for at konstruere og rumme det erkendte (Harding, 1991/2016, s. 127).

Et centralt bidrag fra standpunktsteorien til dette projekt er princippet om, at al erkendelse er ufuldstændig, legemliggjort og situeret i et lokalmiljø (Haraway, 1988, s. 590). Dette kan mere specifikt for projektets kontekst udtrykkes som, at den, der bruger vandet, besidder en form for viden om forbruget, som eksterne eksperter ikke kan indhente, og som eksisterer forankret i det sted, vandet blev forbrugt.

Videnskabsstudier (STS)

Videnskabsstudier (engelsk: Science and Technology Studies, STS) er et bredt felt af studier i samspillet mellem videnskab, teknologi og samfund (Sommer & Schraube, 2023). Centralt indenfor STS viser Bruno Latour med teorien Aktør-Netværksteori, at videnskabelige fakta konstrueres gennem netværk af aktører, både menneskelige og ikke-menneskelige. En idé trænger aldrig igennem i kraft af sin sandhed alene, men kræver allierede, der griber den og flytter den af egne motiver. Latour kalder dette translation: aktører omdefinierer hinandens interesser, så et netværk stabiliserer sig omkring et faktum (Latour, 1984/1988, s. 11).

Eksemplificeret gennem Vandvægtninger-projektet kan dette forklares sådan, at eksempelvis vandmålerens litertal ikke er et neutralt fakta, men et resultat af en translation, hvor visse aktører (kvantificering, forsyningsselskaber) er blevet inddraget, mens andre (situerede kvaliteter) blev overset. Projektets opgave er så at udvide netværket, så vandforbrugernes kvalitative vægtninger kan inddrages i translationen af, hvad vandforbrug er.

Omsorgssager og multiplicitet

Mol (2008) opstiller en etisk forståelsesramme for sundhedspleje med fokus på omsorg fremfor helbredelse. Denne forståelsesramme videreudvikles af Puig de la Bellacasa (2015) med inddragelse af netværkstænkningen inden for STS til det epistemologiske princip omsorgssag (engelsk: matter of care), om at fastholde opmærksomheden mod, hvad der anerkendes som værd at passe på, og argumenterer for, at omsorg ikke blot er en etisk forpligtelse, men en situeret, legemlig praksis, der gør verdener mulige (Puig de la Bellacasa, 2015, s. 5).

I Henry (2023) argumenteres der for, at omsorgssager kan anskues som et flydende rum af multipliciteter, hvor det er væsentligt at studere forskellene i konkurrerende mål og værdier frem for uligheder i information og teknologi.

Sporafhængighed

Begrebet sporafhængighed (engelsk: path dependency) refererer til, hvordan tidligere valg og infrastrukturer begrænser fremtidige muligheder (Søndergård et al., 2007, s. 293). I feministisk STS anskues sporafhængighed ikke blot som en teknisk eller økonomisk begrænsning, men som en normativ og politisk dynamik: Eksisterende infrastrukturer indlejrer normative vurderinger, som gør det svært at forestille sig alternativer (D'Ignazio & Klein, 2020, s. 102, 104).

Normative strukturer

Normative strukturer er data med indlejret normativ værdi – i modsætning til såkaldte „objektive“ målinger som rene tal, som fra et feministisk perspektiv bærer en udtalt subjektivitet. Objektiv viden eksisterer ikke: al viden er situeret. Eksempelvis er „89 liter“ normativt positivt, når det kontekstualiseres som „... som er mindre end 97, og nøjsomt forbrug i forhold til gennemsnittet er en god ting“.

Digitaliserings handlemuligheder, normative infrastrukturer og pluralistisk videnssammenlægning

I forhold til systematisk vidensproduktion formulerer Berret & Munzner (2022) det (oversat af forfatteren) sådan, at viden udspringer af konkret menneskeligt arbejde, idéer, institutioner og kollektiv hukommelse og må derfor nødvendigvis være situeret i en menneskelig kontekst og behandle en mangfoldighed af perspektiver og fortolkninger som elementer i et mere dækkende billede end noget enkeltstående synspunkt (Berret & Munzner, 2022, s. 15).

Digitalisering, i et feministisk perspektiv, udgør en udfordring om at fastholde opmærksomheden på, hvordan data „tilskæres“ ved digitaliseringsprocessen – altså hvilke vidensforståelser der ligger til grund – hvem der ejer den ontologi, som implicit dikterer, hvad der bevares som digitaliseret viden, og hvad der skæres fra som „støj“ (D'Ignazio & Klein, 2020, s. 102). Digitalisering er altså ikke entydig, men flere mulige digitaliseringer rummer forskellige handlemuligheder, hvor normative infrastrukturer er digitaliseringer, som rummer normativ (altså eksplicit situeret) viden.

Iterativt design og co-design

Iterativ proces støttet af Pontis' seks heksagoner

Anskuelsen af design som en iterativ proces er formaliseret af Hasso-Plattner Institute of Design (d.school) ved Stanford University, som beskriver designprocesser som fem tilstande (engelsk: modes): Indlev, Definér, Find på, Formgiv og Afprøv (engelsk: [Empathize, Define, Ideate, Prototype and Test]) (Doorley et al., 2018). Disse tilstande udgør ikke en lineær sekvens, men iterationer, hvor designeren bevæger sig frem og tilbage mellem tilstandene.

Pontis (2015) kritiserede udeladelsen af fokus på grundforskning og tilføjede en sjette tilstand, Forstå (engelsk: Understand), om at afdække baggrundsviden om problemfeltet.

Jeg anskuer altså design som en iterativ vekslen mellem forskellige måder at tænke kreativt, som hver kan stimuleres af en række udvalgte metoder. Jeg navigerer i denne iterative kreative designproces vha. Pontis' reviderede designtækningsmodel, der skelner mellem seks tænkemåder. Modellen antyder en kronologisk sammenhæng, men jeg har valgt at anvende den mere dynamisk, inspireret af Pressman (2018).

Vilde problemer, sammenfiltrering og intra-aktion

Begrebet vilde problemer (engelsk: wicked problems) stammer fra designteoretikerne Rittel & Webber (1973), der beskrev planlægningsproblemer uden klare mål eller entydige løsninger, i modsætning til „tamme“ problemer med definerbare svar. de Vries (2016, s. 40–41) placerer vilde problemer i en designkontekst og skelner mellem veldefinerede problemer, der kan løses ved rationel analyse, og uafklarede problemer (engelsk: undetermined problems), der kræver refleksion over værdier og mål, før løsninger kan formuleres.

Feministisk kan et vildt problem anskues som en omsorgssag for at flytte fokus fra et problem, der skal løses, til en kompleksitet, som er værd at passe på, dvs. fra „hvordan løser vi dette?“ til „hvad bekymrer os her, og hvad har brug for omsorg?“.

Beslægtet bliver samspillet mellem designer og det designede inden for feminismen forstået ikke som adskilte størrelser, der interagerer med hinanden, men som fundamentalt afhængige af hinanden – på engelsk betegnet som „entangled“ – hvor denne „sammenfiltrering“ betegnes som, at delene er intra-agerende frem for interagerende (Barad, 2007, s. 128).

Benævnelsen „sammenfiltret“ i citationstegn ovenfor er, fordi denne typiske danske oversættelse af entanglement er uheldig, da den ikke på samme måde som den engelske betegnelse associeres med et fundamentalt afhængighedsforhold.

Deltagende design med interview til kreativ inspiration

Sanders & Stappers (2014) argumenterer for, at co-designredskaber skal give ikke-designere et sprog til at udtrykke ideer om fremtiden – et generativt toolkit. Jeg anvender semistruktureret interview som et sådant redskab: De åbne spørgsmål giver deltageren et sprog til at reflektere over og foreslå designmuligheder, og dialogen inddrages i efterfølgende designtrin, eksempelvis idéudvikling (engelsk: ideation).

Interviewet er altså ikke valgt for at indsamle viden om respondenterne, jf. eksempelvis Pedersen & Brinkmann (2010), men for at åbne op for designrummet, så deltageren som co-designer kan bidrage til at drømme fremtidsrettet i tidlige, generative faser af designprocessen (Sanders & Stappers, 2014, s. 11). Eksempelvis fungerer spørgsmålet „Hvordan ville du helst indsamle data om dit vandforbrug?“ (spørgsmål 5 i interviewguide 2) som en invitation til at tænke med på designet, ikke som en undersøgelse af respondentens præferencer.

Lydoptagelse og renskrivning

Interviews bliver optaget digitalt og først groft transskriberet ved hjælp af et generativt AI-system og derefter færdiggjort manuelt.

Ingen eksterne ressourcer (også kendt som cloud-tjenester) bliver anvendt til at optage eller efterbehandle interviews. For detaljer se [Bilag G](#).

Vægtning

Denne tekst introducerer udtrykket „vægtning“ til at betyde situeret, normativ vurdering.

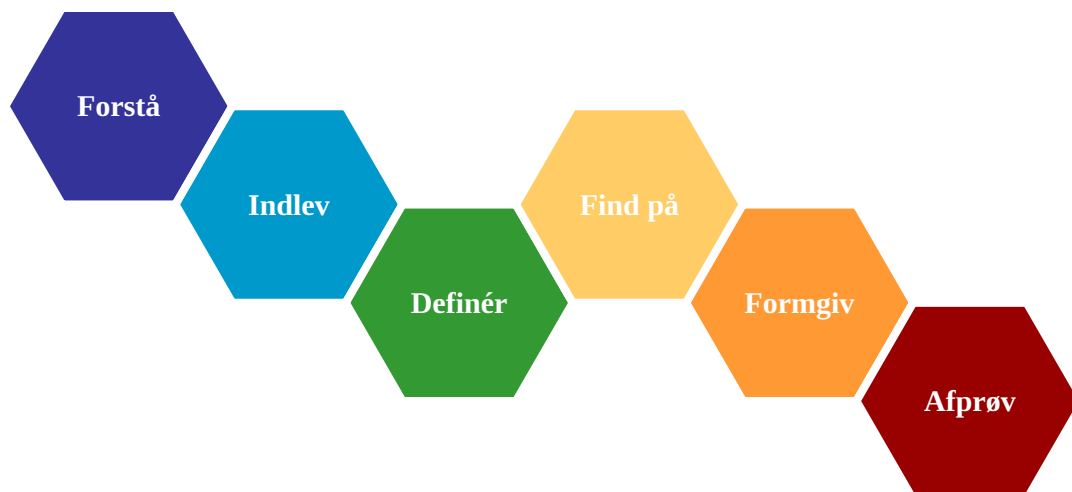
Centralt for denne tekst er værdier, som en person eller en gruppe kan tillægge forbrug af vand – altså en normativ vurdering af et vandforbrug. Ud fra feministisk standpunktsteori giver det ikke mening at generalisere sådanne normative vurderinger, da de principielt er lokalt forankrede – de er situerede.

Et tilsyneladende oplagt udtryk at bruge er „værdisætning“. Dette udtryk anvendes dog typisk til at beskrive kvantificering af værdi til brug i økonomiske kontekster, og der er derfor en reel risiko for associering med generaliserende, målbare former for værdi. Derfor introduceres indenfor denne tekst udtrykket „vægtning“ til at beskrive en normativ vurdering af et vandforbrug, epistemisk forankret lokalt hos den videnskabskende.

Opsummering

Denne opgave anvender altså en deltagende designproces og inddrager semi-struktureret interview som kreativ teknik. Disse metoder anvendes med teoretisk forankring i feministisk STS til designudviklingen af en dataindsamlingsmetode

Designfase I – Etablering af hovedarkitektur

Figur 1.: Sheila Pontis' seks heksagoner, tegnet af forfatteren (Bilag H).

Vandvægtninger er i indledningen indrammet gennem tre underspørgsmål, som påvirker designudviklingen og det færdige design centralt: Hvilke værdier der skal vægtes, hvordan de skal registreres, og hvordan registreringer samles til kollektiv og ekstern brug.

Her følger en række væsentlige problemstillinger, som jeg fandt centrale at inddrage i designtænkningen.

Grundprincipper og afledte krav

De opstillede grundprincipper for designprojektet leder til et behov for automatiseret digitalisering, privatlivsbeskyttelse og publicering, og det udløser så, at computersystemer kræver ekspertise at operere. Det ideelle er et lokalt og enkelt brugbart computersystem.

Feministiske problematiseringer

For Vandvægtninger er sporafhængigheden tydelig i den eksisterende vandmålerinfrastruktur, der kun tillader registrering af volumen, ikke af kvalitative vægtninger. Denne infrastruktur gør det svært at tænke vandforbrug som andet end en mængde – den nuværende teknologiske sti dikterer, hvad der tælles som viden.

Multipliciteter har betydning for designet, idet et fænomen som vandforbrug ikke har én entydig natur, men eksisterer som flere sameksisterende, potentielt uforenelige versioner: Vandforbrug er samtidigt både en miljøbelastning, en hygiejnisk praksis, en kilde til nydelse, en økonomisk udgift og et sundhedsspørgsmål. For Vandvægtninger er det afgørende ikke at reducere disse multiplaciteter til ét perspektiv.

Simplificeret leg

Gennem en række indledende design-iterationer, bl.a. dokumenteret i delprojektet Smedegaard (2026), undersøgte jeg hvert underspørgsmål isoleret under antagelse af, at de øvrige var afklaret. Denne simplificering muliggjorde leg, men overså entanglement mellem delene. Da jeg tog den feministiske fundering seriøst, blev det tydeligt, at jeg reelt dikterede valg for deltagerne: Ved at antage, at deltagerne allerede havde foretaget valg om to centrale aspekter af det samlede design, tillod jeg reelt, at jeg dikterede disse valg, og undersøgte derfor i praksis en personligt situeret fantasi fremfor mere realistisk en situering med orøboere involveret (foruden mig selv – jeg har en dobbeltrolle som både forsker og lokal deltager).

Herunder skitseres først en række overvejelser for hver af problemstillingerne, og derefter belyses, hvordan de er indbyrdes afhængige.

Valg af vægtninger

Hvilke værdier en deltager tillægger sit forbrug af vand – deltagerens vægtninger – er situeret viden: Den er forankret i deltagerens forforståelser og situation.

En vægtning kan være skjult, også for deltageren selv, betegnet som tavs viden inden for feminologien.

Registrering

Hvordan deltagerne foretrækker at registrere. Valg af registreringsmetode påvirkes af valg af vægtninger og griber selv ind i muligheder for automatiseret efterbehandling. Med et grundkrav om deltagerautonomi skaber denne sammenhæng en interessant dynamik, som det kræver deltageres involvering at afklare, ideelt set som en integreret del af designprocessen.

Videnssammenlægning

Tidligt i idéudviklingen opstod en interesse for at understøtte autonomi i forhold til deltageres valg af eksponering: hvorvidt en deltager ønskede anonymitet eller kreditering.

Konventionelt anonymiseres ikke-akademikeres bidrag til forskning, men bl.a. Godfrey-Faussett (2022) problematiserer dette og peger på, at denne praksis kan ses som en form for undertrykkelse.

Intra-agerende dele

Feministisk teknologiforståelse påpeger, at digitalisering – altså det at reducere til noget tælleligt – rummer en form for diskrimination, og lægger op til i stedet at fokusere på handlemuligheder (engelsk: affordances) – dvs. ikke digitalisering i sig selv, men en (blandt flere mulige) digitaliserings rådigheder (Earl & Kimport, 2011, s. 10).

Tællelige vægtninger er nemmere at samle og umiddelbart nemmere at registrere, men muligvis sværere reelt at registrere: Det kan synes lettere at måle „1 stort toiletskyl og 4 små“ end „jeg skyllede bekymringsfrit“ eller „jeg skyllede nøjsomt“, men den talbaserede registrering er ufuldstændig – den repræsenterer først en vægtning koblet med eksempelvis „...og hver liter øgede min bekymring“ eller „...og hver liter vurderede jeg nødvendig for mig“.

Omvendt ligger der en væsentlig udfordring i at samle normative strukturer.

Hvis alle registrerer på samme måde, så er det nemmere at optimere registreringen – udforme introducerende vejledninger, udvikle redskaber til at optimere med mere – men det reducerer den enkeltes autonomi.

Behov for anonymisering komplicerer videnssammenlægning på flere måder: dels direkte ved at udvide til at skulle udøve censur af følsomme data, dels indirekte idet en tilføjet censurering komplicerer akademisk validering: Det er nemmere at validere en transparent databehandling. Hvis alle deltagere foretrækker kreditering, så kan videnssammenlægning altså udføres simplere og transparent.

Co-design

Inddragelse af orøboere i designprocessen ved brug af interview-formatet anvendes som redskab til kreativ inspiration.

Næste kapitel præsenterer formatet for to interview-runder, og derefter præsenteres udvalgte udpluk og en refleksion af, hvordan de har bidraget til designprocessen.

Designfase II – Idéudvikling gennem dialog

En tidlig designiteration forløb hen over 2 uger i maj 2026 med fokus på indlevelse og idégenerering i et samarbejde med orøboere som co-designere.

Dette er en gennemgang af forløbet med refleksioner undervejs, både fremad- og bagudrettet. I marginen har jeg annoteret de vekslende designtilstande undervejs i designprocessen.

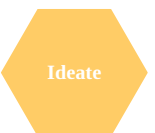
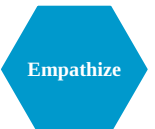
Intentioner

Formålet med forløbet var primært indlevelse i, hvad vandforbrug kunne betyde for en fremtidig deltager, og at kaste idéer op om, hvordan en registreringspraksis kunne tage sig ud.

Sekundært var formålet at afprøve formatet for samarbejdet med henblik på evt. justeringer forud for en større runde: Jeg havde tidligere haft 5-8 små uformelle snakke på caféer og på færgen mellem Orø og Sjælland og forventede optimistisk at lave 10-15 små samtaler på caféer og på færgen eller i folks private hjem.

Jeg havde i flere måneder tumlet med en række idéer selv, både om mulige typer vægtning og om praktiske rutiner. Det feministiske princip om, at viden er situeret nødvendiggør dog, ikke at spekulere på vegne af andre, men i stedet at invitere til medspekulation. Derfor denne tilgang om at inddrage orøboere i designprocessen.

Jeg havde tidligere forestillet mig at organisere små samtaler, hvor jeg præsenterede mine samtalepartnere for tidlige prototyper af tællerredskaber. Jeg forkastede dog denne idé, fordi jeg ønskede en mere åben snak og frygtede, at samtalen kunne ende med, hvad jeg havde tænkt frem for hvad deltagerne selv tænkte.

Sanders & Stappers (2014) foreslår til ligeværdigt co-design at bruge toolkits. Jeg har ingen tidligere erfaring med formatet og vurderede det væsentligt med et toolkit, som ikke var for fremmed, både for mig og for dem, jeg inviterede til at deltage, så det ikke blev distraherende for vores arbejde. Jeg valgte derfor at bruge semistruktureret interview som toolkit, dvs. forberede spørgsmål til at igangsætte samtaler og spekulation.

Jeg fandt på tre temaer for en snak: Preppe, praktisk og organisering. Preppe var at opstille det tankeeksperiment, at en eller anden krise gjorde, at vi blev nødt til selv at måle vores vandforbrug. Praktisk var at bygge videre på tankeeksperimentet til, hvordan det praktisk kunne gøres. Og organisering var at spekulere over konsekvenser af, at vi målte på vores eget vand - hvordan vi kunne og ville dele sådanne målinger med hinanden.

Jeg fandt også på en samtalestarter: Præsenterer det danske gennemsnitsforbrug, 97 liter per person per dag (With et al., 2025, s. 4), og spørge min samtalepartner, om de syntes, tallet virkede meningsfuldt og brugbart. Forventningen var, at deltagere generelt ville distancere sig fra tallet og bruge det som afsæt til at overveje andre slags tal og ikke-tal-vægtninger.

Formatet for idégenereringen er altså en let styret samtale mellem en forsker (mig) og en inviteret orøboer, stimuleret med nogle få spørgsmål til sammen at idégenerere inden for tre temaer med afsæt i vandforbrugsmåling.

Ideate

Interviewguide 1

Temaerne og 7 tilhørende spørgsmål blev organiseret som en skitseagtig interviewguide (se Bilag A).

Interviewguiden indeholder følgende spørgsmål:

1. Hvor meget vand bruger du, og til hvad?
2. Kunne du forestille dig at måle dit vandforbrug?
3. Hvad skulle der til for at engagere dig?
4. Hvilket design appellerer til dig?
5. Hvad mangler der?
6. Kunne du forestille dig at bidrage?
7. Ville du fortsætte med at bidrage?

Prototype

Forventninger

Jeg forventede et væld af skæve vinkler.

Jeg forventede få, der ikke var interesserede, og mange, der ville gribe legen.

Jeg forventede finurlige svar, når jeg efter lidt træning også spurgte børn og unge.

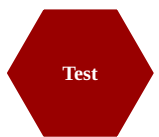

Udførelse

Her er samlet nogle udpluk fra samtalen med vægten lagt på udtalelser fra den inviterede samtalepartner.

Udplukkene er grupperet efter de tre delspørgsmål opstillet som ramme for denne rapport – identificering, registrering og deling. Temaer, samtalen blev forberedt til at foregå inden for, er altså ikke blevet nærmere belyst.

Der blev udført ét interview, som foregik på dansk.

Identificering

R1 vurderer sit forbrug normalt eller lidt under normalt: „Jeg tror da nok, vi ligger omkring gennemsnittet. Sådan et slag på tasken. Måske en lille smule under“ (Bilag C kl. 00:01:09).

Registrering

R1 forestiller sig en teknisk omfattende registrering: „Det kan jo kræve nogle ret store indgribninger i rør og installationer og alt muligt“ (Bilag C kl. 00:04:28).

R1 har tillid til ekstern vægtning: „Der har jeg dog så meget tillid til vores ekspert-systemer, at jeg nok ville tro på den data, der foreligger“ (Bilag C kl. 00:04:28).

R1 foretrækker at overlade indsamling af data til andre: „Det kunne da godt være meget spændende og sjovt, hvis der var nogen, der ville gå ind og måle det for mig“ (Bilag C kl. 00:08:19) og „Jeg kunne da godt forestille mig, at der var en eller anden DTU-nørd, der kunne finde ud af at lave en eller anden ordning i dit rør, som kunne måle gennemstrømning“ (Bilag C kl. 00:08:19).

R1 skyder argumentet ned om, at en smartphone-app ikke er renlig (Bilag C kl. 00:13:44).

Deling

Samtalen kom ikke ind på dette emne.

Umiddelbare resultater

Tallet 97 er fornuftigt, men personligt lidt højt

Fokus på mængde, reduktion af forbrug, effektiv måling og nem målemetode.

Refleksion

Talte med ind i tankerækker, men prøvede ikke at styre i andre retninger: Gav hurtigt op ved manglende interesse.

Mistænkte, at interviewguiden var for diffus

Mistænkte vinklingen af interviewguiden – at jeg spurgte *om* folk ville lege, hvor det trykke er en høflig afvisning

Jeg droppede yderligere interviews. Det lave antal interviews, både i denne fase og næste, afspejler projektets indledende, sonderende karakter og er ikke tilstrækkeligt for generaliserbarhed, men nok til at identificere mønstre i faciliteringsudfordringer, særligt spændingen mellem at lede og at lytte, som er central for projektets feministiske fundering.

Jeg skærpede temaerne og tilhørende spørgsmål i en på det tidspunkt tro på, at der blot var et snævert problem med fokusering af samtalen.

Jeg ændrede vinklingen af spørgsmålene fra en „ville du...?“-stil til en overordnet „nu antager vi, at du gerne vil det her, så *hvordan* ville du så gøre det?“.

Designfase III – Idéudvikling gennem anderledes dialog

Intentioner

Finde ud af, hvad andre finder spændende ved at reflektere over eget vandforbrug.

Stille spørgsmål til at styre snakken

Interviewguide 2

Interviewguiden blev revideret til at indeholde 10 spørgsmål (se [Bilag B](#)).

Den anden udgave af interviewguiden indeholder følgende spørgsmål:

1. Hvor meget vand bruger du, og hvad bruger du det til?
2. Hvis vandforbruget på Orø skulle halveres, hvordan ville du så ændre dit forbrug?
3. Burde nogle grupper på øen spare mere/mindre end dig?
4. Hvad betyder dit vandforbrug for dig – hvilke værdier tillægger du det, og hvorfor?
5. Hvordan ville du helst indsamle data om dit vandforbrug?
6. Hvordan ville du gribe det an, hvis du skulle registrere løbende i flere år?
7. Hvordan ville du foretrække at se det samlede resultat?
8. Foretrækker du at deltage anonymt eller at få anerkendelse for dit arbejde?
9. Bør alle deltagere enten navngives eller anonymiseres på lige fod?
10. Bør vi undlade at indsamle nogle værdier af hensyn til behov for diskretion?

Hensigten med guiden er at få respondenterne til at reflektere over, hvordan de vurderer deres eget vandforbrug, og hvordan de kunne og ville ønske at registrere disse værdier.

Hvert spørgsmål bygger på det foregående: Først et spørgsmål tænkt som en provokation – et for simpelt tal, ikke rigtigt beskrivende eller relaterbart. Derfra går man videre til, hvad der så kunne være beskrivende og vedkommende, og derfra til, hvordan det i praksis kunne udføres, og hvordan resultaterne kunne se ud.

Forventninger

Jeg forventede legende samtaler, men også at det kunne kræve nogen tid at varme op.

Udførelse

Begynder med „vi leger, at du allerede er med...!“

Styrer snakken meget kraftigt

Presser på for ikke-volumenværdier

Sammenlignelighed med gennemsnittallet

R2 vurderer at ligge under gennemsnittet: „Jeg tror, jeg bruger mindre“ (Bilag D kl. 00:01:57) og „Vi bruger mindre end gennemsnittet, det ved jeg“ (Bilag D kl. 00:03:33).

Registrering

R2 bliver spurgt (Bilag D) „Hvad har værdi for dig i dit vandforbrug?“ (kl. 00:11:13), uddyber med „Men også måske andre ting: oplevelserne. [...] Er det en nydelse? Er det sexet? Er det dyrt? [...] Er det klamt, hvis det er fugtigt? Er det lækkert, hvis...“ (kl. 00:11:49–00:12:15). Senere bliver subjektive værdier søgt to gange: „Er der [...] nogle oplevelsesmæssige, nogle humane kvaliteter måske, andet end selve det, at det er rent vand? Hvilke ting skulle vi måle på, hvis vi skulle [prøve at råbe en politiker op om, at det var for dyrt]?“ (kl. 00:13:03)

R2 svarer (Bilag D) „Det vand, jeg skal drikke og putte i mad, det skal være rent“ (kl. 00:11:39) og „hvis vand blev [...] 10 gange så dyrt, som det er i dag, så [...] ville jeg da [...] sige: Har jeg råd til at bruge så meget vand?“ (kl. 00:12:27) og „Det handler om [...] min egen sundhed og befolkningens sundhed“ (kl. 00:13:35–00:14:31).

Som opsummering vægter R2 renlighed, pris og sundhed.

Umiddelbare resultater

Fokus på mængde, reduktion af forbrug og bekymring om kvalitet

Refleksion

Ingen nævner rengøring

Ingen nævner havet (eller én, efter at jeg bringer det op)

Ingen vander have (én vander dog blomster, men tillægger det kun en lille vægt)

Refleksioner

Jeg har skitseret strukturer og har villet inddrage deltagere ligeværdigt. Jeg har altså inddraget potentielle deltagere gennem interviews med spørgsmål, som ikke var ment mål-orienteret, om „Hvad synes du om vandforbrug?“, men derimod samtale-åbnende som „Lad os alle tælle – hvordan synes *du* vi skal gøre det?“.

Respekt for deltagers autonomi omfatter også en respekt for deltagerens valg af at støtte sig til ekspertviden, eksempelvis R1, som stoler på og foretrækker eksterne eksperter mere effektive måling.

Det er tankevækkende, at ingen nævner rengøring som en vægtning.

Evaluering af co-design

Inddragelse af orøboere i designprocessen bragte værdifulde ideer og udfordrede vanetænkning.

Der var dog også stor forskel på mine forventninger til co-design og, hvordan sessions rent faktisk forløb. En mulig forklaring kan være, at jeg er uerfaren som facilitator. Konkret kunne jeg have forberedt sessions grundigere og gået metodisk strammere til værks – der er et væld af litteratur om designmetoder. Under transskriberinger af interviews blev det også tydeligt for mig, at det mistænkeligt ofte var mine egne ord, jeg skrev ned: Der kunne uden tvivl komme noget andet og mere frem, hvis jeg lyttede mere og lod de øvrige deltagere indtage designrummet – eller som det bliver formuleret i d.school: Vær ikke bange for stilhed (engelsk: „Don't be afraid of silence“) (Doorley et al., 2018, s. 4-bagside).

Der er indikationer af, at helt basale informationer om kontekst for samtalen ikke er blevet ordentligt fremlagt. Eksempelvis udtrykker første interviews respondent primært interesse i at overlade registrering til andre, men nogenlunde midtvejs inde i interviewet spørger vedkommende, hvad formålet skulle være med selv at registrere (Bilag C kl. 00:09:06). Det indikerer en væsentlig risiko for,

at vi indtil da har talt forbi hinanden omkring det helt overordnede emne for samtalen. En lignende indikation er hyppigheden ved alle interviews af, at jeg forklarer mig eller på anden vis taler definerende: Hensigten med interviewet er idégenerering, så ud fra feministisk forståelse er det i bedste fald meningsløst og potentielt direkte skadeligt, hver gang jeg på den måde postulerer en ikke-situeret sandhed.

Indviklet samtale med respondenterne

Inden de adspurgte skal overveje de mere menneskelige værdier, skal de forholde sig til et statistisk mål og en tænkt krisesituation. Denne rækkefølge i spørgeteknikken var tænkt som en støtte til refleksionerne ved først at præsentere en etableret, konventionel sandhed, men den kan ende med at spille respondenterne et puds ved ubevidst at fastslå det kvantitative blik som et generelt tema for interviewet.

Desuden kan de roller, der anvendes under interviewet, udgøre en mental belastning og reelt distrahere respondenterne.

Jeg udforsker og justerer min egen forståelse som forsker, samtidig med at jeg prøver at ændre deltagernes syn på tingene. Emnet er, hvordan vi i fremtiden vil udforske og måske udfordre vores selvforståelse. Forskeren er del af situationen: Det er ikke respondenterne, men forsker-responder-konstellationen, der etablerer en situeret erkendelse.

Perspektiver for design og for Orø

Spændende udfordringer

Det er et stort anlagt projekt, men uanset dette kunne der have været en tydeligere styring og i hvert fald en mere eksplicit dokumentation af processen, eksempelvis ved at skrive dagbog.

Anvendelighed for Orø

Et interessant videre arbejde ligger i at realisere dette design og så erfare, hvordan – hvis overhovedet – orøboerne vil anvende det i deres lokale situering.

Anvendelighed for AquaSavvy

Mens AquaSavvy er funderet i aktørers forskellige kapitalformer, vælger Vandvægtninger bevidst en feministisk standpunktsteoretisk forankring. Valget afspejler en forskellig forståelse af, hvordan viden produceres: AquaSavvy adresserer magtasymmetrier mellem aktører med forskellige kapitalformer, mens Vandvægtninger tager udgangspunkt i den enkeltes situerede viden som epistemisk ressource. Spændingsfeltet mellem disse to funderinger – den ene orienteret mod strukturelle kapitalformer, den anden mod situeret erfaring – er ikke yderligere undersøgt i dette projekt.

Konklusion

Denne tekst har dokumenteret de indledende faser af et designprojekt til en dataindsamlingsmetode om vandforbrug i hjemmet udfra feministisk standpunktsteori og videnskabsstudier (STS). En metode til dataindsamlinger er blevet skitseret til understøttelse af situeret vidensskabelse og pluralistisk videnssammenlægning.

Til delspørgsmål 1 om identificering af vandforbrugets kvaliteter: En omsorgssag blev identificeret vedrørende sporafhængighed: Vandforsyningsteknologier har indlejret normative valg, som gør det svært at forestille sig alternativer. Den nuværende teknologiske sti dikterer altså, hvad der tælles som viden. Samtalerne med orøboere viste, at de identificerede kvaliteter overvejende var mængde, pris og sundhed. Ikke-volumen værdier som nydelse, velvære og magelighed blev nævnt, men ikke reflekteret. Ingen nævnte rengøring, og ingen nævnte havet. Det er tankevækkende og kunne indikere tavse vægtninger, som det kunne være relevant at arbejde mere med at få frem, gennem andre metoder end interviewformatet.

Til delspørgsmål 2 om registrering af kvaliteter: Arkitekturen skitserer en registreringsform, hvor den enkelte deltager selv vælger sine vægtninger og registrerer dem i et lokalt forankret system. Tællelige vægtninger er nemmere at samle, men ufuldstændige: de repræsenterer først en vægtning koblet med situeret normativ vurdering. Designet peger mod en intra-agerende helhed, hvor valg af vægtninger, registreringsform og videnssammenlægning er fundamentalt afhængige af hinanden og ikke kan isoleres. Det konkrete format for registrering af vægtninger er endnu ikke realiseret og forbliver en central opgave for designprocessens videre forløb.

Til delspørgsmål 3 om deling af personlig, potentielt følsom viden: Respondenterne udtrykte forskellige præferencer for eksponering: nogle foretrækker anonymisering af detaljerede data, andre ser værdi i kreditering og anerkendelse. Behov for anonymisering komplicerer videnssammenlægning, dels direkte ved

Konklusion

at kræve censur af følsomme data og dels indirekte ved at komplicere akademisk validering. Designet rummer en spænding mellem simple og mere transparent videnssammenlægning ved fuld kreditering og den enkeltes autonomi over egen eksponering. Det er en spænding, der ikke er løst i dette projekt.

Co-design-processen med orøboere bragte ideer ind og udfordrede vanetænkning, men afslørede også metodiske svagheder: Som facilitator fyldte jeg for meget i rummet – Jeg forklarede og definerede, hvor jeg burde have lyttet. Det er i samspillet mellem forsker og respondent, at erkendelsen etableres, og hver gang jeg postulerer en ikke-situeret sandhed, undergraver jeg selve det situerede grundlag, som projektet hviler på.

Spændingsfeltet mellem AquaSavvys kapitalform-fundering og Vandvægtningers standpunktsteoretiske forankring er ikke yderligere undersøgt. Et interessant videre arbejde ligger i at realisere designet og så erfare, hvordan – hvis overhovedet – orøboerne vil anvende det i deres lokale situering.

Bibliography

- AquaSavvy (Red.). (u.å.-a). *Actor-centric approach to digital twins*. AquaSavvy. Hentet 6. juni 2026, fra <https://aquasavvy.eu/actor-centric-approach-to-digital-twins/>
- AquaSavvy (Red.). (u.å.-b). *Living Lab Nilüfer, Bursa, Türkiye*. AquaSavvy. Hentet 6. juni 2026, fra <https://aquasavvy.eu/living-lab-nilufer-bursa-turkiye/>
- AquaSavvy (Red.). (u.å.-c). *Living Lab Orø, Denmark*. AquaSavvy. Hentet 6. juni 2026, fra <https://aquasavvy.eu/living-lab-oro-denmark/>
- AquaSavvy (Red.). (u.å.-d). *The problem*. AquaSavvy. Hentet 6. juni 2026, fra <https://aquasavvy.eu/the-problem/>
- AquaSavvy. (2024). *Pre-Proposal: Consortium and General Information* [Resreport]. https://aquasavvy.eu/wp-content/uploads/2025/09/AquaSavvy_14November2024_DUT_preproposal.pdf
- Barad, K. (2007). *Meeting the Universe Halfway* (Q. Physics, the Entanglement of Matter, & Meaning, Red.). Duke University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv12101zq>
- Berret, C., & Munzner, T. (2022). *Iceberg Sensemaking: A Process Model for Critical Data Analysis and Visualization*. <https://doi.org/10.48550/ARXIV.2204.04758>
- Bursa Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Bursa Açık Yeşil Platformu*. Bursa Büyükşehir Belediyesi. <https://acikyesil.bursa.bel.tr/>
- D'Ignazio, C., & Klein, L. F. (2020). *Data Feminism*. The MIT Press. <https://doi.org/10.7551/mitpress/11805.001.0001>
- de Vries, M. J. (2016). *Teaching about Technology: An Introduction to the Philosophy of Technology for Non-philosophers*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-32945-1>
- Doorley, S., Holcomb, S., Klebahn, P., Segovia, K., & Utley, J. (2018). *Design Thinking Bootleg*. <https://dschool.stanford.edu/resources/the-bootcamp-bootleg>
- Earl, J., & Kimport, K. (2011). *Digitally Enabled Social Change: Activism in the Internet Age*. The MIT Press. <https://doi.org/10.7551/mitpress/9780262015103.001.0001>
- Godfrey-Faussett, T. (2022). Participatory Research and the Ethics of Anonymisation. *Education Sciences*, 12(4), 260. <https://doi.org/10.3390/educsci12040260>

Bibliography

- Haraway, D. (1988). Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective. *Feminist Studies*, 14(3), 575.
<https://doi.org/10.2307/3178066>
- Harding, S. G. (2016). *Whose Science? Whose Knowledge? Thinking from Women's Lives*. Cornell University Press. <https://doi.org/10.7591/9781501712951> (Original work published 1991)
- Henry, J. V. (2023). Theorizing "The Gap" Twenty Years Later: Global Development, Design, and Speculative Ethics in Edtech Research. *Postdigital Science and Education*, 6(1), 231–258.
<https://doi.org/10.1007/s42438-023-00429-1>
- Latour, B. (1988). *The pasteurization of France* (First Harvard University Press paperback ed.). Harvard Univ. Press.
<https://doi.org/10.1177/027046769001000113> (Original work published 1984)
- Liu, H., Patras, P., & Leith, D. J. (2021). *Android Mobile OS Snooping By Samsung, Xiaomi, Huawei and Realme Handsets* [Techreport]. Trinity College Dublin.
https://www.scss.tcd.ie/doug.leith/Android_privacy_report.pdf
- Mol, A. (2008). *The Logic of Care*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203927076>
- Pedersen, L. T., & Brinkmann, S. (2010). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. I S. Brinkmann & L. T. Pedersen (Red.), *Kvalitative metoder: en grundbog* (s. 29–53). Hans Reitzel. <https://doi.org/10.978.87-4125/255-1>
- Perepelytsia, V., & Dellwo, V. (2023). Acoustic compression in Zoom audio does not compromise voice recognition performance. *Scientific Reports*, 13(1).
<https://doi.org/10.1038/s41598-023-45971-x>
- Pontis, S. (2015, juni). *Design thinking revised*.
<https://sheilapontis.com/2015/06/04/design-thinking-revised/>
- Pressman, A. (2018). Design Thinking Overview. I A. Pressman, *Design Thinking* (s. 3–12). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315561936-2>
- Puig de la Bellacasa, M. (2015). Making time for soil: Technoscientific futurity and the pace of care. *Social Studies of Science*, 45(5), 691–716.
<https://doi.org/10.1177/0306312715599851>
- Rittel, H. W. J., & Webber, M. M. (1973). Dilemmas in a general theory of planning. *Policy Sciences*, 4(2), 155–169. <https://doi.org/10.1007/bf01405730>
- Sanders, E. B.-N., & Stappers, P. J. (2014). Probes, toolkits and prototypes: three approaches to making in codesigning. *CoDesign*, 10(1), 5–14.
<https://doi.org/10.1080/15710882.2014.888183>
- SDU eScience Center (Red.). (2026, maj 18). *Transcriber*.
<https://docs.cloud.sdu.dk/Apps/transcriber.html>
- Smedegaard, J. (2026, maj 1). *Reflection-stimulating data collection instruments: Engaging design for utilisation in participatory research*.
<https://watercounts.abcdefghijklmnopqrstuvxyzæøå.dk/design/>

Bibliography

- Sommer, F., & Schraube, E. (2023). *Subjektivitet, teknologi ogsamfund (STS 1)*. Slides from course "Subjektivitet, teknologi og samfund".
- Star, S. L., & Griesemer, J. R. (1989). Institutional Ecology, "Translations" and Boundary Objects: Amateurs and Professionals in Berkeley's Museum of Vertebrate Zoology, 1907-39. *Social Studies of Science*, 19(3), 387–420.
<https://doi.org/10.1177/030631289019003001>
- Søndergård, B., Hansen, O. E., & Stærdahl, J. (2007). Bæredygtig omstilling af samfundets produktions- og forbrugssystemer. I A. Jensen, J. Andersen, O. E. Hansen, & K. A. Nielsen (Red.), *Planlægning i teori og praksis: et tværfagligt perspektiv*. Roskilde Universitetsforlag.
- With, J., Hansen, R., Ringgaard, L. M., Bjørno, K., Pedersen, O. M., Feilberg, M., Volquartz, M., & Sørensen, T. (2025, oktober). *Vand i tal 2025* (M. Volquartz, T. B. Sørensen, & C.-E. Larsen, Red.) [Techreport]. DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsforening. <https://www.danva.dk/vandital>

A. Interviewguide, rev. 1

Interviewguide anvendt siden søndag den 8. marts 2026.

Viden om vandforbrug

Hver dansker forbruger 97 liter vand pr. døgn i hjemmet ifølge Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA),

Hvor meget vand bruger du, og til hvad?

Preppe

Når det moderne samfund kører som smurt, er viden om infrastruktur ofte i hænderne på eksperter. Men hvis en krise rammer – en pandemi, tørke, oversvømmelse eller mistillid til eksperterne – så kan der opstå et behov for „alle mand på dæk“.

Kunne du forestille dig at måle dit vandforbrug?

Praktisk

Forskellige mennesker engageres forskelligt – spil, hamstring, sjov, læring, berømmelse, diskretion...

Hvad skulle der til for at engagere dig?

Konkrete designs

Sten, saks, papir → App, tællestav, papir.

Hvilket design appellerer til dig?

Hvad mangler der?

Private data, offentlig statistik, forskningskvalitet

Kunne du forestille dig at bidrage?

Ville du fortsætte med at bidrage?

B. Interviewguide, rev. 2

Interviewguide anvendt siden onsdag den 20. maj 2026.

Normer & værdier

Hver dansker forbruger i gennemsnit 97 liter vand pr. dag i hjemmet¹.

Hvor meget vand bruger du, og hvad bruger du det til?

Forbrugsmønstre og behov er forskellige, og måske er nogle aktiviteter mindre vigtige.

Hvis vandforbruget på Orø skulle halveres, hvordan ville du så ændre dit forbrug?

Burde nogle grupper på øen spare mere/mindre end dig?

Vand handler om andet end blot mængde. Det kan være alt fra praktisk og beroligende til sexet, dyrt eller stressende.

Hvad betyder dit vandforbrug for dig – hvilke værdier tillægger du det, og hvorfor?

¹ Ifølge Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA).

Indsamling & deling

Forestil dig at skulle registrere dit vandforbrug. Med et målebæger, i en dagbog, som lydoptagelse eller måske med sms-smileys.

Hvordan ville du helst indsamle data om dit vandforbrug?

Hvordan ville du gribe det an, hvis du skulle registrere løbende i flere år?

Deling

Undersøgelsen kunne samles på en webside, som email eller sms med månedens gennemsnitlige litermål, eller måske en udstilling af dagbogsnoter i forsamlingshuset.

Hvordan ville du foretrække at se det samlede resultat?

Anerkendelse

Din deltagelse kan blive nævnt eller udeladt i kollektive resultater.

Foretrækker du at deltage anonymt eller at få anerkendelse for dit arbejde?

Bør alle deltagere enten navngives eller anonymiseres på lige fod?

Ikke alt kan anonymiseres.

Bør vi undlade at indsamle nogle værdier af hensyn til behov for diskretion?

Vandforbrug på Orø

Et sæt af spørgsmål til brug i projektet „Vandvægtninger“² om personlige værdier til og lokal kollektiv indsigt i husholdningers vandforbrug:

Frivillige vurderer deres eget vandforbrug, og de indsamlede data bliver automatisk bearbejdet og udgivet, enten anonymt eller med navns nævnelse, afhængigt af deres ønsker.

² Projektet „Vandvægtninger“: <https://watercounts.abcdefghijklmnopqrstuvxyzæøå.dk/>

C. Interview 1

Formelt semistruktureret interview gennemført på dansk i henhold til interviewguide rev. 1, afholdt søndag den 22. marts 2026.

Deltagere:

- Interviewer I: Jonas Smedegaard
- Respondent R1: Anonym voksen mand, uddannet socialøkonom, bosiddende i en kernefamilie på øen Orø

-
- I** Det handler om at forstå, hvordan folk kunne blive engageret i forskningsprojekter. **00:00:08**
Det er et forskningsprojekt, jeg har gang i, som går ud på at tælle vand. Altså forstå inde i en ejendom: Hvad går vandet til? Hvordan bliver vandet forbrugt?

Viden om vandforbrug

- I** Jeg ved allerede, at ifølge danske vandværker bruger danskere i gennemsnit 97 liter i døgnet. **00:00:35**
Hver en person i en husstand, gennemsnitligt, bruger 97 liter. Så er der noget variation med, hvor gammel man er, men 97 liter. Hvis jeg skulle udfordre dig med det, så: Hvor meget bruger du? Bruger du 97 liter, og hvad bruger du det til? Hvad går vandet til? Dit forbrug?
- R1** Det er svært at svare på, om jeg ved det. **00:01:09**
Jeg har ikke kigget på vores deciderede vandforbrug og udregnet, hvor meget vi hver især bruger. Så det bliver et slag på tasken i forhold til, hvor meget vi egentlig bruger. Men vi bader jo nok gennemsnitligt... Hver anden dag, går jeg i bad, og der bruger jeg cirka 5 til 7-8 minutter på et bad og slukker vandet, når jeg sæber mig ind.

C. Interview 1

Jeg ved ikke, hvor meget det forbruger, men det er for at give et indtryk af, hvor meget badetid vi egentlig bruger.

Så er der jo selvfølgelig det vand, der går til at vaske hænder.

Der er det vand, der går til at lave mad, og så drikker jeg jo nok de der 2-3 liter vand om dagen, inklusiv vand, der går til kaffe.

Der var madlavning, og så er der selvfølgelig toiletskyl.

Jeg tror da nok, vi ligger omkring gennemsnittet.

Sådan et slag på tasken.

Måske en lille smule under.

Preppe

- I** Så hvis nu man forestiller sig, at der sker en krise. **00:02:30**
Der sker en situation, enten at der er tørke, eller at kloakken bryder sammen, eller der sker problemer med forurening af grundvandet her på øen.
En eller anden form for krise.
Eller en spøjs en, der hedder: „Du tror ikke på staten. Du tror ikke på de 97 liter, at det passer.“
En Donald Trump-situation.
Nu ved jeg ikke, om du er typen til at...
Men uanset hvad årsagen er.
- R1** Jeg er ikke skeptisk over for Danmarks Statistik. **00:03:06**
Jeg tror såmænd, de gør det så godt, de kan.
- I** Det er ikke så vigtigt, hvad der er årsagen. **00:03:11**
Det er mere den her med, at hvis nu du kunne have interesse i at dobbelttjekke eller undersøge nærmere de her tal.
Så er jeg interesseret i: Kunne jeg få dig med på at prøve at efterprøve?
- [afbrydelse]
- I** En eller anden form for krise. **00:03:41**
- R1** Ville jeg være interesseret i at kunne dobbelttjekke dataene, der er for mit vandforbrug? **00:03:43**
- I** Ja, og hvordan ville du gribe det an? **00:03:46**
- R1** Det er sgu et rigtig godt spørgsmål. **00:03:50**
Jeg tror, det ville være svært for mig personligt at gøre det.
Det er meget svært et eller andet sted at måle mit spildevand sådan.
Det ville jo kræve, at jeg havde en eller anden intermediate opsamling af spildevand for at kunne tjekke, hvor meget der så var.

C. Interview 1

Eller at have en eller anden form for septiktank eller et eller andet sjov, så jeg egentlig vidste, hvor meget jeg...

- I** Ja, hvis man skulle sikre det hele. **00:04:18**
- R1** ...der røg ud, ikke? **00:04:20**
- I** Det her er ikke en test af din viden.
Det er ikke på den måde. **00:04:23**
- R1** Nej, nej. **00:04:25**
- I** Det er mere at prøve at tune ind på tankegangen omkring, hvordan det bliver. **00:04:26**
- R1** Jo, jo. **00:04:28**
Men det er mere sådan, at hvis jeg så ville gøre det, er det så også realistisk at gøre det?
Det kan jo kræve nogle ret store indgribninger i rør og installationer og alt muligt.
Det her besvær tror jeg ikke, jeg ville være villig til at gå igennem for at dobbelttjekke det.
Fordi der har jeg dog så meget tillid til vores ekspertsystemer, at jeg nok ville tro på den data, der foreligger, i form af spildevandsudledning og forbrug af vand osv.
Så umiddelbart har jeg ingen interesse i at dobbelttjekke det.
- I** Nej. **00:05:03**
- R1** Var der nogen, der ville lave en større undersøgelse i forhold til at holde myndigheder og vandforsyninger osv. op på den data, de nu engang har nu?... **00:05:04**
Det kunne da godt være meget spændende og sjovt, hvis der var nogen, der ville gå ind og måle det for mig.
- I** Ja. **00:05:20**
- R1** På en eller anden måde. **00:05:21**
Det kunne jeg da godt være interesseret i.

Praktisk

- I** Jeg har faktisk prøvet at spekulere i at prøve at lave sådan en undersøgelse. **00:05:25**
Men jeg ville ikke kunne lave den selv.
Jeg ville ikke vade ind og kigge på, hvornår du tømmer stort på dit lokum og sådan noget.
Men jeg tænker på en måde.
Jeg har en idé til, hvordan jeg kunne prøve at tælle det op. Så det vil jeg prøve at vende med dig.

C. Interview 1

- Jeg tænker: Ikke at tælle det hele, men at prøve at tælle så meget, man kan.
Så tage fra nul og op efter i stedet for at prøve at fange det hele.
Og så tænker jeg at sige: De fire store ting.
Der er toiletskyl, der er brusebad, og der er tøjvask, og der er opvask.
- R1** Ja, der er tøjvask, selvfølgelig. Og opvaskemaskine. **00:06:09**
- I** Jeg tænker, at de fire, gætter jeg bare på, må være de største. **00:06:11**
Om det så dækker halvdelen, eller om det dækker trekvart, det ved jeg ikke.
Men jeg tænker, at man kunne starte et sted.
Hvis man kunne tælle de ting, og hvis man så også kunne sige...
Man kunne gøre det mere eller mindre præcist og sige...
F.eks. du siger, hvor mange minutter er du i bad?
Så kan man én gang sige: Tænd for bruseren med det tryk, du plejer at gå i
bad i, og så lad den løbe i...
Hvor lang tid tager det at fylde en spand op med 5 liter?
Så ved du...?
Hvor lang tid tager 5 liter med brusebadet?
- R1** Det er rigtigt, det kunne man gøre. **00:06:46**
- I** Og tilsvarende med et skyl kan du sige... **00:06:47**
Jeg ved ikke, hvor meget du veksler mellem stort og lille skyl på toilettet.
Der kan man sige: Man tager ét skyl, og så tager man dækslet af, og så
hælder man med et litermål, fylder tanken op igen, og så ved man, hvor
meget kostede det skyl.
- R1** Ja. **00:07:03**
- I** Og med vaskemaskinen, der ved jeg det ikke. **00:07:04**
Så der ville jeg gå ind og sige: Der må være nogle data fra vaskemaskinefa-
brikanter statistisk omkring det.
Altså at man på den måde siger, at man tæller antal af vaske i stedet for at
tælle mængden af vand.
- R1** Altså, mest korrekt, hvis man så også skulle... **00:07:20**
Det kræver jo så, at den viden er sandfærdig, som du får leveret.
- I** Ja, ja, selvfølgelig - hele vejen igennem. **00:07:24**
Og om der i et litermål virkelig er en liter.
- R1** Jeg tænker, at den mest uafhængige og retvisende metode ville jo være at få **00:07:29**
installeret en septiktank og så over et år måle det gennemsnitlige forbrug.
Så ved du præcist, hvor meget der er i.
- I** Det ville også være det mest besværlige. **00:07:39**
Det ville også være mere usandsynligt, at man fik nogen med på at gøre
det.
- R1** Det er rigtigt. **00:07:44**
Men det kunne jo være, at du kunne finde områder, hvor man ikke har fået
installeret ordentlige kloaksystemer endnu.

C. Interview 1

- Hvor man stadigvæk kører på septiktank eller noget...
Det findes jo.
- I** Ja. 00:07:57
- R1** Rundt omkring. 00:07:58
- I** Man kan også lave computerbaserede løsninger, som sætter Internet of Things op, som måler med ultralyd på gennemløbet i røret... 00:07:59
- R1** Endnu bedre idé. 00:08:07
- I** ...og det er rasende dyrt at lave. 00:08:08
Og det betyder, at...
Man kunne måske godt have råd til at lave det i Danmark, men man kunne ikke lave en sammenlignende undersøgelse med folk i Indien.
Fordi de ville ikke have råd til at betale 1.000 kr. for en sensor.
- R1** Ja, men jeg kunne da godt forestille mig, at der var en eller anden DTU-nørd, der kunne finde ud af at lave en eller anden ordning i dit rør, som kunne måle gennemstrømning. 00:08:19
- I** Helt sikkert. 00:08:26
Og der er forskningsprojekter, der prøver at konstruere sådan nogle ting, når man kigger teknologisk ud ad en tangent.
Der er også forskningsprojekter, hvor man går ind og kigger på: „Vi designer husene til, at de har de informationer.“
De tapper de informationer løbende og sådan noget.
Det, jeg tænker, det er at prøve at se på tværs af det eksisterende samfund. .
Vi bor i udkants-Danmark, og jeg er også interesseret i at få folk inddraget.
Fordi for mig at se handler det også om bevidstheden om sit eget vandforbrug.
Der er en anden effekt af, at det er dig selv, der måler dit eget vand:
At du så måske bliver bevidst om, at du troede, du kun brugte 50 liter, og det viser sig, at du bruger 150.
Eller selvom du bruger lidt, så er det at forholde sig til det.
- R1** Hvad ville formålet være? 00:09:06
Altså du har jo en eller anden...
- I** At provokere nogle... 00:09:08
Det store projekt vil dels være at finde en mere nuanceret stoflighed af:
„Hvad er vandforbrug?“
Hvordan fluktuerer det rundt i samfundet?
- R1** Men hvorfor? Hvad er hensigten? Hvor vil vi gerne hen med det? 00:09:22
- I** Det store projekt går ud på, at jeg vil gerne skaffe data, detaljerige data omkring ting, som er personrelaterbare, til at kunne lave en simulation af et samfund på basis af noget, man kan relatere til. 00:09:28
Sådan at man kan sætte gang i at lave debatter om vand, debatter om ens forhold til vand.

C. Interview 1

- Sådan nogle ting.
- R1** Ja. 00:09:53
- I** Det, jeg er interesseret i her, det er, at hvis nu jeg lavede det projekt...
Du skal ikke prøve at tale mig fra det... 00:09:54
- R1** Nej, nej. 00:10:00

Konkrete designs

- I** ...men det er bare, at jeg har gang i et projekt. 00:10:01
Jeg skal forsøge at få lavet de her vandtællinger.
Jeg har tænkt på at kunne lave det på tre forskellige måder.
Det, jeg vil måle, er: „Hvor meget bliver der brændt af?“
Hvor meget vand bliver der brugt?
Den ene måde er et stykke papir, hvor jeg har en liste over...
Du kan sætte en streg, hver gang du går i bad, hver gang du skyller ud i toiletet osv.
Det, der er bagsiden ved det, er, at så skal det bagefter skrives rent.
Det kommer jeg tilbage til hvorfor.
Den anden dims er, at man har en gadget på en telefon.
At man åbner en app, og så klikker man af, hver gang man bruger sit udstyr.
Og den tredje dims er en...
Den, jeg har brugt mest tid på at spekulere i.
Det er ikke en tryllestav, men en tællestav, som man kan tappe på sit udstyr, og så tæller den, hver gang man slår på udstyret.
Det var faktisk, da jeg tænkte på jer, at jeg tænkte på den der tællestav, altså til at inddrage ungerne i at tælle vandforbrug.
- R1** Ja, det kunne være sjovt for børn. 00:11:03
- I** Plus at der er noget rigtig skørt i at udvikle sådan en tællestav. 00:11:05
Hvordan skal man udbygge sådan en?
Årsagen til, at det ikke bare er nemmest at lave det på papir, er, at så er der nogle andre, der skal være sekretærer og skrive det rent.
Eller der er en eller anden, der skal skrive det rent, fordi det skal bruges digitalt i sidste ende.
Og det, jeg også tænker ind i det, er, at...
Jeg vil rigtig gerne have data fra folk, som er interesserede i at holde deres informationer private.
Så hvis jeg skal kunne indhøste informationer om potentielt meget privat-livsfølsomme data, så skal det kunne maskeres.
Det skal automatisk kunne anonymiseres.

C. Interview 1

Og dér er der en teknologi, som kan lave den her form for anonymisering, som blev udviklet i forbindelse med COVID.

Sådan noget contact tracking ved COVID, som kan genbruges her.

Men det kræver, at det er i digital form.

Så hvis man laver det på papir, så skal man bagefter taste det ind igen.

Så er der en risiko for, at selvom det er nemt at gøre på papir, så skal man sidde bagefter og tampe det ind en gang mere.

Så...

- R1** Man skal jo heller ikke bruge for meget tid på det, men det er også... 00:12:10
- I** Det er nemlig det: Det skal være røvnemt for, at det er sjovt. 00:12:12
- R1** Ja. 00:12:16
- I** Ellers varer det kun to dage. 00:12:17
- R1** Ja, ellers gider folk heller ikke. 00:12:18
- I** Så går det i stå. 00:12:19
- R1** Ja, helt klart. Helt klart. 00:12:20
- I** Så med de tre tilgangsformer, hvad tænker du? 00:12:22
- Hvad kunne du tænde på, hvis jeg skulle lokke dig til det her?
- R1** Det skulle være så nemt som muligt. 00:12:31
- Det kunne da være meget sjovt med sådan en tryllestav, men jeg kunne i vores familie meget hurtigt se den blive væk, eller at [barns navn] så lige pludselig bare står og banker løs på et eller andet med den der stav. Så der kommer nogle store fejlkilder der. Så jeg tænker, appen ville jo nok være den mest tilgængelige.
- I** Ja. 00:12:56
- R1** Altså at man kunne gøre det på telefonen. 00:12:57
- I** Men omvendt, så... 00:13:01
- R1** Der ville være nogle store fejlkilder i det, for vi ville ikke få tastet det hele. 00:13:02
- I** Nej. 00:13:06
- R1** Det kan jeg lige så godt sige med det samme: Det ville man glemme. 00:13:07
- Nogle gange, når man bliver presset, så er der et barn, der græder, og så er der nogen, der ikke er opmærksomme på det,
- I** Nå ja, ja. 00:13:14
- R1** ...og så glemmer man det. 00:13:15
- Så jeg tror, at det ville ikke være 100 % retvisende.
- I** Jeg forventer ikke, at det her bliver 100 % retvisende. 00:13:20
- R1** Nej, nej. 00:13:24
- I** Det, jeg forventer, er at tænke i: „Hvordan kan det blive så nemt og intuitivt, at man...?“ 00:13:25
- R1** Jeg tror, at telefonløsningen ville være den mest oplagte. 00:13:30
- I** Fordi der, hvor jeg er bakket tilbage omkring telefonløsningen, var i forhold til sanitet. 00:13:33

C. Interview 1

- Altså at hvis du er i bad og så tager en telefon, eller hvis du har været på toilettet og så tager en telefon.
Der tænker jeg...
- R1** Det gør man jo i forvejen. **00:13:44**
- I** Nå, okay. **00:13:46**
- R1** Der tror jeg, du vil finde ud af, at måske 95-97 % af befolkningen har deres telefon med på toilettet. **00:13:47**
- I** Så du tænker en app-løsning? **00:14:04**
- R1** Ja, det tror jeg ville være det nemmeste. **00:14:08**
- I** Langt det nemmeste. **00:14:10**
- R1** Ja, helt klart. **00:14:11**

Private data, offentlig statistik, forskningskvalitet

- I** Okay. Interessant. **00:14:12**
Og så omkring det her med privatliv og offentlighed: Hvor ligger du henne?
Vil du have det okay med at have dit navn på?
- R1** Ja. **00:14:25**
- I** På hvilket tidspunkt og hvor meget vand...? **00:14:26**
- R1** Ja, det ville jeg. **00:14:27**
Jeg føler, at jeg kan stå på mål for det vandforbrug, jeg har.
Og jeg tænker, at hvis der er noget, der skulle begrænse mit vandforbrug, så ville det ligge på en eller anden form for...
På et systemisk niveau mere end på et individuelt niveau.
Så er det, fordi der er nogle...
- I** Altså du mener af principielle årsager? **00:14:42**
- R1** Nej, jeg mener mere, at jeg føler ikke, at jeg overforbruger vand. **00:14:44**
Så hvis mit vandforbrug skulle minimeres, så er det, fordi der er nogle teknologiske løsninger, der kan gå ind på en eller anden måde at minimere det.
Altså for eksempel vandspidsbrusehoveder eller til vores vandhaner eller optimering af vandforbrug i maskinerne eller et eller andet i den dur.
Eller installation af nogle opsamlingsting for det vand, vi bruger i badet og i håndvasken, som så kan bruges til toiletskyl og sådan noget.
Altså så er det på det niveau, der skal gøres noget.
Fordi jeg tror ikke, mængden af vand...
...at vi kan justere så meget.
- I** Nå okay, du mener, at... **00:15:25**

C. Interview 1

Det ville ikke være dit adfærdsmønster, der skulle ændres, det skulle være en eller anden dims?

R1 Nej, jeg tror, det ville være de teknologiske løsninger på at genanvende noget restvand eller spildevand på en eller anden måde. **00:15:29**

I Eller bruge regnvand i toilettet eller sådan nogle ting? **00:15:36**

R1 Ja, eller måske nogle rensningssystemer, som kunne rense noget af vores vand for sæberester og nogle andre ting, og så kunne man bruge det til at vande med ude i haven. **00:15:38**

Altså på den måde, at der kommer en større cirkulær tænkning ind i vores vandforbrug, og at der er nogle teknologier, der kan understøtte det cirkulære forbrug af vand.

I Ja. **00:15:56**

R1 Sådan noget tror jeg, det ville være. **00:15:57**

I Ja. **00:15:59**

[Interruption]

I: Men jeg har faktisk heller ikke flere spørgsmål nu. **00:16:12**

R1 Nej, okay. **00:16:14**

I Så det var lidt det. Men jeg ville rigtig gerne, hvis jeg måtte komme igen. Fordi jeg tænker, at der bliver en runde mere, når jeg bliver lidt klogere på at spørge nogle flere. **00:16:15**

R1 Selvfølgelig. **00:16:26**
Det må du meget gerne.

I Fedt. **00:16:29**

D. Interview 2

Formelt semistruktureret interview gennemført på dansk i henhold til interviewguide rev. 2, afholdt torsdag den 21. maj 2026.

Deltagere:

- Interviewer I: Jonas Smedegaard
- Respondent R2: Anonym pensioneret kvinde, uddannet lærer, bosiddende med sin partner på øen Orø

-
- I** Jeg har lavet en lille interviewguide, hvor det første, det er, at jeg lige vil fortælle om, hvad det er, projektet handler om. **00:00:06**
Det handler om noget, der hedder vandforbrug på Orø.
At frivillige, de...
Jeg prøver at lave en forundersøgelse til et andet projekt.
Jeg laver alting meget knudret her.
Så det her projekt, det handler om et andet projekt.
Det andet projekt, det er at prøve at få lokale på Orø til at undersøge deres eget vandforbrug.
- R2** Ja. **00:00:40**
- I** Hvor det, der er væsentligt for mig i det, det er, at det er folk selv, der gør det. **00:00:42**
Det er folk, der selv er engagerede i at finde ud af deres vandforbrug.
Til det vil jeg så lave en forundersøgelse, hvor jeg prøver at finde ud af, hvordan kan folk være interesserede i at deltage i sådan noget her.
Så det er det, spørgsmålene går ud på.
- R2** Ja. **00:01:03**
- I** Så det, jeg prøver at gøre, det er, at jeg siger „Det er dig, der...“ **00:01:04**
- R2** Egentlig at kvalificere, hvad...? **00:01:05**
- I** Måden, vi skal konstruere den her undersøgelse på. **00:01:10**
Hvad er det egentlig, vi skal måle, når vi skal måle.
Så det, jeg prøver at gøre, det er, at jeg siger: Du skal være en af dem.
Du skal være en af de frivillige.
Vi leger, at du er en af de frivillige.

D. Interview 2

- R2** Ja. 00:01:21
I Så jeg prøver at spørge ind til, på hvilken måde ville du gide at være med i det her projekt. 00:01:22
R2 Ja. 00:01:27
I Det er dét, spørgsmålet handler om. 00:01:28

Normer & værdier

- I** Okay, allerførst: Hver dansker forbruger i gennemsnit 97 liter vand om dagen i deres hjem. 00:01:32
R2 Ja. 00:01:41
I Ikke familier, men hver person bruger 97 liter om dagen. 00:01:42
R2 I eget hjem. 00:01:45
I I gennemsnit.
Hvor meget bruger du?
Og hvad bruger du det til? 00:01:46
R2 Jeg tror, jeg bruger mindre. 00:01:57
Det, jeg bruger vand til, det er på badeværelset: toiletbesøg, håndvask, vaske hænder, tandbørstning, vaske ansigt og bad fire gange om ugen. Så er det madlavning, så er det tøjvask, og at vande mine planter. Det er det, jeg tror, jeg bruger vand til.
I Og så de der obligatoriske tre liter vand om dagen, man skal have. 00:02:41
Vi tæller ikke så meget.
R2 Drik noget vand. 00:02:52
Jeg drikker også noget vand.
I Ja. 00:02:54
Okay.
R2 Men hvor meget jeg bruger på hver enkelt og sådan noget... 00:02:56
Det brugte jeg meget energi på for år tilbage.
I Okay. 00:03:04
Du har prøvet at...
R2 Jeg har prøvet at minimere. 00:03:06
Jeg har været igennem hele den der proces at se: Skal jeg nu også i bad hver dag, eller skal jeg nu også, hvad ved jeg, alt muligt?
Bruge vandet, jeg har skyllet grøntsager i?
Det bliver brugt til at vande med og sådan noget.
I Hmm. 00:03:17
R2 Tjah. 00:03:18
Jeg tror ikke, jeg er doven, men det er ikke sådan, at jeg...

D. Interview 2

- I** Du er ikke en helt. 00:03:24
- R2** Jeg er ikke en helt. 00:03:25
Jeg er ikke en superhelt.
- I** Nej, nej. 00:03:28
- R2** Men det er lang tid siden, jeg har set på, hvor meget folk bruger hjemme hos os. 00:03:29
- I** Ja. 00:03:32
- R2** Vi bruger mindre end gennemsnittet, det ved jeg. 00:03:33
- I** Okay, ja. 00:03:34
Forbrugsmønstre, de er forskellige.
De varierer, og man kan også stramme sig an og ændre på sine mønstre og sådan noget.
Det er også det, du snakker om dér.
Så hvis jeg nu tager et tankeeksperiment og siger, at...
Hvis nu Orøs vandforbrug skulle halveres, hvordan ville du så ændre på dine forbrugsmønstre?
Hvad ville du gøre anderledes?
Og hvor meget synes du, at det er nogle andres job?
Altså, der ligger jo også den der med, at måske synes du allerede, at du gør halvt så meget, og så skal du jo ikke gøre noget: så er det ikke dit problem.
Altså: på hvilken måde ville du ændre adfærd?
Ville du vaske dig mindre under armene?
Ville du lugte mere?
Hvad vil du gøre anderledes?
Hvor meget ville du stramme dig an?
- R2** Min hygiejne ville jeg ikke gå på kompromis med. 00:04:32
Altså min tandbørstning og min kropshygiejne.
Det ville jeg ikke gå på kompromis med.
Det er vigtigt for mig.
Så skulle det være nogle spareforanstaltninger, teknisk i badeværelset.
Så ville det være sådan noget, jeg ville kigge på.
Er der noget, vi kan gøre, så vi forbruger mindre, end vi gør i dag?
Så ville jeg seriøst se på opsamling af vand til f.eks. at vande mine planter.
- I** Regnvand? 00:05:12
- R2** Regnvand. 00:05:14
Jeg er ikke gartner, og mine rådyr spiser vores planter, så jeg vander ikke for deres skyld.
Så jeg har ikke en hel have, jeg går og vander med vandværksvand.
Overhovedet ikke.
Jeg har jo indendørsplanter, jeg har sådan lidt gartner i mig, men det er ikke sådan, at jeg har en hel have.

D. Interview 2

Men der vil jeg gå ud og sige: okay, jeg opsamler vand til det.
Jeg ved ikke, hvor stort forbrug der er på [utydeligt] hvad det angår.
Så ville jeg være mere omhyggelig med at skylle mine grøntsager.
Sørge for, at det vand kunne blive genbrugt også i planter.
Jeg vil tjekke op på: Hvor meget vand forbruger min vaskemaskine og min opvaskemaskine?
Er der noget, jeg kan gøre der?
Jeg får så et andet dilemma, for jeg har det sådan, at det, jeg har indkøbt og bruger, det bruger vi også op, før vi køber noget nyt.
Så der er sådan noget, hvad hedder det, tipping point.
Så jeg vil kigge på, hvad er det for løsninger, vi bruger i dag, og hvordan kan jeg gøre det mest sparsommeligt?
Det sidste, jeg ville gøre noget ved, det ville være...
Jeg tager rimeligt korte bade.
Det ville være at tage et bad mindre om ugen.
Det er ikke dér, vi kompromitterer.

- I** Nej. **00:06:38**
Er der nogen andre på øen, du tænker, skulle gøre mere end dig?
Føler du, at du er lidt en helgen, og at der er nogen, der burde gøre noget andet?
Er der andre steder, der kunne sættes ind, tænker du, hvis nu det var øen, der skulle spare, ikke dig?
Er der forskel på folk?
Ikke pege fingre af enkeltpersoner, og det er også et problem for min optagelse, hvis du begynder at sige navne, men mere grupper af mennesker.
Er der nogen trends, du tænker: „Hey, der er nogle steder, du ville strategisk sætte ind i stedet for dig selv?“
Kan du følge mig?
- R2** Ja, det kan jeg godt følge dig, og jeg kan godt mærke, at det er længe siden, jeg har tænkt i de baner. **00:07:14**
Altså, jeg ved jo ikke, hvor meget vores institutioner bruger, og det ved jeg ikke, om er en del af undersøgelsen, fordi du spørger ind til det private.
- I** Ja, det griber jo også ind i... **00:07:27**
- R2** Ja, det griber jo ind i hinanden. **00:07:29**
- I** Man kan også vælge at sige, at det er aldrig det private. **00:07:30**
At hvis det var hele Orø, så er det industrierne, der skal tage sig sammen.
Så falder den helt ved siden af.
- R2** Men hvis der var nogle andre, der skulle kigge på deres forbrug, så var det jo de institutioner, der er – de køkkener, der er, og hvad der nu ellers er, der forbruger vand. **00:07:38**

D. Interview 2

- Hvis der er noget produktion af en slags, så skal de jo også kigge på vandforbrug, hvis det er, at vi kigger på øen Orø, og det er vand, der bliver hevet op.
- Hvis der var nogle private grupper?
Ja, der kunne også godt være nogle erhverv.
Jeg har ikke kendskab til, at vi har nogle erhverv, der forbruger enorme mængder vand.
- I** Udover bønderne måske? 00:08:12
- R2** Ja, men det er sådan lige det, jeg tænker lidt, for jeg synes jo... 00:08:14
Hvis vores bønder har et stort forbrug af vand, skal de jo også kigge på, om det er nødvendigt.
- I** Ja. 00:08:22
Der er også den omvendte, der hedder...
Jeg tænkte på, at vi har mange ældre på øen, og det kunne også være, at du omvendt skulle tage dig mere sammen end dem, fordi de var hjælpeløse, eller sådan et eller andet.
- R2** Ja, men så tænker jeg nemlig lige på de private. 00:08:33
Så har vi alle mulige aldersgrupper.
Vi har vores sommerhusejere, og vi har...
Hm...
Altså, jeg synes jo dybest set, at vores ældre på øen, de har slidt og slæbt hele livet.
Jeg synes ikke, at vi skal begynde at belemre dem med noget mere.
Så hvis der er et ældre menneske, der har glæde ved at tage karbad hver dag, så skal de da gøre det. Fordi det måske er livskvalitet.
- I** Ja. 00:09:05
- R2** Det er i hvert fald ikke noget med at pege fingre overhovedet. 00:09:08
Jeg tænker mere, om vi lige pludselig har...
Ja, nu siger jeg sommerhusejere eller nogle husejere, der har et stort forbrug af vand, fordi de vil gøre [utydeligt] større badeværelser, og på en eller anden måde lige pludselig har alle mulige jacuzzi-bade, hvad ved jeg, rundt omkring, som gør, at man kommer til at forbruge en masse vand.
Så de skal jo tænke sig om.
Men jeg er ikke vidende om det, det er fordi mine egne venner er jo sådan nogen typer, som selv har et gammelt badeværelse, og hvad ved jeg?
Hopper i havet og sådan noget.
- I** Men kunne det godt være, at netop de gamle badeværelser har mindre effektive skyl. 00:09:53
Toilettet og sådan noget?
- R2** Man kunne godt kigge på... 00:09:59
Jeg tror meget på tekniske løsninger.

D. Interview 2

- Jeg tror meget på, at man kan kigge på dér, hvor der kommer vand ud, i ens eget hjem eller i ens virksomhed, og det, det skal bruges til.
De tekniske løsninger, de kan jo...
Vores tekniske ingeniørudvikling og alt det, det kan jo rigtig meget.
Jeg synes meget mere, at vi i fællesskab skulle kigge på, at vi skal finde nogle strømløsninger.
At vi, hvis vi skulle spare rigtig meget vand på Orø, så skulle vi også kigge på: Hvad er det for nogle tekniske løsninger, vi har?
Kommer der for meget vand ud af hanen, ud af bruseren, ud af sprinkleren til landbruget osv., osv., i forhold til, hvad der rent faktisk er brug for?
Tekniske løsninger, tror jeg selv på.
- I** Ja. 00:10:51
- R2** Det der med hele tiden at give os skyld og skam, fordi vi kommer til at stå 30 sekunder længere i et bad, det hader jeg. 00:10:53
Så har vi alle sammen været teenagere, og teenagere står i badet i 20 minutter, og alt det der, men altså...
Ja, det er en periode i ens liv, det tror jeg.
- I** Hvis nu... 00:11:13
Nu skifter jeg lige.
Hvis nu det var noget andet end forbrug.
Hvis det var...
Hvis det, der skulle måles, ikke kun var antal liter vand.
97 liter siger ikke rigtigt noget om, hvad det er værd.
Hvad har værdi for dig i dit vandforbrug?
- R2** Rent vand. 00:11:35
- I** At det er rent? 00:11:37
- R2** Rent, det vand, jeg skal drikke, og det vand, jeg skal bruge til min madlavning. 00:11:39
Det synes jeg også på min krop...
Det vand, jeg skal drikke og putte i mad, det skal være rent.
- I** Men også måske andre ting: oplevelserne. 00:11:49
Altså, jeg siger, hvis nu det skulle halveres...
Noget af det der ville gøre, at du ikke skulle...
Er det kun fordi, at du ikke vil lugte, at du ikke vil vaske dig hver gang, eller er det også fordi, det er lækkert at gå i bad?
Altså, er der andre ting i det at have vand nok?
Er det en nydelse?
Er det sexet?
- R2** Nå, sådan. 00:12:13
- I** Er det dyrt? 00:12:15
Det koster noget, og man skal betale afgifter for vand.

D. Interview 2

- Er det klamt, hvis det er fugtigt?
Er det lækkert, hvis...
- R2** Altså, jeg tænker jo... **00:12:27**
Sådan noget med vandpriser tænker jeg jo, at man snakker meget om.
Jeg tror, at hvis vand blev ekstremt dyrt, altså blev 10 gange så dyrt, som det er i dag, så ville vi jo være en hel masse, der ville blive nødt til at kigge på økonomien og sige: Har vi råd til at bruge så meget vand?
Altså, så ville jeg da være en af dem, som skulle kigge på det og sige: Har jeg råd til at bruge så meget vand?
- I** Ja. **00:12:51**
- R2** Og så blev jeg måske nødt til at lave etagevask frem for at gå i bad en dag, eller hvad det nu måtte være. **00:12:53**
- I** Men det er også det, jeg tænker på, at... **00:12:59**
- R2** Så det er jo sådan... **00:13:01**
- I** Hvis nu det var meget, meget dyrt, og du skulle prøve at råbe en politiker op, hvad var der så for argumenter, andet end bare at det er for dårligt?
Er der noget stoflighed i, at der er nogle oplevelsesmæssige, nogle humane kvaliteter måske, andet end selve det, at det er rent vand?
Hvilke ting skulle vi måle på, hvis vi skulle stille os op og sige: „Hey, vi har brug for, at det er så og så billigt, fordi vi får så og så meget værdi ud af, at det er der“?
Kan du følge mig?
- R2** Ja, jeg kan godt følge dig. **00:13:29**
Åh, det er jo svært, fordi det dér vand, det har vi jo bare haft adgang til.
- I** Ja, det er en selvfølge, så længe... **00:13:03**
- R2** Det er jo en selvfølge med det vand, ikke? **00:13:35**
Vi er jo vokset op med, at det er en selvfølge.
Jeg kan jo se...
Jeg har jo ikke selv rejst så vældig meget, men de der tidspunkter, hvor man nu er et sted, hvor der ikke er vand tilgængeligt...
Jeg har været på sommerferie et sted, hvor man skulle pumpe vandet op, eller... Eller snakker man med folk, hvor de skal pumpe vandet op fra floden for at kunne vande deres planter, eller hvad det nu måtte være.
Eller de der straw...
Forskellige former for måder at rense flodvand på, og sådan noget, det kan jo godt lade sig gøre.
At det er jo et kæmpe arbejde at få skaffet rent vand. Så det er en sundhedsmæssig værdi.
For mig tror jeg...

D. Interview 2

Vi sidder lige og snakker... Det handler om sundhed. Det handler om befolkningens sundhed.

- I** Ja. 00:14:29
- R2** Min egen sundhed og befolkningens sundhed. 00:14:31
Vi har brug for rent vand, fordi det bidrager til, at vi har en sund befolkning. Det tror jeg er det, der er kerneværdien.
Alle de der andre ting er... Hvis det var for velvære, så kunne man også godt hoppe i fjorden, ikke?
Man kunne godt finde nogle andre måder at skabe det der lystbetonede, eller hvad man skal kalde det...
- I** Så det, at du bor på Orø, som er tæt på vand hele tiden og sådan noget, det har ikke noget med vand at gøre, eller? 00:14:57
Det er jo ikke sundhed, eller?
- R2** Jeg er ikke flyttet til Orø på grund af, at der er vand hele vejen rundt om. 00:15:09
Det er ikke derfor.
- I** Nej nej: Jeg spørger, fordi jeg ved det ikke. 00:15:16
Så godt kender jeg dig ikke.
- R2** Jeg ved ikke lige præcis, hvorfor det lige blev Orø. 00:15:24
Det kunne sådan set lige så godt have været oppe i Kirke Hyllinge, havde jeg nær sagt.
Det kan nok lidt det samme, agtigt.

Indsamling

- I** Okay. Hvis du nu forestiller dig, at du skulle registrere, skulle indsamle dit vandforbrug. 00:15:37
Det kunne gøres med et litermål, eller det kunne skrives i en dagbog, eller man kunne måske bruge en diktafon, eller...
- R2** Klikke på en app, eller... 00:15:55
- I** Klikke på en app, eller sende en smiley på en SMS til et eller andet telefonnummer, eller... 00:15:56
Hvordan ville du have lyst til at skulle lave den her registrering?
Hvad vil du helst?
- R2** Det er efterhånden... 00:16:17
Sådan som jeg nu er som person, så er jeg sådan en, der bedst kan lide at sætte streger og så samle sammen til sidst.
- I** Altså flueben på et stykke papir? 00:16:30
- R2** På et stykke papir, ja. 00:16:31

D. Interview 2

Det ville jeg have: Et eller andet skema på en tavle: Drik vand, bruser, hvad ved jeg.

Og så en streg for hver gang, man tænker: Nu bruger jeg 1/2 liter, eller hvad ved jeg.

Det tror jeg...

Det er mig personligt, men jeg kan jo se, at rigtig mange mennesker...

Jeg har også prøvet at skulle registrere noget andet omkring min sundhed på en app.

At den der lyst til at [utydeligt] så kan jeg med det samme sådan se, om...

Lave statistikker selv, og sådan noget.

Det er jo altid sjovt, ikke?

I stedet for at [utydeligt]

Så jeg tænker, at en teknologi med en app tror jeg måske mest på nu i dag.

Men jeg tror stadigvæk, at der er mange...

Hvis det var den ældre befolkning, man skulle have fat i, at man skulle lave et ordentligt skema at hænge på opslagstavlen, hvis man skulle have vandforbruget hos [utydeligt].

I Lidt som en øvelse eller en snubletråd, jeg prøver at lave på mit eget projekt, så prøver jeg at bandlyse, eller i hvert fald... **00:17:25**

Der er en årsag til, at jeg siger nej, at det ikke er en app.

Og jeg siger også, at det ikke kun er et stykke papir.

Det, jeg tænker ved det, det er, at jeg vil gerne lave et projekt, hvor jeg søsætter en undersøgelse, men hvor den undersøgelse ikke skal håndholdes.

At den ikke skal være bekostelig i administration og at holde i live.

Så derfor drømmer jeg om et system, hvor man kan automatisere, hvordan informationer bliver behandlet bagefter, så det koster at sætte det op, men det koster ikke over tid.

Men den der automatisering, og det, at jeg også kræver, at det ikke er noget ude i skyen, noget, som er nogen andres kontrol.

Det er noget, vi selv skal eje.

Noget, vi selv skal have kontrollen over i sidste ende.

De to ting til sammen gør, at en app bliver for fremmedgørende.

Det sker et andet sted.

R2 Nej, man ved ikke, hvad der sker med det. **00:18:34**

I Du ved ikke, hvad der ligger på din egen telefon, og du ved ikke, hvor meget der sker ude i skyen i stedet for. **00:18:36**

Og omvendt, et stykke papir, så er du ikke færdig i hvert fald.

Så skal der laves en anden dims, som læser det stykke papir. Derfor kan det stadigvæk være relevant nok at sige, at det er et stykke papir, som man giver til de ældre, og så er der nogle andre af os, der skriver det af.

D. Interview 2

- Men sekretærrollen er en del af den opgave, der skal løses, så.
- R2** Ja, men så får I lige en refleksion. **00:19:01**
Min egen gamle mor, som nu ikke er mere i denne verden, hun holdt hele sit liv regnskab med, jeg tror faktisk både sit vandforbrug og sit elforbrug. Og hun havde en bog.
Det var faktisk ret interessant.
Det var især elforbruget, hvor hun måned for måned noterede enten den sidste i måneden, og nogle gange blev det den første...
Jo, og så var der nogle måneder, hvor hun havde glemt det eller overset det, hvad ved jeg, og så sprang hun bare over.
Så lavede hun lige et lille regnestykke og delte i to eller noget.
Stort set hele sit voksenliv.
- I** Spændende. **00:19:45**
- R2** Simpelthen. **00:19:47**
Sådan en kassekladde, som egentlig var sådan en bogholderi-regnskabsbog. Sådan noget findes næsten ikke mere.
Gammeldags regnskabsbog, hvor...
Der havde hun lavet sit eget lille sådan...
Og det var jo sjovt at se i.
- I** Ja. **00:20:03**
- R2** Fordi det fulgte jo hele livet i forhold til, at det også var, da hun var børnefamilie, og til sidst, da hun boede alene i sit eget hus. **00:20:05**
Jeg ved faktisk ikke, hvor det er henne i dag. Men der blev ikke gjort mere ved det.
Men hun holdt jo øje med sit elforbrug, og nogle gange, var der nogen, der ville finde på noget smart.
Særligt på hendes gamle dage.
Hun var ikke til at komme uden om: Det der, det kan ikke passe.
Hun gjorde det også med sit vandforbrug, fordi så vidste hun jo, at hvis det vandforbrug blev for højt, så var der noget galt et sted. Så det kom aldrig bag på hende, hvis der var et eller andet brud eller sådan noget.
Men der mangler jo så den der efterforhandling.
Nogle mennesker kan jo finde ud af at taste ind, andre kan ikke.
Og hvordan man laver det teknisk...
Jeg synes, du har en rigtig god pointe i det der med, at man skal eje sine egne tal.
- I** Jeg har leget med tanker om at prøve at lave en digital udgave af sådan en klikker, som man bruger på færgen også. **00:21:25**
- R2** Ja. **00:21:33**
- I** Altså sådan en håndklikker. **00:21:35**

D. Interview 2

- Men så dels at tænke den digital og dels at tænke, at det er forskelligt, hvad der skal tælles, hvis det er toiletskyl, og hvis det er opvask.
Et bad tæller på en anden måde: Der tæller man minutter.
Og et toiletskyl, der tæller man stort og lille, så man kan ikke helt tælle på samme måde ved de forskellige typer ting, der skal tælles, tænker jeg.
- R2** Ja, og hvor meget bruger mit toilet, og hvor meget bruger dit toilet? **00:22:01**
- I** Ja, ja, det er også individuelt. **00:22:05**
- R2** Det ville jo udgøre noget forarbejde, at det der gamle Ifö-toilet forbruger sikkert så meget. **00:22:09**
Og køber man et helt nyt toilet, så kan man måske læse sig til, hvad forbrugt er.
Så der er sikkert nogle ting, man kan aflæse i de der manualer, der findes, hvor meget de forbruger.
Men hvor meget forbruger jeg reelt, når jeg åbner for vandhanen til min tandbørstning, eller hvad det nu måtte være?
- I** Men som udgangspunkt, så det der ville falde dig naturligt, det var et ark papir, du kunne krydse af. **00:22:37**
Sæt nogle streger.
- R2** Ja, der er jeg sådan lidt 80 år i mit hoved. **00:22:45**
- I** Fair nok. **00:22:49**
Hey, der er ingen domme her.
Det, jeg tænker i, er ikke, om du gør det rigtigt eller forkert.
- R2** Nej nej nej, men det... **00:22:55**
- I** Det er mere: Hvad skulle jeg line op, hvis jeg skulle lokke dig med på sådan et projekt? Det er det, der er øvelsen for mig. **00:22:57**
- R2** Jeg ville ikke have det skidt med at skulle taste noget ind bagefter. **00:23:03**
Fordi så kan jeg lige krydse af, duk, og så kan jeg gå videre med, så kan jeg, nå ja, nu har jeg drukket en liter vand mere, eller hvad ved jeg, så kan jeg lige, duk, og så kan jeg gå ind bagefter.
Men det, jeg jo godt ved som matematiklærer, er, at jeg kan ikke huske.
Man er nødt til at gøre det med det samme.
Altså vi kan ikke huske, om vi spiste asparges i mandags, eller vi ikke gjorde.
Altså det er jo sådan, vi er skruet sammen.
- I** Og mit næste spørgsmål er jo så også: Hvad nu hvis du skulle gøre det i to år? **00:23:33**
Fordi der er så også den, der hedder: Gider du at blive ved med at gøre det så grundigt?
Eller skulle det også tænkes ind: Hvordan kan du sige „ja, ja, samme som i går“ eller „samme som i sidste uge“?
„Jeg har ikke ændret mig den sidste måned.“
„Ja, ja“...

D. Interview 2

- Altså så man kun på en eller anden måde gør det nok, men stadigvæk, at det er en refleksion.
- R2** Hvad motiverede min mor for at gøre det hele livet? **00:24:03**
- I** Ja, det er det. **00:24:05**
- R2** Det var hendes økonomi, tror jeg. **00:24:07**
Det var, at hun...
- I** Hvis du er fattig nok, så gider du godt at... **00:24:11**
- R2** Nej, jeg tror ikke det. Det var hendes interesse for at... **00:24:13**
At være flasket op med at passe godt på pengene.
Altså at være flasket op med, at det, vi tjener, skal vi passe på, og så skal vi bruge det fornuftigt.
Det ved jeg ikke.
Hvor mange der har det i deres DNA.
Det tror jeg, at...
Men dem må der være nogle af, uanset om...
Ja, og så nogle af os, hvis vi er fattige nok, så skal vi sgu nok få det gjort.
Men hvad skulle motivere mig for det i to år?
Det skal være fordi hvad?
Hvad kan jeg få ud af det?
Tilfredsstillelse over at have styr over mit vandforbrug?
- I** Ja, det er den ene ting. **00:24:49**
Den anden halvdel er også: Hvad skulle der til for systemet?
Hvor fleksible...
Hvor lidt kunne du nøjes med at rapportere, hvis du skulle rapportere hver dag i to år?
Eller hvis du netop ikke behøvede at gøre det hver dag?
Hvis du kunne sige en gang om ugen: „Arh, det er sgu det samme.“
- R2** Ja, hvis nu man kunne lave noget... **00:25:11**
- I** Hvor man kun nævner, hvad der er ændringer, hvad der er udsving. **00:25:13**
- R2** Kunne man lave noget, hvor man siger, at det skal krydses af hver dag den første et eller andet måned? **00:25:16**
To måneder, tre måneder for at få en eller anden ide om...
- I** En baseline. **00:25:26**
- R2** ...en baseline. **00:25:28**
Hvad der er normalt for mig.
Så kunne man...
Kunne man så, når der var gået...
Man havde fornemmelse af, når man har en baseline...
Det er der sikkert nogen, der ved noget om: Hvor meget man skal registrere før man har en baseline.
Så kan man få et billede af: Okay, hvad er normalt for den her person?

D. Interview 2

- Den her familie?
Fordi vi ved også godt, når det bliver vane, eller når det bliver dagligdag, så er der nogle af os...
Jeg tror, at nogle holder hele vejen.
Sådan er det jo med nogle registreringer: Nogle taber man undervejs.
Men hvad er det, der skal til for at jeg børster tænder hver eneste aften?
Hvad er det, der ligger i den der, og i at de fleste af os gør det?
- I** Vi er bange for, at tænderne falder ud, eller at det gør ondt. **00:26:26**
Fordi det ikke er behageligt at gå til tandlæge.
Men der er ikke på samme måde noget incitament for vand?
- R2** Nej. **00:26:36**
Det skulle jo være en eller anden tilfredsstillelse i forhold til sundhed og pengepungen.
Altså der, hvor den holder, det er sådan nogle typer som...
Nu siger jeg min mor.
Eller sådan nogle typer, der godt kan lide at registrere og godt kan lide at få et overblik, og de har faktisk meget forskelligt...
Udseende, havde jeg nær sagt.
Men det, der jo rammer folk på pengepungen i forhold til at få lyst til at gøre noget på en anden måde...
Altså hvis der er et seriøst, ordentligt økonomisk incitament, så rammer det jo rigtig mange mennesker, det ved man jo.
- I** Jeg tænker også, at det rammer nogen, ikke alle, men nogen, ved selve at man kan få feedback. **00:27:32**
Hvis vi kan se kollektivets tal...
- R2** Ja, det var det, der kunne være interessant. **00:27:39**
- I** ...så man kan vide noget om, hvor er man i forhold til kollektivet, eller... **00:27:41**
Dels hvor man er, hvis man ser det som sport, at „Jeg skal i hvert fald være under middel.“
Det er den ene...
- R2** Ja, sporten i det. **00:27:51**
- I** Men det andet, jeg tænker også, er også den der, der hedder... **00:27:53**
Følelsen af at kunne bidrage til de fælles tal.
At hvis der er en indikator for, hey, „tallet er så og så skrøbeligt, fordi der kun er fem ud af tusind, der har skudt ind til det her tal, så det meste er bare fake, det er ganget op“.
Så man kan se: Hvor skrøbeligt er tallet i øjeblikket?
„Åh, der er flere, der lige skal tage sig sammen og bidrage til tallet.“
Pumpe data ind, så vi får et mere realistisk billede af: Hvad er tallet egentlig?
- R2** Fordi du kunne godt lave noget på en app, så beholder jeg ikke data. **00:28:22**
Så har jeg dem ikke hos mig, så forsvinder de ind i det kollektive.

D. Interview 2

[censureret]

- R2** Og så har jeg også indbygget i mig, at jeg kan godt lide at finde mønstre. **00:32:51**
- I** Det er sådan noget, jeg spørger efter. **00:32:57**
Det er, hvilke typer ting kan der...
- R2** Så det legende i det, eller det useriøse i forhold til lige præcis det her, det er, at jeg kan godt lide at finde mønstre. **00:33:02**
- I** Ja. **00:33:08**
Så et værktøj, som ville hjælpe dig til at kunne se mønstre i tingene, så du kunne gå på udforskning.
- R2** Ja, det er det, helt klart. **00:33:20**
- I** Det ville være noget, der ville gøre, at du ville synes, det var sjovt at fodre data ind i det. **00:33:22**
- R2** Ja. **00:33:26**
Og det gør ikke noget, at de mønstre kan bidrage både til noget til mig selv, altså det har et formål på en eller anden måde, men også ind i et fællesskab.

[censureret]

- R2** Vi er jo nogen, der... **00:34:14**
Nu er jeg jo gammel matematiklærer...
Der er nogen, det er jo mest børn og unge, de føler sig faktisk nogle gange forkerte, fordi det ikke...
I en skoleplads er det få børn, der kan lide det der med mønstergenkendelse og lide at lege med det og sådan noget.
- I** Jeg er en af dem også. **00:34:33**
- R2** Ja, og lige præcis det, du leger med her, det rammer jo lige præcis den gruppe. **00:34:35**
- I** Ja, det er derfor, jeg laver interviews. **00:34:41**
Det er for at finde ud af: Hvor ligger andre folk hen, hvad tænder folk på i det her?
Fordi jeg ved, at det er de færreste, der tænder på de samme ting som mig. Jeg er en underlig en, men det er vi alle sammen et eller andet sted.
- R2** Ja, det er bare fordi, vi er ikke så mange, så... **00:34:55**
De andre forstår ikke, hvad det er, men det hjælper livet på så mange måder at kunne se et mønster og komme med en konklusion.
Det gør det også lidt besværligt.

Deling

- I** Det næste er det omkring formidling af de her data, hvor spørgsmålet går på: Hvordan ville du...? **00:35:13**
Det er det, vi lidt har snakket om her også...
Hvad ville du have glæde af, at det kollektive dataset... Hvordan det var tilgængeligt?
Altså for at give et par eksempler:
Det kunne være en udstilling i forsamlingshuset af de der dagbogsnoter, folk havde skrevet omkring, hvordan de godt kunne lide at skide om onsdagen eller om formiddagen, eller godt kunne lide et ekstra langt brusebad. Eller det kunne være, at man fik en sms en gang om måneden om, at „Yay, nu er vi på 96 liter gennemsnitligt om dagen per person.“
Eller det kunne være de der ting, du kunne lede efter mønstre i, hvor du kunne sammenholde dine data med de fælles data.
Er der mønstre på tværs af folk?
Er der geografiske mønstre?
- R2** Nå ja, formidlingsdelen i det. **00:36:17**
- I** Hvad vil du synes kunne være interessant at få med? **00:36:23**
Hvis du nu sad med i komiteen for, hvad det var, du skulle sætte de der computernørder i gang med at programmere.
Et kæmpe projekt...
Vi har selvfølgelig ingen penge, og det er kun mig, der laver det her...
Hvad var det så, du ville...?
- R2** Ja, når vi kommer om på den anden side af at indsamle data, og hvad er formidlings... **00:36:36**
Årh, det er bare ikke altid til at vide, inden man starter, præcis...
- I** Men det er jo der, du har de største muligheder for at præge det. **00:36:48**
- R2** Ja, det er jo det. **00:36:50**
Det er jo det, der er pokkers.
Ja, men så tænker jeg jo...
Altså noget, der ikke tænder mig ret meget, men som tænder nogen, det er jo konkurrencedelen i det.
Det er jo lige præcis det der med: „Nå, men vi bruger mindre end landsgennemsnittet“, eller „Vi kan se over et halvt år, at vores vandforbrug, det...“, hvad ved jeg, altså at Orø har...
Samlet set er vi sgu gode til både at passe på vores grundvand, men også at forbruge mindre af det, så der er noget til de næste generationer.
Konkurrencedelen i det.
- I** Trends. **00:37:25**
- R2** Trends. **00:37:26**

D. Interview 2

- Det tror jeg rammer nogen.
Nogen rammer det slet ikke.
- I** Jeg spørger også lidt for at provokere dig omkring det der med, hvad er det egentlig, vi skal samle ind? **00:37:38**
Det første spørgsmål, jeg snakkede om.
Altså det her med, at hvis det ender med en storytelling, så er der nogen, der skal fortælle de historier.
- R2** Ja, lige præcis. **00:37:49**
- I** Altså, hvis det er det, der er interessant. **00:37:50**
- R2** Det er jo... **00:38:00**
Så skulle vi måske kigge på nogle af de her artikler, der bliver skrevet lige nu.
Nu siger jeg ordet „artikel“, det kan være små videoer, det kan være videnskabeligt, populært, det kan være alt muligt.
Levende og skrevne og hvad ved jeg?
Det er problemerne med det, det der vand.
Er der noget af det her dataregistrering, der kunne bidrage til at løse nogle af problemerne?
Prøve at få øje på nogle af de løsningsmodeller, vi vil møde rigtig meget, det med „Hvad skal det bruges til?“, og „Hvorfor?“, og „Jeg kan ikke se nogen mening med det.“
Så hvis man kunne begynde at kigge lidt på: Hvor kunne det have betydning for den måde, vi kunne løse nogle af problemerne, så vi ikke kun...?
Det er alvorligt nok, at vi sidder og skyder skylden på nogle bestemte landmænd osv. i forhold til at få gift i det der dyrebare drikkevand.
Det er egentlig ikke det her, det handler om.
Åh, jeg er ikke så fantasifuld her.
- I** Men hvis du prøver at holde dig til dig selv... **00:39:16**
- R2** Ja. **00:39:16**
- I** ...fordi en ting er at forestille sig, hvad andre kunne have lyst til, men kunne du tænke på at skulle... **00:39:19**
Hvad er det, den hedder, Krudttønden eller Kulturtønden, deroppe...?
Kunne du forestille dig, at det var super spændende at gå op og se en udstilling om folks dagbøger omkring deres måder at bruge vand på?
Deres refleksioner over deres vandforbrug og sådan nogle ting?
Eller er det fuldstændig ligemeget for dig? Du har selv sagt det tidligere, at det, der havde værdi for dig, var sundhed med vand. Er det det eneste?
Hvis nu det var Orøs vand, ville det så være det eneste, du kunne synes var interessant omkring vandforbrug?
- R2** Jeg synes også, at det kunne være... **00:39:56**
Altså det handler jo mere om vandets renhed.

D. Interview 2

- Altså at vandet...
- Hvis det her kan være med til at være en lille bitte puslebrik i, at vi bidrager til, at der er rent drikkevand til vores næste generation og næste generation igen.
- Hvis vi kunne arbejde med en formidling, der bidrager i den [utydeligt]...
- I** Så det er... 00:40:25
- Det, der driver det for dig, er at sikre det rene drikkevand?
- R2** Ja, det er helt klart det, der er den overordnede overskrift for mig. 00:40:30
- Det er, at min jord har været giftfri, siden jeg havde mit allerførste sted tilbage i firserne.
- Min egen jord er giftfri.
- Jeg har ikke puttet gift i jorden på noget som helst tidspunkt, uanset om jeg har lejet eller ejet noget.
- Jeg går ikke og prædiker, men det er...
- Jeg tror mere på sådan en daglig opdragelse af hinanden på en eller anden måde.
- Det er det der med, at vi to taler sammen, der gør noget ved mig og gør noget ved dig.
- At når vi åbner for vandhanen næste gang begge to, så lader vi ikke vandet løbe lige så længe, før vi hælder det i et glas vand.
- I** For mig er det skideirriterende at have arbejdet med det her projekt, fordi det betyder, at jeg er så super bevidst om... 00:41:22
- Det er irriterende, fordi så skal jeg jo til at slukke for vandet hele tiden, fordi jeg tænker over det.
- R2** Ja. 00:41:33
- Formidling handler jo både om dannelse og uddannelse og dialog og...
- Ja, at arbejde med det, det bidrager meget mere til at gøre noget.
- I** Og så min kongstanke med det her... 00:41:47
- Måden, jeg vinkler projektet, er også det her med, at når jeg sætter en klausul om, at det skal være lokalt forankret, så tvinger det folk til, at de ikke kan forskyde det og sige, at det er nogen andre, der skal tage sig af det i stedet for. „Jeg har betalt nogen for det“, eller „Jeg betaler min afgift, og så er der nogen, der skal fikse det for mig.“
- Fordi hvis det per princip er dig, der skal gøre det, så er spørgsmålet „Hvad skal der til, for at du gider gøre det?“
- R2** Lige præcis. 00:42:13
- I** Men det er dig, der skal... 00:42:14
- Det skal ind forbi din nethinde.
- R2** Og når vi skal drikke vand i løbet af en dag, så skal vi hælde det dér vand i, der nu kommer ud, og så skal vi sætte det i køleskabet, så vi ikke... 00:42:19

D. Interview 2

Og sådan noget er jeg smadder god til i lange perioder, og så lige pludselig af en eller anden årsag, hvad ved jeg, fordi jeg har influenza, er forkølet, har ondt i hovedet, hvad der nu driller i verden, så bliver man lige sådan lidt sløv på vanen, og så: „Nå for pokker da, vi bliver lige nødt til...“

Når går jeg også...

Eller hvad det nu er.

Arbejde med vaner er i hvert fald også...

Ja.

Anerkendelse

- I** Jeg går lige videre. 00:42:53
Jeg er også angst for, hvor langt et interview jeg skal transskribere bagefter.
- R2** Ja, det er jo det. 00:42:56
Det kan være, du skal gøre din interviewguide kortere næste gang.
- I** Nej, jeg vil gerne forbi alle de her ting. 00:43:02
Den sidste ting, tror jeg nok, det er...
Når du nu har bidraget med det her...
Nu har du tastet løs i månedsvi, måske årevis om de her ting, så ser jeg to muligheder.
Den ene mulighed, det er, at du siger, at du vil gerne være anonym.
Du vil gerne, at du ikke bliver hængt ud om, hvordan du har deltaget i det her.
- R2** Mit vandforbrug. 00:43:28
- I** Ja. 00:43:29
Og den anden mulighed, det er, at du bliver krediteret.
Anerkendt for, at du deltager i det her projekt.
Og jeg ser lidt, at der er en pointe ved begge dele, men jeg er nysgerrig efter, hvad folk de tænder på ved det.
Kan du følge mig i forskellen på de to?
Og de udelukker lidt hinanden, fuldstændigt.
Jeg tænker, at det er muligt at lave pseudonymisering, anonymisering af nogen ting, men det er ikke alt, der kan gøres tricks med.
Hvis for eksempel det er dagbogsindlæg, så er det svært at skjule en, der skriver dagbogsindlæg i en måned.
At det ikke stille og roligt begynder at smitte af: Hvem er det, der sidder og skriver?
- R2** Ja, det kan man på en eller anden måde finde. 00:44:15
Stilen kan afsløre, hvem det er.

D. Interview 2

- I** Ja, selvom man maskerer det og fjerner identiteten fra det, så kan man godt kende, at „Ok, det var vedkommende, der altid skrev som haiku“. Altså, „Hallo“...
Sådan noget.
Så der er lidt en konflikt mellem de to.
Hvad tænker du, for dig selv, dit eget vedkommende?
Ville du have behov for, at du skulle ikke have noget klinket, du ville gerne bidrage, men du...
Jeg antager, at du gerne vil bidrage, det var ikke spørgsmålet.
Men når du nu bliver tvunget til at bidrage, vil du så gerne være anonym som udgangspunkt, eller vil du gerne som udgangspunkt krediteres, anerkendes for at have deltaget? **00:44:21**
- R2** Jeg synes ikke, at mit vandforbrug er en meget, meget personlig ting. **00:45:06**
Jeg tænker lidt: „Hvad kunne det gøre?...“
Det er jo det der med data.
Det er faktisk mest det der med dataindsamlingen.
Hvis nu lige pludselig at...
Altså følelsen af, at der bliver holdt øje med, hvor meget jeg børster tænder.
- I** Ja. **00:45:35**
- R2** Altså, det er jo det, der ville være afgørende for... **00:45:36**
Mit samlede vandforbrug i mit eget hjem, det vil jeg rigtig gerne fortælle andre.
- I** Men når det begynder at blive i detaljer? **00:45:46**
- R2** Når vi begynder at komme ind på det, der er sådan det personlige... **00:45:36**
Om jeg reelt...
Altså, sådan det helt personlige, der kan jeg sådan mærke, at der er jeg ikke personligt.
Jeg er ikke en, der fortæller på sociale medier, hvad jeg lige har fortalt dig, og jeg kommer heller ikke til at skrive en artikel om det eller noget som helst, men jeg vil gerne dele det med andre i en samtale, hvor det kan være relevant.
Åh, det er svært.
Lige som jeg sidder her, så tænker jeg, at der er jo ikke noget sådan personligt-personligt...
- I** Lad mig lige skynde mig at sige også, igen, at det er ikke et enten-eller, det er en glidende skala, altså til en vis grad. **00:46:32**
Noget af det, jeg synes er spændende at arbejde med, det er, at der er teknikker til at maskere...
- R2** Ja. **00:46:49**
- I** ...nogle typer data. **00:46:50**
- R2** Ja. **00:46:51**

D. Interview 2

- Mit samlede vandforbrug, det ville jeg til enhver tid synes, kunne være spændende, at man kunne...
- Det ville jeg ikke have noget imod, at jeg kunne dele med andre, også med den [utydeligt], nu engang er.
- Det kan være, at andre synes noget andet, men det har jeg ingen problemer med.
- Men lige hvor meget vand jeg bruger på at børste tænder...
- I** Lad mig prøve. **00:47:10**
- Eksemplet med tænder: Hvor meget vand du bruger til at børste tænder, der følte du, at der går det for nært, eller der føles det for...
- R2** Ja, der er vi sådan lidt på vej ind over **00:47:16**
- I** Så forstyrrer det? **00:47:17**
- Så er der nogen, der står og glor dig i nakken?
- R2** Ja. **00:47:21**
- I** Men hvad nu, hvis det hed, at du registrerer hver eneste gang, du børster tænder, vel vidende, at der er en magisk teknologi, som sørger for at maskere enten, at man ikke kan skelne mellem, om det er tandbørstning eller toiletskyl, eller at man ikke kan se, hvilken præcis dag det var. **00:47:12**
- Altså for eksempel at det var det præcise tal for en uge ad gangen, men man ved ikke, hvor mange gange du har børstet tænder.
- Kan du følge mig i, at...
- R2** Ja, ja. **00:47:50**
- I** på den måde, hvis det bliver... **00:47:51**
- Diffunderet, tror jeg, at det hedder på dansk.
- Diffusion.
- Spredt ud, så...
- R2** At det kommer ind i regnskabet, men det er ikke... **00:47:56**
- I** At det er statistiske tal, der bliver offentliggjort. **00:47:59**
- Det kollektive, det er statistik, men for at der kan være noget statistik, som er holdbart, så skal det have en masse detalje-input. Og der ved jeg, at der er en teknik, der kan maskere det automatisk, sådan at der er ingen, der kan få adgang til primærdataene.
- R2** Jeg tænker lidt, at det vil være... **00:48:21**
- For det skal også være sådan, at man kan bruge de der data til noget.
- Så hvor er det henne, at man kan...
- Det samlede vandforbrug i et badeværelse eller i et køkken, eller...
- Der har jeg personligt ingen problemer med at skulle være med til at offentliggøre nogle tal.
- Men når det sådan går hen på det helt personlige, der er jeg i virkeligheden meget privat.

D. Interview 2

- I** Jo, men for mig at se er det meget spændende, at du netop har det, for jeg har ikke den tærskel, og jeg vil jo rigtigt gerne... **00:48:48**
Det, jeg ikke er interesseret i, det er at spænde buen for hårdt, sådan at du springer fra og ikke vil være med.
- R2** Ja. **00:49:01**
- I** Så derfor så er jeg interesseret i: Hvor meget kan vi få flest muligt med til, uden at de føler, at de går på kompromis? **00:49:02**
- R2** Jeg kan sådan mærke, at nogle gange så har man sagt ja til at udfylde et spørgeskema, du du du dum, og så lige pludselig så går det henm og der bliver stillet... Det er det dér niveau... **00:49:11**
- I** Ja. **00:49:21**
- R2** „Har du haft hovedpine?“ **00:49:22**
„Ja“, siger man så.
„Hvor mange gange?“
Ok, var det her et privat firma, der begyndte at spørge mig om noget, eller hvad?
Der står jeg af, fordi det er ikke dem, der skal spørge mig om sådan noget.
Jeg kan godt sige, at jeg er en kvinde, og alder, og...
Men lige så snart det går hen og bliver
- I** Hvad der kan udnyttes eller udbyttes, eller...? **00:49:50**
- R2** Ja, der har vi et dansk sundhedsvæsen, de må gerne spørge mig. **00:49:53**
- I** Og i forhold til det, det jeg tænker, det er, at hvis nu det er, på godt og ondt, de lokale, der gør det... **00:50:00**
Det er netop på godt og ondt, for så betyder det, at det er naboen, der er inddraget i det her, og så skeler de til dig, hvis de ved, hvem du er.
Hvis det var nogen på den anden side af Jorden, så... D: Der er en anden, der har argumenteret over for mig, at han ville ikke have noget imod at bruge email ved Google, fordi de kender ham ikke.
Han ville have noget imod at bruge mig som email-udbyder, fordi hvis jeg læste hans emails, så ville det rent faktisk være pinligt.
Hvis der er nogen på den anden side af Jorden, der læser dem, så er det ikke pinligt for ham.
Så den er der også.
Skyen er langt væk.
Det er bagsiden, men fordelene, det er, at så kan vi rykke i håndbremsen og sige „Hey hey, det er ikke sådan her, det skal køre“ på en anden måde end hvis det var et medicinalfirma, der samler data ind, så er det ikke sikkert, at vi kan stoppe dem igen.
Så hvis vi selv konstruerer, hvad vores tærskler er, og hvordan vi vil deltage...
Måske, hvis der er flere niveauer...

D. Interview 2

Du kan deltage og være anonym, du kan deltage og dele alle dine data, og du kan deltage på et mellemstadiet og sige „kun de ugentlige data“.

Vi kan teknisk sikre, at det kan ikke blive mere end de ugentlige data, der kommer ud af maskinen.

R2 Jeg tror, jeg er dér, på det ugentlige dér. **00:51:18**

I Ja. **00:51:19**

R2 Jeg vil gerne levere noget, for det kan bidrage til forståelse. **00:51:23**

I Hvad med den modsatte? **00:51:28**

Er der noget sted, hvor du siger, at...

Synes du bare, det er fjollet at få dit navn på, eller er der noget sted, hvor du kan se fidusen i, at det rent faktisk kan være med til, at du gider gøre det?

At du siger „Hey, jeg har sgu været med til det her“, „Mit navn står her, det er en del af mit eftermæle“, eller altså...

Har det nogen værdi for dig?

R2 Ja, det har det faktisk. **00:51:48**

Ja, det har det.

Jeg kan mærke, at noget af det, jeg sådan har været med til at sætte et aftryk på, og lige pludselig ser mit navn på, sådan 10 år efter...

Ja, det har betydning.

Så jeg vil gerne stå ved, at jeg deltager i sådan en undersøgelse.

I Ja. **00:52:08**

R2 Det vil jeg gerne. **00:52:09**

Jeg vil gerne være med til at fortælle, at jeg har været med.

I Ville det også være væsentligt, hvor meget du var med? **00:52:14**

Hvis nu du føler, at hey, der er en anden, Birger, han har også været med, men du ved bare, at han har været med i en uge, og du har kraftede været med hver eneste dag i to år.

Han skal ikke stå lige så højt på listen, som du står.

R2 Nej, der tror jeg nok, at mit sociale... **00:52:31**

Ja, det kommer lidt an på, hvordan han opfører sig.

[begge griner]

R2 Det kommer an på, om han er lidt disciplineret og lidt ydmyg og lidt respektfuld for dem, der har knoklet i to år. **00:52:37**

Så må han gerne være med og må også gerne stå ved.

I Nej, men jeg stiller det på spidsen, også i forhold til dem, der har konkurrencegenet. **00:52:48**

Altså at der er nogen, der ville sætte en sport i at „Hey, jeg er en af dem, der meget bidrager...“, men at det kan give bagslag, at der er folk, der ikke gider at være med i noget, der handler om at være mest...

D. Interview 2

- R2** Hvis nu der var en million på højkant, og han trak den efter en uges indsats, så ville jeg nok sige, at det ville ikke være fair, vel? **00:53:02**
- I** Jeg har ikke en million at stille på højkant, så... **00:53:11**
Jeg tror ikke, det er det.
Jeg tænker på dynamikken omkring...
- R2** Jamen, jeg tænker jo lidt, at hvis de kan inspirere, ikke til mere vandforbrug, men til... **00:53:17**
- I** Mere deltagelse? **00:53:23**
- R2** ...til at holde sit vandforbrug på et... **00:53:24**
Så synes jeg da bare, at det handler om at...
Hvis det giver mening i forhold til undersøgelsen, at nogen er med fra start, og man kan blive ved med at komme med til en uge eller en måned, eller hvad ved jeg, tre måneder, hvad der giver mening, så fair nok for mig.
Men hvis der er en konkurrence, og jeg får at vide, at ham, der vinder millionen, han var med i en uge, og jeg har knoklet i to år, så ville jeg sige „Ok, så var der vist noget med nogen lodder i puljen, der skulle have været fordelt anderledes“.
- I** Altså, jeg kan mærke... **00:54:04**
Der er nogen chat-systemer, hvor når man logger ind, så giver den dig rewards.
- R2** Nåh ja. **00:54:09**
- I** Det er ikke penge, det er ikke noget, men så får du et diplom, når du har... **00:54:10**
- R2** Ja, det er rigtigt nok: Der findes sådan nogen belønnings-duttelidutter. **00:54:13**
- I** ...når du har svaret på en kommentar, og sådan noget. **00:54:14**
Og jeg står af på det.
Jeg har simpelthen ikke lyst til at være i et system, hvor jeg føler, at jeg bliver pacet igennem.
Jeg bliver pacet til at gøre mere og mere, det bliver stressende for mig.
- R2** De der belønningssystemer dér, de er i virkeligheden rædselsfulde. **00:54:32**
Nej, man skal da have folk med ombord.
- I** Men jeg siger det som et ekstrem, hvor en del af det, det er også det der med, at hvis nu man lister det op og ser, at „whoa, så er der hende der, og hun har bidraget med 3.000 datapunkter til vores system, og så ham her, han har bidraget med 20“. **00:54:39**
Eller hvis vi nu skal maskere det lidt, så „Han har bidraget med op til 100“, ikke?
Altså, kan det give bagslag, tror du?
Altså, at have sådan en...
Det er jo en eller anden form for rating, men det er jo også en klassificering af...
- R2** Ja, det er dét. **00:55:17**

D. Interview 2

- I** ...at vi er store bidragsydere eller små bidragsydere. 00:55:18
Eller skal det bare være helt maskerbart?
- R2** Oh, jeg hader det i virkeligheden i forhold til for eksempel, hvis der er nogen sponsorater, så laver man... 00:55:22
- I** Ja, guld og bronze, og... 00:55:28
- R2** Ja, så laver man jo, at dem, der har givet mest i et sponsorat, de kommer op som headliners, og så kommer alle de andre, der har... 00:55:29
Og så er der Peter, der har tømt sparegrisen og har givet 155 kroner, og så ham, der har kunnet hive 500.000 op, fordi han har solgt en eller anden virksomhed, hvad ved jeg...
Og jeg synes jo, at der er mere værdi i den der dreng, der har tømt sparekassen i et sponsorat, sådan menneskeligt.
Men det er jo det der markedsøkonomi, der virker sådan.
Jeg orker ikke de der rewards, der er på de digitale systemer.
- I** Men hvis nu du havde chancen for her at præge og inspirere norden, der stykker et eller andet sammen. 00:56:15
Det bliver sikkert på tegnebrættet, bare rolig...
- R2** Ja ja. 00:56:26
- I** ...hvordan ville du så lave det omvendte: Den, der er den fede måde at gøre det på, fordi du tror, at folk på Orø, de gerne vil have det fede? 00:56:27
- R2** De er sgu ikke til at blive kloge på her på Orø. 00:56:37
Jeg er dig svar skyldig.
- I** Men hørte jeg dig rigtigt, at du ville have den omvendte. 00:56:43
Du ville have anti...
Du ville have den, der hedder, at dem, der akkurat lige stikker foden frem, de skal eksponeres, eller de skal støttes i det, eller...
- R2** Jeg ved ikke, om de skal forfordes eller eksponeres, men i hvert fald synes jeg, at... 00:56:56
- I** ...ligefordes eller sådan noget. 00:57:00
- R2** Der er i hvert fald noget værdi i at få folk med ombord. 00:57:01
- I** Ja. 00:57:07
Teenageren på øen, der gider at deltage. Sådan noget.
- R2** Ja, der er noget værdi i at få alle aldre med ombord og alle køn og alle faggrupper, osv. 00:57:12
Så hvis det kunne lykkes, at det kunne være sådan en følelse af ligestilling.
Det er skidesvært at arbejde med, men det i hvert fald...
Det er nok også, fordi sådan tænker jeg med alt, hvad jeg laver...
- I** Og det næste spørgsmål er så: Med dit kendskab til Orø, tror du, at det er realistisk, eller tror du, at der er folk, der direkte vil være... 00:57:42
Vil det give bagslag?

D. Interview 2

- Hvis nu vi laver et hippie-system, hvor alle er lige, er der så folk, der vil stå af og sige, at så gider de ikke at være med?
Ikke fordi der ikke var nogen præmie, og de kunne ikke vinde en million, men fordi de ikke gad, at det skulle være så skide lige?
De vil have noget konkurrence, de vil have noget bid.
- R2** Ja, det er jo det. 00:58:08
Der er jo sådan et kæmpe konkurrencegen i så mange mennesker, som jo også er det, der er afgørende.
Åh, den er svær.
- I** Kan det gøres på en måde, sådan at der er begge dele? 00:58:19
Man kan vælge at ignorere konkurrencen og stadig være med.
- R2** Ja, det ville være skønt. 00:58:24
Der er jo også noget skønt i sådan en konkurrence ved at få indsamlet flest point eller...
Jeg elsker Magnus og myggen.
- I** Den kender jeg ikke. 00:58:34
- R2** Det er sådan et spejderspil. 00:58:35
Indsaml alle mulige værktøjer, og så kan du noget mere.
Så kan du løse flere af sådan nogen spejderopgaver.
- I** Ok. 00:58:45
- R2** Jeg har også siddet til en online-konference. 00:58:51
Det må have været et dyrt system.
Det var i corona-tiden.
Jeg har siddet til online-konference internationalt, og så...
Jeg synes, det var genialt lavet.
Man kom ind i sådan en aula, og der gik man og ventede, inden det hele startede.
Så var der reklamestandere her, og så var der informationsdisk her, og sådan noget.
Og så, når det der møde startede, så kunne man gå ind i foredragssalen og sidde der, så man havde en fornemmelse af, at man rent faktisk sad der.
- I** Kunne du snakke med sidemanden, for det er altid min kritik af videokonferencer. 00:59:35
- R2** Nej, han sad sgu lidt stille, ham sidemanden. 00:59:39
- I** Ok. 00:59:41
- R2** Men det, jeg synes, var sjovt, og som vækkede mig undervejs, det var... 00:59:42
Det var sådan lidt tilfældigt, jeg rørte ved musen, og så opdagede jeg, at der poppede sådan en dims op.
En blomst eller noget.
Hov, hvad var det?
Så blev jeg nysgerrig: Hvorfor kom den der?

D. Interview 2

- Så viste det sig, at der var en konkurrence undervejs.
Så kunne jeg indsamle små ting ude i aulaen, og indsamle ting inde i konferencerummet.
Så kunne jeg klikke på dem.
Så var der en blomst, og så var der et eller andet andet.
- I** Altså noget, der ikke havde noget som helst med foredrag at gøre, men bare var ren underholdning? **01:00:15**
- R2** Ren underholdning. **01:00:20**
- I** Og det syntes du var fedt? **01:00:21**
- R2** Det syntes jeg faktisk var ret sjovt. **01:00:23**
Det syntes jeg var ret sjovt.
Det syntes jeg virkelig var sjovt. Det havde intet til [utydeligt]
Så dukker der en eller anden dims op hist og pist, og så kunne jeg samle det i en eller anden sæk eller sådan noget.
Så lykkedes det mig at indsamle det hele, og så fik jeg en hilsen: „Nu har du gennemført skattejagten“.
Det var sådan en skattejagt.
Det syntes jeg, at det var da en...
Jeg sad der til en konference.
- I** Hvis man keder sig, så kan man... **01:01:00**
- R2** Det fastholdt mig da. **01:01:02**
- I** Nå, okay. **01:01:03**
Det distraherede dig ikke fra selve foredraget?
- R2** Sandsynligvis lidt, ikke, men det fastholdt mig også, fordi jeg var jo nødt til at blive ved med at... **01:01:07**
Jeg var jo nødt til at få indsamlet dem allesammen, jo.
- I** Ja. **01:01:14**
Selvfølgelig, hvis de kommer dryssende...
- R2** Ja, det gør de nemlig. **01:01:16**
- I** Så er man jo nødt til at blive hængende. **01:01:18**
Jeg prøver lige at gå tilbage til det her, fordi jeg er på en måde færdig, men jeg er lidt usikker på, om jeg rent faktisk har spurgt om det hele.
Altså...
Om du gerne ville deltage anonymt eller blive krediteret.
Du kan jo se en værdi i at blive krediteret, og du kan også se, at der er en grænse for, hvor meget du skal eksponeres.
Der er også en anden twist omkring det her, nemlig at det er ikke alting, der kan anonymiseres lige let.
Det nemmeste at anonymisere, umiddelbart, i hvert fald hvis man skal gøre det automatisk, det er tal.
Så hvis vi kun måler mængder...

D. Interview 2

- Hvis vi kun er kvantitative, og ikke forholder os til andre værdier end det målbare, så er det nemmere at anonymisere.
Så bør vi lade være med at lede efter og prøve at indfange andre værdier, fordi det er nemmere?
Eller går der noget tabt?
Nu har du ikke selv givet bud på nogen særligt kvalitative værdier.
Du siger renhed.
- R2** Ja, sundhed, ja. 01:02:40
- I** ...og den er ikke så nem at sætte fingeren på. 01:02:41
- R2** Nej. 01:02:43
- I** Kan du forestille dig... 01:02:51
Kan du leve dig ind i...
Jeg har svært ved at leve mig ind i det selv.
Kan du leve dig ind i de her subjektive kvaliteter?
Nydelse eller ubehag eller...
De her ting, der driver værket omkring at forholde sig til vandforbrug, og som er nogle andre nogen, end at det koster noget, og at det koster økologien noget.
Jeg er da ikke i tvivl om, at der er mere i det.
Hvis jeg tænker efter...
Hvis krisen kradser, og vi må kun bruge det halve, så er det også træls.
Det er ikke kun synd for naturen, det er også træls for mig.
- R2** Det er dét. 01:03:33
- I** Men det er for sent... 01:03:34
- R2** Hvis jeg i morgen skulle nedsætte mit vandforbrug til det halve... 01:03:36
Lad os lige lege legen: Der bliver meddelt i aften, at fra i morgen skal I bruge det halve vand.
- I** Ja. 01:03:46
Om det så er på grund af forurening, eller hvad der er årsagen til det, det er ikke det, der er snakken her, fordi det er ikke at skyde skylden på nogen.
Det er fakta: Der er kun det halve vand at bruge.
- R2** Hvad ville det gøre ved mig. 01:03:54
- I** Hvad ville du mangle? Hvad ville du savne? 01:03:57
Det er nok dér, vi nemmest opdager det det er, når det ikke er der længere.
- R2** Det er en følelse af frihed til at vælge, hvad jeg skal bruge... 01:04:07
Det er følelsen af frihed.
- I** Ja. 01:04:14
At du skal økonomisere, det er hårdt?
- R2** Ja, det kan nogen gange være en hård... 01:04:17
Når det er nødvendigt, så gør man det jo, men det er en benhård opgave.
- I** Men kan du forestille dig, hvad det er, du vil savne? 01:04:36

D. Interview 2

- Det er det, jeg leder efter.
- R2** Ja, hvad vil jeg savne ved, at vi skulle halvere vores vandforbrug, sådan med kort varsel? **01:04:41**
- I** Det er det, man læser science fiction for at forstå. **01:04:48**
Fordi man ikke selv kan forestille sig det.
- R2** Ja, det er jo det. **01:04:50**
Jeg læser ikke så meget science fiction.
- [begge griner]
- R2** Altså, når man er på spejderlejr og ikke har været i bad i en uge, så er det det, man snakker om. **01:04:59**
Det er at komme hjem og komme i bad.
- I** Men hvad er det ved det? **01:05:06**
- R2** Hvad er det? **01:05:07**
Det er velvære.
- I** Det er velværen? **01:05:08**
- R2** Det er følelsen af velvære. **01:05:09**
Det er følelsen af velvære, det vil være...
- I** Det er ikke ubehaget af at lugte, for det gør alle? **01:05:14**
- R2** Nej, nej, for det gør alle omkring en, jo. **01:05:16**
- I** Ja, det er jo det. **01:05:19**
Så alle på Orø lugter, når vi...
- R2** Ja, vi lugter sammen. **01:05:21**
Det vil være velværen.
Det vil vel på sigt også være sundheden.
På sigt vil det også gribe ind i sundhed.
- I** Men hvis nu, at det... **01:05:36**
Det ville ikke være sundhed, hvis nu vi siger, at nu halverer vi, så derfor pumper vi klor i, så er det ikke sundheden.
Men det er noget andet...
- R2** Det er kemi. **01:05:48**
Det ville godt nok være stygt.
- I** Men det er for sundheden. **01:05:52**
Hvis du sagde, at det eneste der talte, det var sundheden, så skal du satme få, skal du.
- R2** Ja, så skal jeg... **01:05:57**
I forhold til vand, så er det jo den dyrebareste parameter, synes jeg.
Jeg leder og leder, kan du høre det?
- I** Jeg kan høre det, det knager, men... **01:06:15**
Jeg ved ikke, om det bliver optaget, men jeg kan høre det.
Jeg har haft en ting, når jeg har været ude at rejse, om at smage på vand.

D. Interview 2

- R2** Det har du ret i. 01:06:27
- I** Smagen af drikkevand er forskellig. 01:06:28
Det synes jeg er en sjov lille sport at tage med mig, når jeg...
Det bedste vand, det er i Tromsø.
- R2** Jeg har lige været i Sverige, og det smager også helt anderledes, synes jeg. 01:06:39
[utydeligt]
- I** Det er nemlig det: Om det er blødt, eller det... 01:06:42
I Grækenland smagte det virkelig dårligt.
- R2** Hvis vi putter klor i, så vil det jo smage helt anderledes. 01:06:51
- I** Ja, så er det ødelagt. 01:06:52
- R2** ...og stille og roligt vil man jo vænne sig til det, for man bliver jo nødt til 01:06:54
det, ikke?
- I** Ja. 01:06:57
- R2** Det siger de jo, dem der bor i byer, hvor de bruger det, at de holder op med 01:06:59
at kunne smage det hen ad vejen.
Men det ville godt nok være stygt.
Det er ikke en ting, jeg har tænkt på her, det er i hvert fald ikke poppet op
hos mig, men du har ret.
- I** Så har jeg ikke spurgt ordentligt, for det var noget af det første, jeg prøvede 01:07:15
at sige...
- R2** ja, men... 01:06:19
- I** ...om at hvad nu hvis det halveres. 01:07:15
Det var spørgsmål nummer to, simpelthen.
Jeg har ikke gjort det bombastisk nok.
Fået dig ind på krisetilstand.
- R2** Krisetilstand, ja. 01:07:33
Det var i hvert fald ikke det, der poppede op.
- I** Nej nej, men tak. 01:07:34
Det gør jeg bedre næste gang.
- R2** På trods af at jeg lige har været i Sverige og kom hjem i søndags, hvor ved 01:07:41
det første glas, jeg drak deroppe, da tænkte jeg: „Nåh ja, det smager jo
anderledes her“.
Nu har jeg været der mange gange på det sted, så jeg kan godt [utydeligt]
med det vand, der er dér.
- I** Ja. 01:07:52
Så hvis vi skulle spole tilbage...
Så du kan godt forestille dig, at hvis nu jeg sagde: „Vi vil gerne lave en
undersøgelse om vand, og vi vil gerne prøve at registrere folks oplevelse af
smag“.
Altså nydelsen.
Smagsnydelsen.

D. Interview 2

- R2** Ja. 01:08:12
- I** Ikke bare sådan sanseligheden af vand generelt, men hvis vi nu gerne på en eller anden måde gerne ville have en parameter, der hedder smag. Hvordan smagen er i øjeblikket, eller forskellen på smagen, når du besøger nogen fra nordenden af øen, i forhold til... 01:08:14
- Det er jo forskellige vandværker, og smagen er måske forskellig.
Jeg ved det faktisk ikke, for jeg har ikke været så meget rundt på øen og smagt de forskellige taphaner, men det er en værdi, man kunne prøve at indfange.
Hvordan skulle man så gøre det?
Hvordan skulle man inkludere den værdi i stedet for, at det er „Hvor mange liter er det“, men...
Vi skal have smagen med.
- R2** Kan du spørge specifikt til det vand, du bruger til at drikke eller lave mad med, hvad det har af betydning? 01:08:56
- Til at lave kaffe, te med, drikke.
Altså kaffe, te, vand du drikker, det er i hvert fald der, hvor jeg...
Det er sjovt, at jeg ikke fangede det.
For når jeg er ude at rejse, når jeg er ude at se mig om, eller når bare jeg er i København, eller...
- I** Så lægger du mærke til det? 01:09:28
- R2** ...så lægger jeg jo mærke til det. 01:09:29
- Det er noget, jeg lægger mærke til: „Nå, men det smager anderledes end det derhjemme“, „Nå, det er godt vand, I har her“, eller...
Det kan jeg da godt finde på at sige.
- I** Ja. 01:09:36
- R2** Ja, du brugte ordet nydelse flere gange. 01:09:41
- I** Ja, men jeg skal være endnu mere eksplicit, for det jeg gerne vil prøve på at provokere, det er, at hvis der for eksempel er den faktor med smag, hvordan griber det ind i, hvordan dølen skal vi registrere det? 01:09:43
- Og så griber det også ind i: Har det noget at gøre med anonymitet eller kreditering?
- R2** Nåh ja. 01:10:01
- I** Når du nu har brugt energi på at skrive ned, hvordan du reflekterer over din smag, eller hvor fredfyldt du er i forhold til vand, eller hvor stressende det er i forhold til vand. 01:10:02
- Det kunne også være stressende: Hvis du tager korte bade eller tager kolde bade, så kan det også påvirke, at du bliver stresset af det.
- R2** Ja. 01:10:21

D. Interview 2

- I** Hvis du forbinder dit vandforbrug med noget der er stressende, fordi du gør det altid om morgenen før du skal ud af døren, eller hvad ved jeg, hvis det kan indfanges, sådan at vi kunne dele mønstre kollektivt. **01:10:22**
At vi kunne sige „Hvordan er stressfaktoren i forhold til vand i forskellige grupperinger og forskellige steder?“
Er man mindre stressede på nordenden af øen?
Er man mindre stressede, når det smager bedre?
Er man mindre stressede blandt dem, som bor i København og kun kommer hertil på sommerferie?
- R2** Det er en spændende vinkel. **01:10:53**
Ja.
Ja, jeg havde kun det ene ord at byde ind med i spørgsmålet, ja.
Og det tror jeg i virkeligheden er påvirket af det der med, at nu har vi i mange måneder hørt om...
- I** Ja, drikkevand og renhed. **01:11:13**
- R2** Ja, og angst for det, ikke. **01:11:14**
- I** Ja, og det skal jeg prøve at afkode, for et er ikke krisen nu, jeg vil prøve at pakke den ud. **01:11:18**
Hvad nu, hvis vi selv bestemte, hvad der er samtaleemnet, hvad er samtaleemnet så?
Hvad vil vi gerne beskæftige os med i forhold til at zoome ind på vand?
Og der er ingen, der gider i to år at snakke om, at der er en krise.
- R2** Nej, det gider vi ikke. **01:11:42**
- I** I værste fald, så bliver det hverdag. **01:11:45**
Så bliver det „Nåh ja, de har altid været i gang med at forgifte lortet“, og så gider man ikke at rykke mere på det.
- R2** Spændende. **01:12:00**
- I** Men jeg er løbet tør for spørgsmål. **01:12:01**
- R2** Ja, men... **01:12:03**
- I** ...og jeg får et hyr med at få det her transskriberet. **01:12:04**
Det var alt for langt.
- R2** Ja, alt for langt. **01:12:09**

[begge griner]

E. Interview 3

Formelt semistruktureret interview gennemført på dansk i henhold til interviewguide rev. 2, afholdt fredag den 22. maj 2026, afbrudt efter en time.

Deltagere:

- Interviewer I: Jonas Smedegaard
- Respondent R3: Anonym voksen mand, uddannet ingeniør, bosiddende med sin partner på øen Orø

I	Det handler om vandforbrug på Orø, hvor jeg har lavet et sæt spørgsmål til et projekt, som hedder „Vandvægtninger“.	00:00:16
R3	Hvad for noget?	00:00:28
I	„Vandvægtninger“.	00:00:29
R3	Altså man vægter vand?	00:00:31
I	Ja.	00:00:32
R3	Altså registrerer, eller...?	00:00:33
I	Ja. Eller „watercounts“ på engelsk.	00:00:34
R3	„Water counts“. Ja.	00:00:35
I	Som handler om personlige værdier i forhold til vand og den lokale kollektive indsigt i vandforbrug.	00:00:38
R3	Vi sidder og drikker vand, det giver meget... Ja.	00:00:46
I	...hvor frivillige vurderer deres eget vandforbrug, og de indsamlede data bliver automatisk bearbejdet og udgivet, enten anonymt eller med navns nævnelse afhængigt af [utydeligt]s ønsker.	00:00:49
I	Det jeg så prøver nu, er: Vi leger lige, at du er med i det her projekt. Vi er ikke startet det nu, men du har allerede sagt: Yay, det vil du skide gerne. Så det er ikke et spørgsmål om, om du gider det her.	00:01:04
R3	Nej, nej.	00:01:16

E. Interview 3

- I** Det gider du godt. 00:01:17
R3 Jeg er med. 00:01:19
I Men vi er ikke startet det nu, og du har chancen for at præge det: På hvilken måde skal vi konstruere måden, vi samler data ind på? 00:01:21
R3 Spændende. 00:01:31

Normer & værdier

- I** Så først vil jeg fortælle dig, at ifølge Dansk Vand- og Spildevandsforening, så gennemsnitligt, så... Hver dansker forbruger 97 liter hver dag. Hvordan passer det tal på dig? Hvor meget forbruger du? 00:01:33
R3 Jeg har jo ikke noget tal på det. 00:01:53
I Nej, men hvad er din fornemmelse, bare sådan et skud fra hoften? Lyder det, som om: Det er sgu lige dig? Eller lyder det helt skævt? 00:01:55
R3 Nej, det lyder faktisk en lille smule skævt. 00:02:01
I Til hvilken side? Bruger du mere? 00:02:03
R3 Til det, at jeg bruger mindre. 00:02:05
I Du bruger mindre. 00:02:07
R3 Det handler jo nok også om min livssituation. Jeg går jo her og er mig selv det meste af ugen og sådan noget. Så jeg har ikke... Man kan sige, at der hvor man bruger mest vand, er min fornemmelse, det er, når man går i bad. Men det giver jo dybest set også lidt... Grunden til, at jeg vurderer, at jeg bruger mindre, er, at dér hvor jeg bruger mest vand... Jeg har jo vandbesparende toiletter og sådan noget, så jeg bruger faktisk kun vand på toilet, og på at drikke og lave mad og sådan noget. Så jeg kan ikke se... Var det 100 liter om dagen, næsten? 00:02:09
I Ja, 97, ja. 00:02:41
R3 Det kommer jeg måske op på den dag, hvor jeg er sådan... Hvor meget bruger man i et bad egentlig? Bruger man ca. 100 liter, når man går i bad? 00:02:43
I Jeg ved det ikke. Jeg har nemlig ikke målt det nu. 00:02:51
R3 Det er længe siden, men... Nu burde jeg jo kunne huske det, faktisk, men det er noget... 00:02:53

E. Interview 3

- Jeg pralede jo sidst af, at jeg lavede den dér „Vandbesparelser i husholdningen“, så jeg burde jo egentlig være en af dem, der havde lidt styr på det.
- Så jeg tror jo faktisk, at jeg har langt under det dér.
- Jeg tror, at jeg er nede omkring mellem 30 og 50 liter om dagen.
- I** Ok. 00:03:09
- R3** Så det, jeg bruger, er cirka det halve, tror jeg. 00:03:10
- I** Ok. 00:03:11
- R3** Det er så mit personlige forbrug. 00:03:13
- Så bruger vi til at vande haven og sådan noget, mere om sommeren, så derfor kan man sige...
- Er det med?
- I** Det er et godt spørgsmål, for... 00:03:19
- R3** Så kan man jo sige, at det jo... 00:03:20
- I forhold til min personlige overlevelse og hygiejne, bruger jeg noget vand, og så bruger jeg jo noget vand i forhold til min have.
- Nu vasker jeg ikke min bil, men...
- Og til at vande mine høns.
- I** En ting, jeg har stødt på, er jo det der med, at fordi du har have... 00:03:36
- fordi du ikke køber dine tomater, men dyrker dem selv, så bruger du jo mere vand.
- R3** Ja, det gør jeg jo. 00:03:47
- I** Og så tæller det i husholdningen, lige pludselig, i stedet for at det tæller i industrien. 00:03:48
- R3** Det er ligesom, når vi køber varer ude fra udlandet, så det er rigtigt. 00:03:50
- Så jeg sparer jo nok noget, hvor de...
- De tomater, jeg dyrker selv, sparer jeg jo nok en lille smule vand på, for de er nok ikke helt så vandede som dem, der bliver brugt i industrien.
- Men jeg ved jo ikke.
- I** Jeg ved det ikke. 00:04:05
- Eller også er de mere effektive til at forbruge vand, når de gør det industrielt.
- Ligesom det der med, at en opvaskemaskine bruger mindre vand, end hvis man vasker i hånden.
- R3** Lige præcist. 00:04:13
- I** Men i hvert fald, du... 00:04:12
- R3** Jeg er helt sikker på, at jeg bruger under 50 liter om dagen i måneder, hvor jeg ikke vander, så det er jo... 00:04:19
- Jeg vander jo i månederne maj, juni, juli og august, måske.
- Så man kan sige, at jeg vander en tredjedel af året.
- I** Det er ikke fordi, jeg har brug for et præcist tal. 00:04:37

E. Interview 3

- R3** Nej, nej, men... 00:04:39
- [begge taler i munden på hinanden]
- R3** Det er jo en refleksion et eller andet sted. 00:04:42
Og jeg kan jo også godt fortælle dig præcis, hvor meget vand vi bruger i husholdningen.
Det har jeg jo mål på.
Altså fordi det står jo ude på måleren.
- I** Det er rigtigt, men det, jeg er interesseret i, er: Hvad ligger der bag det tal? 00:04:53
Det, det hele går ud på, er at grave ned i: Hvad ligger der i det tal?
- R3** Ja. 00:05:02
Så det tal kunne jeg nok godt finde frem til dig, og så kunne man på den måde få et indtryk af, om jeg er helt ved siden af.
- I** Jo, men hele øvelsen her handler om: Hvad nu hvis vi vil mere og andet 00:05:09
end, hvad vi kan spørge vandværket om?
Hvis vi vil have det gennemsnitlige tal, har vi det allerede hos Danmarks Statistik.
Det hedder 97 liter.
- R3** Ja, okay. 00:05:20
Men vi kan jo sige, at det tal, der er ude på måleren, gælder jo så både for mig, mine gæster og min samlever.
- I** Men det fortæller ikke, hvor meget du bruger på at skylle ud i toilettet. 00:05:33
- R3** Dybest set skal jeg igen... 00:05:39
Det tal vil heller ikke være en præcis fortælling om, hvor meget vand jeg bruger.
- I** Det er rigtigt, ja. 00:05:45
Du nævnte det lidt før, at du sagde, at du bruger cirka halvdelen, når ikke du skal vande have.
- R3** Ja. 00:05:58
- I** Prøv at lave en øvelse, der hedder: Hvis nu der var krise, enten forurening 00:05:59
eller et eller andet andet, der gjorde, at på Orø blev vi nødt til at skære ned til det halve.
Hvad ville du skulle snøre ind?
Hvilke forbrugsmønstre ville du gøre anderledes?
Hvad ville du prioritere højest?
Hvad ville du synes var vigtigst at bruge dit vand til?
- R3** Det er helt klart, at det er til mad og drikke. 00:06:20
Det vil jeg prioritere.
- I** Jeg tror ikke, du når at drikke 50 liter. 00:06:30
- R3** Nej, det vil sige... 00:06:32
Jeg drikker forholdsvis meget vand.

E. Interview 3

Jeg drikker i hvert fald en liter om dagen.

Det er stadigvæk langt under 50, men jeg drikker også mere end en liter.

Så hvis vi nu siger, at jeg drak 2–3–4 liter om dagen eller sådan noget.

Det ville være dét, jeg prioriterer, hvis jeg skulle gøre det omvendte af det, du siger.

Og så ville jeg jo nok lade være med at trække så meget ud i mit toilet.

Det gør vi heller ikke om natten, da lader vi det bare stå med pis i, og så trækker vi ud om morgenen.

Det gør vi jo ikke i løbet af dagen, det er jo sådan lidt klamt.

På den måde sparer vi jo lidt vand om natten.

Så jeg sparer allerede lidt ved ikke at trække ud hver eneste gang, jeg går på toilettet.

Når jeg er alene her, behøver jeg jo heller ikke det her.

I Stillet på spidsen: Hvis vi fik at vide i morgen, at nu skulle vi skære ned til halve, så ville din første reaktion være: „Det gør jeg allerede, så det må være nogle andre, der skal skære ned.“? **00:07:22**

R3 Nej, det har jeg ikke sagt. **00:07:34**

Jeg kunne godt skære ned til 25 liter.

Så ville jeg ikke gå så meget i bad, men det gør jeg i forvejen ikke.

Og så ville jeg gå ud at tisse i haven mere, og det gør jeg sikkert også allerede lidt.

Ville jeg grave et hul i haven?

Det er nok dér, jeg siger: Jeg vil nok prioritere at gå på stort på toilettet, for min egen bekvemmeligheds skyld.

Men det kunne jeg jo dybest set også: Hvis der ikke var vand, så kunne jeg jo også gå ud at grave et hul.

I Men så begynder det at blive irriterende? **00:08:01**

R3 Der er vi derude, hvor... **00:08:05**

Dér er der i hvert fald nogle prioriteter et eller andet sted.

Eller også kunne det være, at jeg ville overveje at finde ud af, om jeg ville lave et multitoilet eller et eller andet.

Så ville jeg begynde at overveje: Har vi den forkerte installation i forhold til toilet?

Hvis vi ikke måtte bruge noget vand, når vi går på toilettet, så skulle vi have indrettet os anderledes.

I Hvis det var en ny normal, så skulle man tænke i multitoilet, og... **00:08:28**

R3 Ja, det kan man sige, så det har jeg jo... **00:08:31**

Nu er jeg også blevet belært om, at...

Vi har den lykkelige situation i hvert fald mange steder i Danmark og også her, vel egentlig, at vi har masser af grundvand, eller vi har masser af drikkevand.

E. Interview 3

- Det er i hvert fald min fornemmelse.
Men du siger også, at nu skal jeg forestille mig et scenario...
- I** Ja, det var mere for at provokere. 00:08:50
- R3** Jeg sætter stor pris på at kunne drikke vand fra hanen. 00:08:52
- I** Ja. 00:09:03
- R3** Og det andet tror jeg, jeg kunne... 00:09:04
I hvert fald, så længe det er hér, og jeg er alene og sådan noget, så kunne jeg godt have indrettet et toilet, der ville bruge lidt mindre vand, hvis det var.
- I** Mit næste spørgsmål er så... 00:09:15
Det, det egentlig leder hen til også, det er at sige: Hvad har værdi andet end mængden?
Som mageligheden ved at kunne række ud og tænde for hanen.
Hvilken værdi har det for dig?
- R3** Nu snakker vi kun drikkevand, eller hvad? 00:09:29
- I** Vi snakker vandforbrug i hjemmet. 00:09:31
- R3** For mig er den største værdi, det er at kunne drikke. 00:09:33
Det er helt vildt.
Fordi jeg drikker meget vand.
Jeg ville synes, det var pisse ærgerligt, hvis jeg skulle til at købe...
- I** Men det er også... 00:09:45
Det her drikkevand tæller måske fem liter.
Det tæller en relativt lille del af...
- R3** Det er det, jeg siger, men det er... 00:09:49
Så det er også derfor, jeg siger, at det ville jeg gøre rigtig meget for at kunne blive ved med.
Hvis vi nu kun havde til, at vi allesammen kunne få 5 liter vand...
Altså rent vand.
- I** Lad mig sige det på den måde. 00:10:07
Det, jeg fisker efter i det her, det er: Hvis vi skulle prøve at lave mål på Orø og Orøs vandforbrug, så...
Den simpleste måling det er at måle: Hvor mange liter bruger vi samlet?
Og det lidt mere avancerede er: Hvor mange liter bruger vi til de forskellige ting?
Men det der er mere interessant måske, det er at sige: Hvad er det egentlig, vi vil måle på?
For eksempel kunne jeg stille det på spidsen og sige: Du vil bare gerne have vand, så du kan drikke det.
Gør det noget, at der er klor i?
Altså smagen, har den en værdi?
- R3** Det gør det vel, ja. 00:10:42

E. Interview 3

- I** Har nydelsen ved at kunne tage et langt bad en værdi? 00:10:43
Har nydelsen ved, at du ikke skal fryse, når du skal ud og grave det dér hul i sneen?
Hvilke værdier har det, at...
- R3** Hvis vi havde et separeret vandsystem, så kan man sige, at vi har noget rent drikkevand, som vi ikke skal gøre noget ved for at kunne drikke det. 00:11:01
Det vil være nummer 1.
Det er selvfølgelig også rart at bade i sådan noget vand.
Kloret vand og sådan noget er jo heller ikke så sjovt at bade i.
Så jeg vil godt gå på kompromis i forhold til at bade, men det er så nogle andre...
- I** Så du ville hoppe i havet? 00:11:25
- R3** Ja, jeg kunne også gå i bad dér. 00:11:27
Jeg siger bare, at vandets kvalitet betyder noget i forhold til drikkekvaliteten.
Men badekvaliteten er en anden, og i forhold til at skylle ud i mit toilet kunne jeg jo dybest set bruge regnvand, eller jeg kunne selv opsamle noget vand.
Forstår du mig ret? Jeg opererer jo kun med én kvalitet vand lige nu, men jeg kan godt forestille mig, at det jeg kunne trække ud med i min toilet, det kunne godt komme fra mine tage eller et andet sted.
Forstår du hvad jeg mener?
- I** Ja, ja. 00:12:07
- R3** Så på den måde kan man jo sige, at det er et luksus at bruge det bedste vand til alle de ting, vi laver. 00:12:07
Og jeg har jo egentlig...
Det er det, jeg allerhelst...
Hvis du sagde til mig: „Vi har ikke så meget vand“, så ville jeg helt klart prioritere at prøve at finde ud af, om jeg kunne skaffe vand på en anden måde end at trække det op dér.
- I** Måske misforstår du, eller måske formulerer jeg mig dårligt ved at sige så simpelt et spørgsmål. 00:12:30
Det, jeg ville hen til med det, var at prøve at lede efter: Er der nogle måder, vi kan provokere til at tænke på andre måder end som kvantitet?
Altså eksempelvis hvis vi hænger ud med nogen på Lyø, og så dem på Lyø siger: „Jamen, vi har det helt vildt fedt, fordi vores vand, det er bare så lækkert“, og så bliver vi lige pludselig klar over: „Hey, det er overfladevand“, „De propper klor i vandet“, „Hvad fanden, det er sgu da...“
Hvad er det, de sammenligner med?
Hvis det kun er mængder, vi sammenligner, så kan der være meget forskellige typer mængder.

E. Interview 3

- Jeg ville være skeptisk overfor, at i København smager vandet ikke lige så godt som det smager her.
Og muligvis viser det sig, at årsagen til, at det smager godt her, er fordi det er forgiftet, og det er nok det forkerte, der smager.
- R3** Det ved jeg jo dybest set ikke. **00:13:19**
Nu har jeg da også boet i København i mange år, og jeg synes ikke, at vandet smager markant bedre her end i København.
Det tænker jeg faktisk over.
Men du har ret, det kan jeg jo smage, når jeg har været i udlandet, eller når jeg har været i...
Det er jo ikke ret mange steder i Danmark, hvor man klorer vandet, er det det?
Det kan godt være, at det bliver mere og mere.
- I** Det kan godt være, at det er fordi, det er mere hårdt. **00:13:40**
- R3** Jeg synes jo også, at det dér med at begynde med det samme at tænke i **00:13:43**
at dele vandforbrug ind i forskellige typer af vand, det er også en måde at gå ind i en diskussion om: hvordan kunne vi optimere på brugen af de dyrbare ressourcer?
- I** Jo, men at optimere på de dyrebare ressourcer er slet ikke det, jeg egentlig **00:13:59**
spørger om.
Jeg stiller et scenarie op for at prøve at provokere: hvad er det, der gør ondt?
Hvor det, jeg hørte i det, du sagde, det var ikke „Hvor mange liter kunne du spare?“, det var, at det begynder at blive besværligt hvis du skal til at grave et hul.
Så skal du til at svede efter det.
Så skal du bruge dine kræfter på det.
Dét er en værdi: det at det er magisk.
Jeg tænker ikke over det.
- R3** Det, du siger her, er: du kommer over og provokerer... **00:14:29**
Jeg bruger ikke 50 liter.
Jeg påstår jo, at jeg bruger halvdelen af det normale forbrug.
Men stadigvæk er det uden...
Jeg gør det faktisk ikke, fordi jeg tænker på at spare.
Det er det i forhold til nogle andre ting.
Det var dét, vi snakkede om forleden:
Det der handler om, at jeg sparer på flyrejser, f.eks.
Jeg flyver f.eks. ikke.
Der er det klart, inden...
Der har jeg valgt at sige...
- I** Der er det et aktiv. **00:15:00**

E. Interview 3

- R3** Dér er det et aktivt valg, at jeg faktisk vil flyve mindre. **00:15:03**
Men det her, det er ikke noget, jeg har tænkt over.
Jeg tænker måske lidt i forhold til opvaskemaskinen: jeg behøver ikke at vaske det af i hånden, fordi jeg...
- I** Du tænker på det, når du trykker på knappen. **00:15:15**
- R3** Ja, så kan den bruge mindre vand. **00:15:16**
Så bruger den lidt energi, men jeg har solceller, så det behøver jeg ikke at tænke på.
Så på den måde er det jo utroligt privilegeret ikke at skulle tænke på, om man kan drikke vandet eller...
Det gør det jo lidt i forhold til, at nu kører ham derude, og nu kan vi se den...
Så tænker jeg lidt på det alligevel.
Kan vi drikke vandet?
Det kan jeg jo ikke med mine konventionelle naboer her, som sprøjter og gør ved, ikke?
Det gør mig usikker på...
Jeg ved jo ikke, om kvaliteten er god nok.
Jeg har fået nogle indikationer fra vandværkerne...
Orø er jo speciel på den måde, at vi har de der mange vandværker, og vi får jo altså...
Jeg skal til den lokale generalforsamling her på et eller andet tidspunkt og sådan noget.
Bare for at forstå, at...
Jeg er ikke så optaget...
Der er andre ting, jeg er mere optaget af end at opføre mig bæredygtigt.
- I** Jeg har selv svært ved det, men det, jeg prøver at tune ind på, er ikke at falde i den fælde, at det handler om mindst muligt. **00:16:17**
At det ikke handler om at spare mest muligt vand, men at det i stedet handler om: Hvad er det, der er dynamikken ved vand?
Hvad er det, der er parametrene ved vand, hvor et par stykker af dem, de mest skingre, er om vandet er rent, og om der er nok af det.
Men nogle andre parametre er sådan noget med: Jamen, er det rart?
Hvad hvis vandhanen er læk?
Vi har hjemme hos os fugt.
Vores vådrum er ikke ordentligt lukket af, sådan at det siver og der kommer svamp.
Sådan nogle ting.
Så er det nogle andre typer ting: skrækken for, om der er nogle svampearter, der er giftige.
- R3** Det er nærmest omvendt her: **00:17:12**

E. Interview 3

- Her er så tørt, at tingene går fra hinanden.
- I** Ok. 00:17:17
- R3** Så vi har sådan det omvendte problem her. 00:17:18
Her tørrer tingene ud, så vi sætter faktisk vand op for at forhøje luftfugtigheden.
På den måde tænker jeg også på det, men dybest set er det ikke vandet, der er problemet.
Det er huset, der er problemet.
- I** Nej, men jeg siger det heller ikke nødvendigvis, som at det er et problem. 00:17:33
Men det dér med: Hvad er det, vi gerne vil sætte fingeren på, hvis vi gerne vil sætte fingeren på vandforbrug?
I stedet for at sige, at selvfølgelig er det, vi vil sætte fingeren på, at spare.
Det er ikke nødvendigvis det, vi vil forstå ved vandforbruget.
Så jeg prøver at åbne op: Hvad kan vi forstå?
Hvad er muligt at forstå ved vandforbrug?
...andet end mængder.
- R3** Ja. 00:18:00
- I** Fordi mængderne, de er så nemme, men det er også et skalkeskjul. 00:18:01
Så kan vi stirre os blinde på det, og så glemmer vi de andre ting, indtil vi opdager, at for eksempel: „Hov, nu smager vandet ikke godt længere.“
„Gud, det var jo også en parameter.“
Det glemte vi at tage højde for, og det glemte vi at stemme efter de rigtige politikere omkring.
Og vi har ikke engang indhentet nogen mål for det, så vi ved ikke engang: „Hvornår holdt det op med at smage godt?“
Fordi vi har ikke målt på det.
Vi har ikke lavet de undersøgelser over tid.
Så det er sådan noget, jeg prøver at lede efter, om vi kan sætte fingeren på.
Hvilke typer værdier er der ved vand?
- R3** Det synes jeg også er forholdsvis klart. 00:18:31
Det første, der betyder mest for mig, det er...
- I** At det er rent. 00:18:39
- R3** Ja, men dybest set tænker jeg jo ikke engang sådan, men at jeg kan drikke 00:18:41
det.
Fordi det er faktisk en væsentlig skildring.
Hemmeligheden er, at jeg ved ikke, om det er rent.
Altså, jeg drikker det bare.
Det er også en værdi at være ubetænksom.
Hvad hedder det?
Være naiv?
- I** godtroende? 00:18:58

E. Interview 3

- R3** Det er en værdi, at jeg bare uden overhovedet at tænke et sekund over det 00:18:59
stikker den her kop ind under vandhanen og drikker.
Det er faktisk en kæmpe værdi.
Fordi det ødelægger jo mit liv, hvis jeg skal gå og være nervøs for, at ham
derovre, han er ved at ødelægge det her.
Når jeg kigger ud af vinduet og drikker vand nu, så får jeg selvfølgelig...
Så bliver jeg jo...
Så er der to ting...
Så ved jeg godt, så er der forskellige...
Så sker der et eller andet.
Hov, ham der, han kunne jo dybest set være med til at betyde, at det her
vand på sigt ikke er rent.
Forstår du hvad jeg mener?
- I** Ja, ja, ja, ja. 00:19:34
- R3** Det ville jo aldrig ske inde i København, fordi når jeg kigger ud af vinduet, 00:19:35
der får jeg jo ikke noget indsigt.
Her bor jeg jo midt i mit eget vandudvindingsområde.
Det er jo et helt andet sted.
På den måde er jeg jo midt i det.
Så det betyder, at alt det der foregår, og alt det, jeg et eller andet sted også
selv er med til.
Når jeg selv tænder...
Jeg har ikke den der fornemmelse...
Når jeg vander min have, så er jeg med til at gøre, at der er mindre vand til
alle de andre.
Forstår du, hvad jeg mener?
Den dér følelse af at være så tæt på.
Så jeg er jo ikke fremmedgjort i forhold til mit eget vand på den måde.
Jeg har ikke været til generalforsamlingen i vandværket endnu.
Vi er jo måske 300-400 husstande eller sådan noget.
Jeg ved ikke, hvor mange vi er, men...
Du ved godt, at prøve...
Så kommer jeg endnu tættere på og skal høre, hvad deres argumenter er.
Forstå mig ret.
Så på den måde føler jeg, at...
Min hemmelighed er jo nok, at jeg er stadig lidt i København-mode.
Jeg gør det bare uden at tænke over det.
Jeg er på en helt anden måde blevet opmærksom på, at det her, det er et
privilegium.
...end jeg var før.

E. Interview 3

Eller jeg er blevet opmærksom på, at jeg er så tæt på det, at jeg kan gøre noget.

Jeg føler, at jeg er en del af det på en anden måde.

Nu er der jo lige nogen, der har købt det dér jord derude.

Så kan man måske slappe lidt af, men ham derovre, ham har jeg så bedt om, om jeg måske kunne få lov til at købe hans jord, så vi kan få stoppet det, der foregår dér.

Det er bare for at sige, at det er en andenordensrefleksion.

Den første orden, hvor man bare gør ting, altså reagerer og gør sådan noget.

Det er ikke sådan, at den anden refleksion, som jeg fortæller dig om nu, endnu gør, at jeg ikke bare tænder for hanen og drikker.

Det ved du, at nu er jeg også sådan en...

Hvis vi snakkede med en, der ikke var så...

Jeg er jo sådan en miljøfreak, der et eller andet sted er optaget af alle de her ting omkring miljø og bæredygtighed og sådan noget.

Så jeg er jo deroppe i den dér helikopter hele tiden, et eller andet sted på et andet niveau.

Men det er rigtigt, at når jeg drikker...

Men lige i forhold til bad, så jo, kan jeg godt reflektere over det, men dybest set: den måde jeg agerer på er fuldstændig ubetænksom.

Den er naiv og godtroende et eller andet sted.

Jeg drikker bare.

- I** Ja. 00:22:18
- R3** Jeg har det selv på samme måde, og jeg har også tænkt over det for nylig. 00:22:22
- Og jeg går også bare i bad og er glad for det og regner med det og har vand nok.
- Nogle gange har man så fået at vide, at manskal lade være med at vande og sådan noget.
- Så lader man være med det, fordi der åbenbart har været tørke.
- Men det er sådan på det niveau.
- Så ham der, der kører derovre, har dybest set ikke rigtig nogen indflydelse på, om jeg får [utydeligt] på, om...
- I** Jeg vil prøve at stoppe dig, fordi det handler meget om mængde, hvor jeg vil prøve at flytte det andre steder hen end til mængden. 00:22:47
- Også fordi mængden er en simpel opgave.
- Det at spørge vandværket: Hvor meget bliver der trukket på deres veksel, for det er vand, de leverer?
- R3** Men mængden er ikke simpel i den forstand, at... 00:23:08
- For mig vil det måske være det, fordi jeg bor her mest af tiden alene, men hvis du kommer ind i en husstand, en familie på fire eller fem, så bliver mængden vel også lidt svær at sige?

E. Interview 3

- Jamen, det er jo min teenage-datter, der går i lange bade og sådan noget.
Så man kan ikke [utydeligt] det helt præcist op.
- I** Ikke på den enkelte person, nej, men så kan du dividere med fem. **00:23:30**
- R3** Så har du gennemsnittet for familien. **00:23:33**
Ja, på den måde er det stadig mængde, men...
- I** Det, jeg leder efter, er: er der andre ting end mængden, der har værdi? **00:23:38**
- R3** Det er det, jeg siger: Livskvaliteten ved at kunne drikke direkte fra hanen. **00:23:44**
Det betyder rigtigt meget.

Indsamling

- I** Det næste spørgsmål er så... **00:23:50**
Nu har du meldt dig ind i den her klub.
Vi skal have målt det her.
De her værdier.
Hvordan måler vi det?
Hvordan vil du måle livskvaliteten ved vand,
sådan at du genkender, hvornår livskvaliteten blev bedre eller dårligere
over tid?
Sådan at vi kan fortælle om 2 år eller om 20 år til den næste generation, at
livskvaliteten var meget bedre i 2020 eller 2025.
Hvordan kan vi registrere det?
Skal vi skrive dagbog?
Kan vi se det gennem litermålene, hvis bare vi måler præcist nok?
- R3** Nej, jeg tror, du har ret. **00:24:34**
Der er vel...
Men det er så en anden måling.
Der er vel et eller andet tidspunkt, hvor man ikke anbefaler folk at drikke
deres vand længere.
Der er jo nogle værdier i det.
Det kan være noget med indholdet af nitrat eller nogle giftstoffer,
som gør at sige: nu anbefaler vi...
Det er jo ikke en mængde, det er en procentdel...
Det er et indhold i vandet, som gør, at man enten kan drikke det eller ikke
drikke det.
Ligesom at lige pludselig er der nogle bestemte dyr, man ikke kan se uden-
for mere eller sådan noget.
Så den kvalitet, der forsvinder, er, at man kan drikke vandet direkte fra
hanen.

E. Interview 3

- Kan man graduere den?
Kan man sige, at i dag smager vandet bedre end for 20-30 år siden?
Det synes jeg er sværere, men det eneste jeg kan se er, at hvis det går rigtig galt, og det er det faktisk for mine naboer deroppe.
Den gård, der ligger lige deroppe, er ikke sluttet på vores lokale vandværk, og de får så taget en måling...
Det gør alle, der har deres egen lokale boring.
...og den har så sagt, at der er for meget af et eller andet pesticid i den der måling,
så de anbefaler ikke at drikke deres drikkevand eller drikke vandet fra deres pumpe, eller hvad det er.
Og det tænker jeg, det må...
Betyder det ikke noget for dem?
De, såvidt jeg har forstået det, henter vand oppe i Brugsen eller køber vand, eller vores naboer fylder deres beholdere op.
Hvad de nu gør.
Så de har faktisk lavet et separeret vandsystem.
De har madklævnings- og drikkevand.
Og så kan de måske godt stadigvæk bade i det der forgiftede vand.
- I** Jo, men stadigvæk... **00:26:26**
- R3** Jeg kan jo ikke fortælle dig... **00:26:30**
Jeg synes, det er en værdi at kunne drikke vandet.
Hvis man ikke kan det.
Og hvad kunne være grunden til det?
Det har ikke noget med kvantitet at gøre.
- R3** Det har også noget med kvalitet at gøre. **00:26:41**
Jo, det har noget med kvantitet: det har noget at gøre med nogle bestemte stoffer, som man sundhedsmæssigt ikke...
- I** Hvis vi tager det eksempel, hvor du havde en tærskel, der hed, at hvis du skulle til at tage en skovl og grave et hul, så kunne du da godt gøre det, men så begynder du at tøve, om det stadigvæk er fedt. **00:26:47**
Der er en tærskel der.
- R3** Ja. **00:27:01**
- I** Det, jeg tænker på dér, er, at hvis vi skriver ned i vores dagbog: Hvor hyppigt skulle vi have skovlen frem? **00:27:03**
Nu er det 0 i denne her måned, og det er også 0 de næste fem år frem.
Og det er usandsynligt, at...
Vi kan ikke forestille os, at det bliver nødvendigt at skulle tage en skovl frem og grave et hul og skide i dét.

E. Interview 3

Men det, jeg prøver at lede efter, er: er der andre typer stofligheder, som vi kan registrere, sådan at vi over tid kan sige „Hey, det har ændret sig“, måske til det værre, måske til det bedre?

Det er jo ikke sikkert, at det kun går ned ad bakke, og det er jo ikke sikkert, at det der bliver værre, er, når der kommer en eller anden ekspert og siger, at nu er det forgiftet.

Jeg siger: Der er andre stofligheder i vand og vandforbruget, end når det er passé, når det er i stykker, når det ikke duer længere at drikke.

Det er dét, jeg prøver at lede efter.

Hvis vi skal måle andet end hvor mange liter vi spilder eller vi brænder af, hvad er det så, vi skal måle på?

Hvad er det så vi skal registrere?

Jeg tænker, en ting vi kunne registrere, det var: Hvornår havde du et bad, hvor du begyndte at tralle i badet?

Det må da være et mål for, at du havde det godt, da du var i bad, så hvis du sætter en streg hver gang, du begynder at tralle, hvis du er typen, der engang imellem traller, når du er i brusebad, så er det jo en indikator for: Okay, den uge var det tre gange i løbet af ugen, jeg trallede.

R3 Men jeg går ikke i bad hver dag, det er jo derfor, jeg er under de der 50 liter. **00:28:34**

I Men stadigvæk, så er der hvor mange gange om måneden du traller. **00:28:38**

Jeg mener bare, der er andre typer mål, som indirekte indikerer noget om livskvalitet.

R3 Jeg kunne måske godt se det i forhold til bad, men i forhold til at drikke vandet... **00:28:50**

Det er jo det, jeg siger, at min væsentligste kvalitet er jo det der med, at man kan drikke det.

Og så er der selvfølgelig også, at man kan trække ud i toilettet, men det er jo heller ikke sådan en...

Ja, det er en bekvemmelighed, som...

Hvordan fanden kunne vi måle den?

I For jeg synes, det er væsentligt. **00:29:10**

Bekvemmeligheden.

Bekvemmelighed er en luksus.

Altså, den luksus, når den ikke er der længere, så ville vi godt have vidst det, så man kunne slå i bordet før det skete.

Og her snakker jeg ikke om „fordi det er blevet forgiftet“, der kan være andre ting galt.

Det kan være fordi vandstanden stiger, det kan være fordi, at det regner for meget,

eller det kan være fordi, at jeres rør ruster, fordi I købte de forkerte rør, da I byggede huset.

E. Interview 3

Hvad det end er, der gjorde, at nu er den livskvalitet der ikke længere. Så kunne det da være interessant at se: hvornår holdt den op med at være der?

Fordi man opdager det først, når det er sket.

Og hvordan kan vi måle det undervejs?

Howdan kan vi italesætte det, hvis vi vil sammenligne med naboen?

Fordi naboen har en anden tærskel, og det er ikke sikkert, at vi tænker på det samme, når vi siger: „jamen, jeg har det fint“.

Det er sådan noget, jeg tænker på.

Kan vi lave nogle formuleringer af måder, vi observerer vandforbrug på, sådan at vi kan samtale og sammenligne med hinanden på øen og sige, er det federe vandforbrug oppe på nordenden af øen end på sydenden af øen, f.eks.

Det kræver, at vi har nogle måder at formulere det på.

R3 Ja. 00:30:19

I Og der er det trist, hvis det eneste, vi har, det er „47 liter“, „58 liter“, „Jeg vandt over dig, fordi jeg brugte mindre vand“, eller „Jeg vandt over dig, fordi jeg ødslede mere af mit vand“ fordi ødsel må være godt. 00:30:21

R3 Jeg synes, at det der eksempel med naboen, som ikke kan drikke sit drikkevand... 00:30:33

Han må jo have en anden værdi end jeg har, han kan i hvert fald ikke bare stikke...

Så jeg synes jo, at dér har jeg en højere værdi...

Det ville være et værditab for mig, hvis jeg lige pludselig ikke kunne drikke drikkevandet.

Det er jo et klart værditab.

Hvis der er den slags forskel, at der faktisk er nogen...

Det er sjovt, at vi har sådan 3-4 forskellige...

Vi får jo ikke vand fra det samme sted.

Inde i København ville det være svært at lave det der, men der kunne jo godt være et sted på Orø, hvor der lige pludselig var nogle høje koncentrationer af et eller andet, så man faktisk anbefalede ikke at drikke dér.

Så synes jeg, der ville være en højere værdi i at bo her og kunne drikke vandet, end at bo det sted, hvor man ikke kunne drikke vandet.

Eller man skulle sætte sig ud over det og sige: Jamen, jeg er ligeglad.

Det er ligesom der var en, der sagde til mig forleden dag: „Jamen, det der med nitrat, det betyder ingenting: det er skideligemeget.“

I Gid jeg var sådan en, så havde jeg ikke så mange bekymringer. 00:31:38

R3 Nej, det er det, jeg mener, ikke? 00:31:41

Men det betyder jo igen noget for vores værdigrundlag.

Jeg siger jo også, at jeg tænker ikke engang over det.

E. Interview 3

- jeg ved jo ikke, hvor meget nitrat der er i det her.
Og hvis der var noget, så ville det være...
- I** Hvis du var kemiker, så ville du være mere nervøs. 00:31:54
- R3** Ja, måske. 00:31:56
Men hvis der så var noget, så ville jeg heller ikke vide, hvornår det var, at jeg skulle begynde at bekymre mig.
Forstår du, hvad jeg mener?
- I** Ja, ja. 00:32:03
- R3** Men det er en værdi for mig. 00:32:04
Jeg mener faktisk, at det er en værdi for mig at kunne få lov til at bruge det til...
Hvis jeg nu havde en jacuzzi eller en swimmingpool, f.eks., så ville det jo være en værdi for mig at få lov til at fylde den med 25.000 liter vand.
- I** Det er det, jeg snakker om. 00:32:22
Jeg snakker om at kunne have lov til at ødsle.
Det er en værdi.
At have vide rammer.
En anden ting, der er værdi, det er...
Jeg leder også efter ting, som du selv kan registrere.
Som ikke kræver en ekspert.
Det, som ikke kræver en ekspert, det er f.eks. når du fortæller om, at når du kigger ud af vinduet, så bliver du bekymret, fordi du ser en bondemand.
Når du ser en bondemand, så bliver du bekymret.
En ting, du kunne registrere, det var: Hvor tit bliver du bekymret?
Hvor tit ser du den bondemand, og det gør dig bekymret?
Fordi den bekymring påvirker din livskvalitet.
- R3** Det er jo det, jeg siger... 00:32:57
- I** Ikke at du *bliver* forgiftet, men din bekymring over at blive forgiftet, den giver sgu da stress. 00:32:59
- R3** Ja, det gør den da. 00:33:03
Det er dét, jeg siger, men det er en andenordensrefleksion.
Eller en tredjeordens, måske.
- I** Ja, men jeg er ligeglad med, at det er anden- eller tredjeorden. 00:33:08
Jeg er ikke interesseret i ekspert-tilgang.
- R3** Nej, men jeg siger ikke... 00:33:12
Det er noget andet.
Det er det, der er så sjovt,
for jeg har det ikke med vand, ligesom når jeg går ned og handler ind i Brugsen.
Nede i Brugsen, der tror jeg, at jeg køber nogle varer, som...
- I** ...du tror på. 00:33:32

E. Interview 3

- R3** ..jeg tror på, men her tror jeg bare på det: jeg drikker bare. **00:33:33**
Det er derfor, jeg siger: det er en andenordens...
Når han kører rundt derovre og sprøjter, bliver jeg opmærksom på, at det kan jeg ikke bare regne med.
I de sidste 50 år er der nogen, der har kørt rundt på den mark, som han gør, og på et eller andet tidspunkt når det ned til det her, som jeg drikker her. Og det er den slags refleksion, men det er dét, jeg siger: Det har jeg været lykkelig forskånet for inde i København.
Dér kørte han aldrig derude foran mit vindue, så jeg har slet ikke tænkt over, at der er en sammenhæng mellem...
Og det er jo tydeligt her.
Det, der er tydeligt her, er, at det betyder noget.
Jeg ved jo også, at hvis jeg for eksempel havde den mark, hvor jeg havde brug for at få vandet alle mine kartofler, og så satte et eller andet anlæg op, der sprøjtede 3.000 liter ud i timen eller et eller andet, så ville jeg også godt vide: Jamen, der er et vandreservoir derovre, som vi trækker vand op af, og hvis jeg bliver ved med at hive vand op af det her, kan det godt betyde noget.
Altså, der er en eller anden biolog nede fra kommunen, der har sagt, at du kan få lov at hive 10.000 liter op, og hvis jeg bare lader som ingenting og hiver 20.000 liter op, så kan det godt være det...
Forstår du mig?
- I** Ja. **00:34:36**
- R3** Her bliver det hele meget mere sådan... **00:34:37**
Det kommer tæt på.
Det er ikke noget, der betyder noget for min adfærd i situationen.
Jeg går stadigvæk på toilettet, og jeg tænker ikke på, om...
De der ting, der er så
Jeg trykker på den der knap og jeg går i bad og står der 10 minutter eller 5 minutter, hvis det passer mig.
Jeg er ikke i spare-mode, det er da en værdi.
- I** Jeg siger ikke, at du skal være i spare-mode. **00:35:11**
Det, jeg prøver at provokere, er ikke, at du skal være i spare-mode.
- R3** Nej, nej, det ved jeg godt. **00:35:17**
- I** Det, jeg prøver at provokere, er, at du skal være i observeringsmode, så du **00:35:18**
kan...
Kortlægge er måske et bedre ord.
...kortlægge dit forbrug, sådan at vi kan genkende over tid, hvordan det kort ændrer sig.
Enten ændrer sig hos dig, eller ændrer sig på tværs af øen.

E. Interview 3

- Fordi det er sådan nogle ting, der sker så gradvist og så langsomt: vi observerer det ikke, vi genkender det ikke, hvis ikke vi noterer det løbende, tror jeg.
- R3** Men så skulle du finde nogen, der har... 00:35:55
Jeg siger f.eks. dem der har en swimmingpool eller et eller andet, som...
- I** Jamen, jeg tænker ikke på store mængder. 00:36:04
Jeg tænker på: du skal finde dit sensitive gen frem.
Jeg ved, det det er fremmed for mig også, men det er bare...
- R3** For dem handler det jo heller ikke om mængder. 00:36:15
Der handler det jo også om glæden ved at kunne have sin egen pøl og hoppe i den.
Det, der er glæden for mig, er noget, der umiddelbart ikke koster meget.
Men tænk, hvis det bedste i hele verden jeg vidste var, at jeg kunne stå op om morgenen og havde gravet min egen lille pøl herude og kunne tage det der og hoppe ud i den.
Det var ligesom livskvalitet for mig.
Og så måtte jeg skifte vandet en gang imellem, og det brugte en masse vand...
Så havde det jo været...
Jeg er bare så heldig, at det, der er livskvali...
Det er ligesom folk, der godt kan lide at rejse ud i hele verden.
Og det, jeg synes allerbedst om, er at sejle ude på fjorden.
Altså, forstår du, hvad jeg mener?
Man har bare nogle værdier, som koster et mindre ressourceforbrug et eller andet sted.
Det er selvfølgelig også tillært på nogle punkter, fordi jeg et eller andet sted er optaget af de her ting, så det kommer ikke ud af ingenting.
- I** Jeg mener, eksempelvis, hvis nu vi mødtes om 20 år, og vi så bemærkede, 00:37:20
at: Gud, de sidste, ja, du kan ikke engang huske, hvornår du skiftede til det, men nu kogede du vandet hver gang, før du skulle bruge det.
Ikke at du bliver syg af det, men at det bare hedder, at der er nogle nye rutiner, nogle andre ting, det har ændret sig.
Adfærdsmønstrene omkring vandforbruget har ændret sig.
Så kunne det da være interessant, synes jeg, at prøve at sætte fingeren på, hvornår det har ændret sig.
Og: ville det være muligt at opdage, før det sker, Hvornår en trend er på vej?
Og det er derfor, jeg prøver at spørge: Kan vi forestille os nogle måder, vi kan kortlægge, registrere hvad det er, der er status quo, på anden måde end mængder.
- R3** Jeg synes også, at kvaliteten... 00:38:06

E. Interview 3

- Det er jo det, vi snakker om
Så det eneste, jeg kan komme på, er et eksempel med
kvaliteten af vandet.
Altså det med: Kan vi drikke det, eller kan vi ikke drikke det?
- I** Giftighed eller ej. **00:38:17**
- R3** Giftighed, ja det kan man sige. **00:38:20**
Det må så defineres.
Det er der nogle eksperter, der fortæller os: Når der er så og så meget af et
eller andet i vandet, så kan vi drikke det eller ikke drikke det.
Det vil være en værdi, der går tabt for mig, det er helt sikkert.
Der har du fat i noget.
Det er sådan lidt binært, er det ikke det?
Eller kunne det være noget med [utydeligt] på bestemte tidspunkter?
- I** Jeg tror ikke, det er binært. **00:38:41**
Jeg tror netop, det er sådan, at årsagen til, at de siger „Nu må du ikke drikke
det vand længere“, er fordi, at statistisk set får du kræft om 30 år, har vi
målt i 30 år.
Det vil sige, vi er allerede fucked, når de sætter den tærskel.
Og desuden så er det en kalkyle, de laver.
- R3** Jeg er enig. **00:38:58**
Det er derfor, jeg siger, at jeg er [utydeligt].
Det kan godt være, at...
Du har ret, der er noget dér.
Måske skulle jeg faktisk allerede lade være med at drikke mit vand.
Men dér ødelægger du noget.
- I** Jamen, jeg prøver ikke at male fanden på væggen her. **00:39:10**
- R3** Nej, det ved jeg godt. **00:39:12**
- I** Jeg prøver at lede efter: Hvilke andre parametre er der end fatalitet? **00:39:13**
Altså det her med „Kan det bruges eller ikke bruges?“.
Det er så binært igen.
- R3** Nej, jeg forstår godt, hvad du siger. **00:39:23**
Det er også rigtigt.
På den måde har jeg ikke nogen fornemmelse af det.
- I** Nå, men så kan jeg ikke bruge dig til noget. **00:39:28**
Farvel...!
- [begge griner]
- R3** Jamen, det er jo rigtigt, fordi jeg har jo ikke nogen fornemmelse af hvor... **00:39:33**
Altså man kan sige, at jeg har valgt et...
Jamen, det er en værdi for mig, og jeg tør heller ikke sætte mig ind i det,
vel.?

E. Interview 3

- Måske er der en grund til, at jeg faktisk holder mig væk fra de der generalforsamlinger, for jeg har ikke lyst til at stille det der spørgsmål om...
- I** Men du snakker stadig om det at blive mere ekspert på det tekniske, og jeg prøver at flytte væk fra det tekniske at sige: Hvad kunne du tale med alle på Orø om? **00:39:52**
- Ikke kun dem der gider at komme til generalforsamlingerne.
- R3** Nej, men jeg kunne da se: Hvorvidt vi kunne drikke vores vand, det er jo både en kvalitet, som ikke er teknisk, og så er det en [utydeligt] værdi, ikke? **00:40:04**
- I** Det er ikke en, du kan snakke med alle på Orø om, fordi de fleste på Orø ville lytte til eksperterne, og så ville de parere ordre, og så ville de brokke sig, men de ville ikke selv kunne have en holdning til det. **00:40:13**
- R3** Men jeg tror også, at hvis der var nogle eksperter, der anbefalede mig ikke at drikke mit vand, så ville jeg heller ikke gøre det. **00:40:26**
- I** Nej, men det er ikke det, jeg snakker om. **00:40:33**
- Jeg snakker om: Er der ting, som du selv kunne erfare, og som du selv kunne observere?
- R3** Som jeg selv kan observere? **00:40:41**
- I** Livserfaring. **00:40:46**
- Det, at du eksisterer i den her verden.
Det er sådan noget humanistisk noget.
Du lever i en verden, hvor du har brug for vand hele tiden og hver eneste dag, og du bruger vand, ca. 97 liter om dagen.
Kan du tune antennerne ind på: På hvilken måde registrerer du subjektivt dit vandforbrug?
Og kan det på en eller anden måde nedfældes, sådan at vi over tid kan genkende: Hey, hvad er rytmen, hvad er mønstrene i dine oplevelser omkring vand?
Det er sådan noget.
Giver det mening?
- R3** Ja, det er både og. **00:41:30**
- I** Fluffy, ikke? **00:41:31**
- R3** Nej, det ved jeg ikke. **00:41:32**
- Men jeg synes, jeg prøver at fortælle dig, at jeg har en umiddelbar...
Det er jo ikke noget, der er særligt reflekteret, vel?
I min umiddelbare omgang med vand, der er der faktisk lidt...
Du kommer her faktisk og beder mig om at sætte ord på noget, som jeg ikke...
Hvis det er, så er det måske ubevidst.
Nu skal vi prøve at finde et eller andet frem, som...
Jeg tager det jo dybest set som en selvfølge.

E. Interview 3

Jeg sidder her og formulerer, at jeg er glad for at kunne drikke vandet, men gu' er jeg da ej glad: Det tager jeg som noget naturligt.

Forstår du, det er da bare en selvfølge.

Så kommer du, og alt det, du spørger ind til her, det er noget, jeg skal prøve at finde frem for egentlig at kunne finde de kvaliteter, som...

Det der med faktisk ikke at skulle forholde sig til det her lort, det er faktisk en kæmpe kvalitet.

Min nabo har oplevet det, fordi han har en drikkevandsboring.

Det er derfor, han er et godt eksempel.

I Det er netop derfor, jeg prøver at komme med et bud på: Hvad nu hvis du sætter en streg hver dag, hvor du om aftenen ikke kan huske, at du har været bekymret den dag? **00:42:48**

R3 Det er præcis det... **00:42:58**

I Det virker fjollet at sætte en streg, fordi hvorfor skal du sætte en streg, når der ikke er sket noget? **00:42:59**

R3 Ja, præcis. **00:43:05**

I Fordi engang imellem sker der noget, og over tid vil du kunne lægge mærke til: „Gud, det begynder sgu da at ske hyppigere“ eller „Det sker kun om sommeren“, og sådan nogle mønstre ville du ikke kunne se... **00:43:06**

R3 Jeg havde faktisk oplevelsen af det ovre i vognen derovre, så jeg kan godt komme med et konkret eksempel. **00:43:16**

Fordi om vinteren, jeg boede jo i en vogn dér, og der havde jeg vandrør trukket over, som frøs til.

Så lige pludselig havde jeg jo ikke noget vand, så der skulle jeg jo virkelig...

I Der skulle du jo grave et hul i frosten. **00:43:35**

R3 Og mine vandrør flækkede, og jeg skulle jo have installeret dem. **00:43:39**

Så lige pludselig blev jeg jo nødt til at...

Ja, det var en helt...

Så skulle jeg jo tømme dem op og gøre ved og sørge for at gemme det, og det stod i spande indenfor og sådan noget.

Det var da pisseirriterende.

Der fik jeg jo fornemmelsen af, hvad det ville sige ikke bare at kunne åbne for hanen.

Men det var jo ikke længere væk, end jeg godt vidste, at hvis jeg fik tøet de der rør op, ellers sprængte de, men hvis jeg lavede et nyt rør og fik det isoleret ordentligt, så ville jeg igen have en vandforsyning, der lignede den gamle.

Så jeg var ikke presset af det på den måde, men jeg oplevede da helt klart, at det ikke var så umiddelbart.

Det var ikke så nemt, som det er her.

E. Interview 3

Jeg var nervøs for, at det blev frost og sådan noget, så på den måde var jeg opmærksom på: Hov, nu håber jeg kraftedeme ikke, at vi kommer ned under de dér minus 2-3 stykker, for så skal jeg ud at isolere mine vandrør og varme dem op og være sikker på, at de ikke sprænger for mig. Så da havde jeg et andet forhold til vandet. Da blev jeg nødt til at være sikker på, at det kunne komme ind i min bolig. Det har jeg jo slet ikke her: her kommer det bare ind, lige meget hvad. Så kan vandværket måske lukke en gang imellem, og så vil jeg selvfølgelig sige „øv!“, men jeg har en forventning om, at det starter op igen. Jeg synes, det er lidt sjovt, fordi min umiddelbare værdi er jo faktisk, at det ikke er noget, jeg skal forholde mig til. Og hvis jeg havde en swimmingpool, ville det være på samme måde, så ville jeg også bare fylde den op med vand. Det gør jeg heller ikke, når jeg vander. I stedet for en swimmingpool, så vander jeg. Og jeg tænker heller ikke over... Jo, det gør jeg jo, for helvede: Jeg vander jo ikke om dagen, hvor solen står højt, for så fordamper det jo. Så jeg har jo et eller andet med at spare på vandet. Det var jo kampagner, der startede, da jeg var barn. Der havde man sådan nogen „spar på vandet“-kampagner. Nogle steder, selvom det er meget forskelligt, hvor meget vand der er i forskellige regioner. Jeg er opdraget med, at man ikke bare er... Jeg er opdraget til at slukke for lyset og spare på vandet.

I Jeg har også hørt Energisten. 00:46:05

R3 og det er en værdi for mig. Jeg synes faktisk ikke, det er et åg. 00:46:11

Det er ikke en kvalitet at være ubetænksom. Jeg synes egentlig også, det er en kvalitet at tænke sig om. Det er en kvalitet, at man tænker i at installere nogle vandbesparende installationer. Det er en værdi for mig: jeg kan da godt lide at have indrettet mig sådan, at jeg kan påstå, at jeg bruger under halvdelen af det gængse. Det er jo en værdi for mig. Det betyder faktisk noget for mig at kunne sige til dig... Det er jo en påstand... Jeg er ikke 100 % sikker, men jeg er meget tæt på. ...at jeg bruger i hvert fald ikke de der... Jeg har i hvert fald en god samvittighed om, hvor meget vand jeg bruger. Så det er vigtigt for mig, og det kunne jeg godt dele med nogle andre.

E. Interview 3

- Det er en værdi for mig, at jeg faktisk...
Nu har vi jo ikke sat et mål op for, hvornår man opfører sig ordentligt her, men jeg har en fornemmelse af, at jeg opfører mig på en måde, som er okay.
- Forstår du, hvad jeg mener?
- I** Det forstår jeg, men jeg vil prøve at stoppe dig. 00:47:17
Øvelsen her for mig, er at sige: hver eneste beboer på Orø er okay. Vi skal ikke finde ud af, hvem det er, der er lømlerne, det er ikke det, der er projektet.
- R3** Nej, det forstår jeg godt. 00:47:36
- I** I stedet for er projektet at prøve at finde ud af: på hvilken måde kan vi 00:47:37
forstå, at hinanden ikke er lømler.
Kan du følge mig?
Altså, hvis vi skal se det i optikken omkring en, der er flasket op med Energisten, hvor vi tænker, at vi skal spare, vi skal passe på, og vi skal uha og sådan noget.
Med den optik hedder det i stedet for...
Alle går rundt med den...
Alle synes selv, at det er godt nok, hvad de gør.
Vi ved alle sammen, at det jo ikke er godt nok, hvis ikke det er godt nok til det samlede, men øvelsen her går ikke ud på at finde ud af, hvem er lømlen, hvem er synderen.
Øvelsen går ud på at sige, på hvilken måde kan vi forstå hinandens verdener. Så du har en verden, hvor du har et niveau, og hvor det niveau, det er et okay niveau.
Hvordan kan andre sammenligne sig med dig, eller hvordan kan de leve sig ind i din verden?
Ikke sammenligne sig, det er ikke konkurrenceorienteret, men hvordan kan de leve sig ind i, hvad din tærskel er?
Hvis nu det var en fra Grønland, hvor der var fucking vand over det hele, det var jo bare frosset rundt omkring dem, eller nogen fra Sahara, at de skulle leve sig ind i din verden.
Hvad for nogle beskrivelser ville du så sætte på, andet end kvanter?
For det hedder jo ikke kun „Hvor mange liter kan du hælde ud af i kloakken hver dag?“, det hedder „Hvad er det, du gør ved dit vand?“ og „Hvad er det, du får ud af dit valg?“ og „Hvad er det for en glæde, det har, at der er vand?“
- R3** Det er det, jeg siger. 00:48:59
- I** At du kan drikke det? 00:49:02
- R3** Det er rigtigt. 00:49:04

E. Interview 3

Og at jeg kan gå på toilettet uden at tænke på, om jeg skal trække ud eller ikke trække ud, og at jeg kan gå i bad uden at tænke på, om der er vand nok til et bad.

Det har du sikkert også prøvet, når du har boet nogle steder, hvor: Lige pludselig forsvinder det varme vand.

Den der glæde ved faktisk ikke at skulle bekymre sig om noget som helst. Det er jo en fantastisk værdi.

Men jeg synes faktisk også, at jeg kombinerer det med, synes jeg selv, at have indrettet mig på en måde, så jeg ikke bruger voldsomt meget, men det betyder noget for mig at *kunne* gøre det.

Så på den måde er det en værdi.

Det er en værdi for mig at gå i bad og nyde det.

Det er ikke fordi, jeg fløjter under badet, men det, at jeg til hver en tid kan gå ud og tænde for vandet og få et varmt bad, det er jeg glad for, og det er fint for mig.

Jeg kan huske, at jeg var på en tur op til Nordkap engang, og så var der en gammel lektor med ovre fra Aalborg, og han sagde: han kunne godt lide øl, men han havde faktisk ikke behov for mere end en halv øl.

Og jeg var 17-18 år, og jeg tænkte, hvorfor i helvede drikke en halv øl, når man kunne drikke en hel.

Altså lidt det der med at komme her og sige: Jamen slap dog af, mand: hvorfor bruger du ikke bare det der vand og går i bad hver dag og nyder det, når du nu kan.

Sådan har jeg det lidt, at det er sådan lidt en...

Jeg synes bare, at det er et privilegium at kunne de der ting.

I Jeg er helt enig, men det, jeg leder efter i det her, det er registrerbarhed. **00:50:35**

Det er en eller anden måde at kortlægge på, fordi hvis du bare siger: Jeg er oppe i det...

Lad os kalde det det blå felt.

Jeg er oppe i det blå felt hele tiden.

Jeg har nok muligheder med mit vand i dag.

Så er det bare sådan „Jeg lever i bliss, ja“ og „Jeg lever stadigvæk i bliss“, og når jeg spørger dig om 20 år, så lever du stadigvæk i bliss, fordi du har nok.

R3 Men registrerbarheden. **00:51:06**

I det hér er det jo...

I Er der noget, der varierer i dit liv? **00:51:09**

R3 Jamen det er der jo lidt... **00:51:12**

Det er jo lidt sjovt, at du kommer en dag, hvor han kører og sprøjter derovre. Okay, dén dag er der nogle ydre omstændigheder, der gør, at jeg bliver opmærksom på det.

E. Interview 3

- I** Ja, men det er da en reel ting, fordi det, der er koblet til vandforbrug, er, at du bliver bekymret for det, du rent faktisk har drukket i sidste uge. Holder det? **00:51:27**
- R3** Det kan du jo sige: her, hvor jeg bor, sprøjter de jo hele vejen rundt om mig, så der er de dage, hvor jeg... **00:51:36**
Og det betyder noget for mig, når jeg kan høre lyden af en traktor.
- I** Jeg lukker vinduerne, når der kommer en traktor forbi, for jeg tænker, at nu bliver jeg forgiftet. **00:51:51**
- R3** Ja, men de sidste par dage nu har de bare kørt og tromlet derude, harvet og sådan noget, og det forurener jo forhåbentligvis ikke så meget, bortset fra... **00:51:57**
- I** Jeg er ikke en bondemand, så jeg ved det ikke: jeg er bare bange for den traktor. **00:52:04**
- R3** Det betyder noget for min livskvalitet. **00:52:08**
Så det er noget kvalitativt: det er, at jeg...
Så på den måde har du ret.
Men har det noget at gøre med vand som sådan?
Det har jo dybest set gjort...
Det er jo fordi, jeg er fuldstændig alert over for det der konventionelle landbrug: jeg ved, det har ødelagt vores natur og alt muligt andet.
Det handler om så mange andre ting end bare vand.
- I** I min optik har det noget at gøre med din livskvalitet i forhold til dit vandforbrug. **00:52:30**
Det har ikke noget at gøre med bondemanden, for det ved du ikke.
Det kræver ekspertviden, om der er korrelation mellem de to ting, så det *ved* du faktisk ikke.
Men det har noget at gøre med dit velbefindende, om du får en klump i halsen, når du står og kigger ud af vinduet, og du skal drikke dit vand.
- R3** Der er jo videnskabelige undersøgelser... **00:52:54**
- I** Men da refererer du ekstern. **00:52:56**
Da refererer du til ekspertviden.
- R3** Jeg ved ikke præcis, hvad der foregår derude. **00:52:59**
- I** Du ved ikke, om det har nogen konsekvens? **00:53:01**
- R3** Nej, det mener jeg, der er evidens for. **00:53:03**
Det kommer an på, hvad du snakker om, for generelt ved vi jo, at vi har nogle regler.
- I** Du kan ikke registrere, at *nu* er det galt, eller *nu* er det ikke galt. **00:53:11**
- R3** Nej, det kan jeg ikke. **00:53:15**
- I** Og derfor kan jeg ikke... **00:53:17**

E. Interview 3

- Det jeg gerne vil, er at lave ting, hvor vi kan engagere den enkelte borger på Orø.
Det kræver ikke, at det kun er kemiingeniørerne på Orø, men det er borgere på Orø.
- R3** Kemiingeniørerne kan det jo ikke engang, med mindre de har udstyr med. **00:53:27**
I Det er derfor, jeg siger ikke engang kemiingeniørerne. **00:53:31**
Men selv dem, som kan læse de der datablade og kan læse noget ud af de datablade, og derfor kan se, at dén boring dér, den er så og så kritisk, statistisk og et eller andet.
Jeg har prøvet at kigge på nogle af de boringstal, og jeg fatter ikke en bjælde, så selv når vi har adgang til det...
Det, jeg prøver at lede efter, er „Hvilke ting kan vi selv engagere os i?“, og en ting, vi kan engagere os i, det er „Hvornår bliver vi ængstelige?“, „Hvor hyppigt bliver du ængstelig?“.
- R3** Ja, men det er jo stadig abstrakt, ikke? **00:54:05**
For du kan jo godt påstå, at...
I Velkommen til humaniora. **00:54:07**
R3 Ja, det er rigtigt, men jeg siger, at det er jo temmelig... **00:54:09**
I Det er abstrakt, det er fluffy, men det er et vilkår. **00:54:13**
R3 Ja, det forstår jeg godt. **00:54:18**
Så man kan sige, at hvad der egentlig gør mig bange, og hvorfor, om det er rimeligt og alt muligt andet, det er ude af ligningen.
I Det er ude af ligningen, ja, fordi det er ikke det, øvelsen går ud på. **00:54:28**
Øvelsen går ud på at registrere: „Er Orøboere bange sammenlignet med Vennelboere?“.
Om der er årsag til at være bange, dér kan man så begynde at trække nogle eksperter ind og sige: „Hey, hvorfor er de så bange på Orø?“
Det er fordi, de er dårligt informeret.
Okay, så skal vi lave en PR-kampagne om, at det gør ikke noget med alt det der.
Eller hvad ved jeg?
Det er en anden snak, hvad man gør ved det.
Det her er et forsøg på at registrere: hvordan har vi det med vores vandforbrug?
Ikke „Hvordan har vi det med bondemandens anti-vandforbrug eller hans tilsvining?“, for det ved vi ikke.
Vi ved ikke om han sviner.
Vi har læst i avisen, at han måske sviner.
Der er nogen, der påstår, at han sviner, men det er postulater.
- R3** Men det betyder noget for mit velbefindende. **00:55:15**
I Uanset om han sviner, så betyder det noget for dig. **00:55:17**

E. Interview 3

- R3** Ja, for der åbenbart nogen, der mener, at det betyder noget. 00:55:20
- I** Du læser en avis, som gør, at du bliver nervøs, hver gang bondemanden kører forbi. 00:55:23
Det er et faktum, at du bliver nervøs:
Det er et faktum, at du læser den avis, så du har fået den misinformation eller den information, eller hvad fanden det er for noget.
Du har fået det hint, som gør, at du bliver nervøs på det tidspunkt.
Det faktum kan registreres.
- R3** Og det er rigtigt nok, den er ikke direkte. 00:55:41
Den er jo ikke sandhedsbåren.
Det er ikke fordi, der er...
- I** Det kommer an på, hvad du mener med sandhed. 00:55:50
Den er ikke koblet til fysik.
- R3** Nej. 00:55:56
- I** Men den kobler til andre typer sandheder, og dem er jeg ved at lære at forstå. 00:55:56
Det er den der humaniorasandhed, der hedder: det at have levet et liv og det at have følt noget, er også en sandhed.
Feminisme, det er sådan noget med, at det at føle sig trampet på, er også en sandhed.
Og så står man der og siger: Jamen, du kan jo ikke bevise det.
Nej, men det er fandme ikke det samme som, at det ikke er sket.
- R3** Nej, det er rigtigt. 00:56:14
- I** Jeg er blevet trampet på. 00:56:15
Det er feminisme.
- R3** Ja, men det kan jo også være en strukturel ting, dybest set. 00:56:18
- I** Hvad det end er for nogle rammer, hvad er der for nogle modeller, du putter henover: Der er data til at understøtte en videnskab, og der er også nogle typer data, som ikke er forankret i fysik og kemi. 00:56:22
Der er nogle typer data, der er forankret i følelser, og det at du bliver nervøs over, at der er en traktor, der kører forbi, det er en følelse.
- R3** Det er jeg enig i. 00:56:43
- I** Sådan nogle typer ting. 00:56:44
Følelser, det er sådan nogle, vi alle sammen har.
Fysisk forståelse og indsigt i radioaktivitet og kemi og sådan nogle ting, det er nogle, meget, meget få af os har forståelse for det, og selvom du har forståelse for det, så kræver vi også, at vi har vores instrumenter med, men alle på Orø har følelser.
- R3** Ja, og det er rigtigt. 00:57:01
Men så kan vi jo sige, at den følelse af, at der kører en traktor forbi ude på marken...

E. Interview 3

Med de spørgsmål, du kommer og stiller...

Vi kunne snakke om noget andet, men i hvert fald i forhold til vand så betyder det noget for mig.

Men jeg tror, at hvis du snakker med nogle andre, så vil de måske tænke: „Det er landbruget“, „Det er dem“, „Hvis vi skal brødføde os selv...“.

De kobler det slet ikke til vand.

I Og det var derfor, jeg ikke sagde: Sæt en streg hver gang der kommer en traktor. **00:57:29**

Jeg sagde: sæt en streg hver gang du føler dig nervøs.

R3 Ja, præcis. **00:57:36**

I Fordi årsagen til, at folk føler sig nervøse kan være individuel, men det, at de føler sig nervøse, er, at de føler sig truede på deres vandkvalitet: at føle sig truet er noget, alle kan sammenligne med hinanden. **00:57:37**

Hvor hyppigt føler folk sig truede på deres vandforbrug?

R3 Ja, det er rigtigt, der er nogle ting i verden, som gør mig nervøs. **00:57:54**

I Du snakkede om, som helt centralt, trygheden ved blindt at kunne tænde for vandet og bare bælle vand. **00:58:03**

Og det er jo lige præcis det, den griber ind i.

Det er, når du aner kanten af: Måske passer det ikke.

R3 Nej, det bliver jeg nervøs for. **00:58:17**

Den tager mig ud af min egen komfort.

Orø er jo...

Jeg ved ikke, om du læste den.

Nåh, duer ikke på Facebook og sådan noget.

Der har lige været en artikel i Jyllandsposten om Orø.

En der har skrevet en bog om Orø, og så var der en Jyllandsposten-artikel, og så interviewer hun ham, den gamle landmand dér, der fortæller historier og sådan noget.

Jeg kan ikke huske, hvad han hedder, Nielsen eller noget andet.

Og han siger, at der er et passende forhold mellem landbrugsjord og...

Passende forhold i forhold til, hvor meget der er opdyrket land i Orø.

Og det mener jeg jo er direkte løgn.

Så han har jo en fornemmelse af, at der er balance på Orø.

Hvis jeg havde den dér fornemmelse af, at der var balance på Orø, så ville jeg jo ikke tænke det.

Så ville jeg tænke, at det er fint, at der er nogen, der dyrker jorden og sådan noget.

Det er fint, at han kører rundt derude, for det er sådan, man dyrker...

Det er sådan, vi sikrer, at...

Vi skal jo også have noget at spise og alt muligt andet.

Så fordi jeg er den, jeg er.

E. Interview 3

- I** Han lægger snittet et andet sted, end du lægger det. 00:59:29
- R3** Ja. 00:59:31
- I** Helt klart. 00:59:32
Det er ikke så overraskende.
- R3** Så den værdi, der er i, at vi har noget landbrug, og det skal der være, den køber jeg jo ikke. 00:59:34
Så derfor har jeg svært ved at tro på, at det kan give en anledning...
Jeg mener jo også, at for mig er det kvalitativt, det her.
Det kan ikke måles, hvor mange...
Som du siger, så er det en angstfølelse, som jo et eller andet sted er irrationel, fordi den jo faktisk ikke bygger på noget helt præcist, som jeg kan sætte en...
Hvorfor er du egentlig bange, [eget navn]?
Hvad er du egentlig bange for?
- I** Vi kan jo ikke afkræve, at psykologerne fortæller os præcist, hvorfor vi føler os bange. 01:00:14
I sidste ende er det jo psykologerne, vi skal spørge om det.
Du kan ikke knytte det op på fysik.
Angst.
Men du kan registrere: Hvor hyppigt er du angst?
Hvis du gik til en læge, så ville lægen spørge dig: Hvor hyppigt får du de der angstanfald?
Er det en gang om timen, eller er det en gang om måneden?
Og det at kunne lave en stoflighed af noget så fluffy som angstanfald, det gør, at lægerne en skønne dag kan sige: Hey, Orøboerne går rundt og er angste, for helvede.
De har angstanfald flere gange om ugen på Orø.
Jeg har så og så mange patienter, som fortæller mig, at de har angstanfald, og de siger ugentligt.
Og jeg ved godt, at det er fluffy, det tal, men de siger ikke månedligt, de siger ugentligt, alle sammen.
Der er et eller andet galt på Orø.
Sådan nogle ting er registrerbare, selvom det er totalt fluffy.
Selvom det ikke er forankret i fysik.
Du kan ikke gå hen med en geigertæller og måle, hvor angst du er.
Så det er stadigvæk noget, der er stofligt på anden måde end i politik, at man kan skrive et læserbrev, når man er harm nok.
Nej, jeg snakker om: Kan vi registrere, om vi hver især er grounded nok?
- R3** Jeg tænker da også, når han kører forbi herude på sin traktor og kigger herover til mig, så bliver han også bange. 01:01:33

E. Interview 3

- Så tænker han: Der bor kraftedeme en af de der miljøsvin, som vil ødelægge livet for mig.
Så hver gang...
Når han kører op og ned ad marken....
- I** Og det er derfor, jeg prøver at fjerne det fra politik. **01:01:46**
Det her er ikke et politisk projekt.
Det her er et stik-fingeren-i-jorden-projekt, der hedder: „Nu er vi tusind mennesker på Orø.“
De tusind mennesker på Orø, vi snakker ikke om, *hvorfor* de er glade, men *er* de glade?
Eller *er* de bekymrede? Eller *er* de ekstatiske? Eller *er* de...
- R3** Men det er det, jeg siger, at det er, hvad det lyder. **01:02:05**
- I** Kan vi sætte nogle gradtal? **01:02:07**
Fra 1 til 5, hvor mæt var du i dag?
Hvor mæt på dit vandforbrug?
Og fra 1 til 5, hvor tryk var du i dag?
Kan du følge mig: Kan vi formulere nogle ting, som folk kan sige fra 1 til 5?
Uden at de så skal sige: „...og jeg er forresten venstreorienteret, så det skal du lige tage med.“
- R3** Det er slet ikke det, jeg siger. **01:02:36**
Jeg siger bare: jeg er dybest set optaget af min egen livssituation.
Nu er han hjemme, og nu fylder han beholderen dér med vand og noget gift og sådan noget.
Han propper 1.000 liter ned i den beholder dér, og når han så....
- I** Han er i gang med at brødføde dig og en million andre mennesker. **01:02:50**
- R3** Ja, det er dét, jeg mener. **01:02:53**
Og hvis du så gik ud og spurgte: „Hvad bruger du vand til?“
Jeg bruger vand til at vande mine marker, og jeg bruger vand til alt muligt, og når jeg kører derude på marken og sprøjter med det der gift, så kan jeg jo godt...
Så kan han jo godt...
Nu projicerer jeg jo et eller andet over, som jeg jo slet ikke...
Det ved jeg jo godt, at ham der Henrik, der løber rundt derovre, det synes han er helt forkert.
Altså han kan jo ikke lide det dér, og så bliver jeg jo egentlig også lidt nervøs, for jeg har egentlig ikke lyst til...
Ja, det fylder mig med angst.
Det er ikke fordi, jeg synes, jeg gør det forkerte, for sådan dyrker man jo for helvede et landbrug, men jeg får det faktisk dårligt af, at ham dér miljøaktivisten skal give mig dårlig samvittighed.
Så på den måde deler vi jo på forskellige måder angst et eller andet sted.

E. Interview 3

- Hvor han har angst for, eller han får det bare dårligt...
Jeg ødelægger jo lidt hans komfort, ligesom han ødelægger min komfort.
- I** Og så kommer din partner ind i billedet og siger: „Hey, I skal bare drikke en øl sammen“, og så sænker I jeres angst, fordi så har I mødt hinanden. **01:03:53**
- R3** Jamen, vi har mødt hinanden, men det hjælper ikke en skid her. **01:04:02**
I denne her sammenhæng gør det faktisk ikke, fordi det handler ikke om at drikke øl sammen.
Det handler jo ikke om at blive...
Altså, han kan jo ikke berolige mig, kan han det?
- I** Det ved du jo ikke. **01:04:13**
Du er rimeligt kategorisk lige nu og fortæller mig, at han ikke kan det.
- R3** Det eneste, han ville berolige mig med, var, at han sagde: Jeg ville godt sælge min mark. **01:04:19**
Jeg stod og snakkede med ham forleden dag, og han sagde: „Jeg vil godt lægge om til økologisk, så sprøjter jeg ikke mere.“
Det ville han jo kunne...
Hvad var det for nogle drømmescenarier, han kunne sige til mig?
Og så kunne han også få min anerkendelse, men det er jo dybest set på mine præmisser, det her.
Jeg ville jo ikke...
- I** Hvis det kun er på dine præmisser, så er det, fordi du ikke tuner ind på hans værk. **01:04:39**

[cut off]

F. Interview 4

Formelt semistruktureret interview gennemført på dansk i henhold til interviewguide rev. 2, afholdt lørdag den 23. maj 2026.

Deltagere:

- Interviewer I: Jonas Smedegaard
- Respondent R4: Anonym pensioneret kvinde, tidl. økonomichef, bosiddende alene på øen Orø

I	Okay. Det, det handler om, det er, at jeg forestiller mig, at jeg vil lave et projekt på Orø om at prøve at forstå folks holdninger og værdier til deres eget vandforbrug. Altså, hvad der har værdi ved det, og hvordan vi måler de værdier. Hvordan vi indsamler de værdier og registrerer dem, og hvordan vi gerne vil bruge det, vi har registreret.	00:00:04
R4	Ja.	00:00:32
I	Det, der er tanken for mig, det er at prøve at etablere viden, som er lokalt forankret, i stedet for at man går ud på internet og spørger: „Hvor meget bruger jeg?“, og så er der nogle andre, der fortæller mig, at jeg bruger 97 liter. Så det her, det er en forundersøgelse til et senere projekt.	00:00:34
R4	Ja.	00:00:54
I	...som muligvis ikke bliver til noget. Muligvis bliver det til noget: Der er et projekt i gang på et internationalt plan, hvor Orø deltager i noget med vand.	00:00:55
R4	Og så kan du bare bruge tallene dertil, ikke? Eller skal du så optage igen, eller hvad?	00:01:01
I	Det er ikke tallene, det er forståelsen af, hvad folks interesser er og hvordan vi vil arbejde med det. Så det, jeg har prøvet at gøre, det er, at jeg siger: Vi leger, at du allerede er med på det her... At du er med på projektet.	00:01:05

F. Interview 4

R4	Ja.	00:01:18
I	Men projektet er ikke gået i gang endnu. Projektet er også, at vi skal finde ud af: Hvordan gør vi det her projekt?	00:01:19
R4	Mm.	00:01:23
I	Så spørgsmålet er at prøve at få dig til at reflektere over: Hvordan konstruerer vi den her undersøgelse?	00:01:24
R4	Åh, gud, det har jeg ikke forstand på. Nå, det...	00:01:29
I	Lad os prøve.	00:01:32
R4	Ja.	00:01:33
I	For jeg tror ikke, det er så avanceret.	00:01:34
R4	Nej.	00:01:35
I	Men det er mere med tvisten omkring: Hvad er det egentlig, vi skal gribe an her?	00:01:36
R4	Ja.	00:01:38
I	Okay?	00:01:39
R4	Jo.	00:01:40

Normer & værdier

I	Så det første, det er: Hvis man går ud og kigger på danske vandværker, så siger de, at gennemsnitligt, så forbruger hver dansker 97 liter i døgnet.	00:01:41
R4	Åh.	00:01:52
I	Vand i deres hjem.	00:01:53
R4	Det var meget, ja.	00:01:55
I	Ikke hvad der bliver brugt på de tomater, du køber i butikken.	00:01:56
R4	Nej.	00:01:59
I	Det du bruger i dit eget hjem.	00:02:00
R4	Ja.	00:02:01
I	97 liter hvert døgn.	00:02:02
R4	Okay.	00:02:03
I	Så mit første spørgsmål, det er: Bruger du så meget?	00:02:04
R4	Nej.	00:02:08
I	Og hvad tror du, du bruger, og hvad bruger du til? Hvad går dit vand til?	00:02:09
R4	To, hvis vi nu siger tre liter til kaffen. Og så bruger jeg... Jeg har jo ikke opvaskemaskine, og jeg er alene, så jeg bruger jo ikke ret meget vand til at vaske op i heller, vel?	00:02:14

F. Interview 4

- Det er fem.
Og jeg er ikke i bad hver dag, men et par gange om ugen, eller...
Nå ja.
Jeg skal ikke i bad endnu, kan jeg lugte.
Nej.
Ja, hvad bruger jeg?
Og jeg vasker ikke ret meget, det skyller jeg nogen gange.
Altså maks. 15 liter.
Det er maks. i gennemsnit i hvert fald, ja.
Men så har jeg bassinet, jo.
- I** Det er rigtigt. 00:02:49
R4 Og der er 10.000 liter i. 00:02:51
I Hvor tit bliver sådan noget skiftet ud? 00:02:54
R4 Det er helt nyt. 00:02:56
Så jeg bruger det i år.
I Og det er for et helt år, eller? 00:02:59
R4 Ja. 00:03:00
Ja, det er et helt år.
I Eller en hel sæson, det står vel ikke om vinteren? 00:03:01
R4 Jo, for jeg kan rense det med nogle tamponer. 00:03:04
Sådan nogle vandtamponer eller sådan noget.
I Nåh. 00:03:08
R4 Og ungerne elsker at lege, når der er is på. 00:03:12
- [R4 griner]
- I** Okay, nå, det står der et helt år på den måde. Okay. 00:03:15
Det var jeg ikke klar over.
R4 Men det skal du jo dele med 365, sådan set. 00:03:19
I Det er én gang om året, du skifter det ud, hvis det er. 00:03:23
R4 Ja, hvis det er. 00:03:25
I Så der er noget dér. 00:03:27
R4 Og hvad er det? 00:03:29
Bliver det...?
I Det bliver i hvert fald noget med 1.000 om... 00:03:33
R4 10.000, så bliver det på 365 dage... 00:03:37
I Det kan jeg ikke huske. 00:03:42
R4 Nu har jeg brug for... 00:03:46
- [R4 finder blyant og papir frem]
- R4** For vi kan lige så godt få de helt rigtige tal med, ikke også? 00:03:48
Er det ok?

F. Interview 4

I	Ja da.	00:03:51
R4	Ah, det er jo svært. Hvis vi nu siger 4 op i... Nej, nu kører den da slet ikke for mig.	00:03:56
I	Okay, hvis det nu er 365. Hvis det er nu 333, så må det være 4 om dagen. Passer det?	00:04:07
R4	Vi kan prøve at gange den anden vej.	00:04:15
I	Jo, jo, nej, det er 40 liter om dagen. Det er jo 10.000 liter, ikke også?	00:04:18
R4	Ja.	00:04:21
I	Det er 40 liter om dagen.	00:04:22
R4	Hvor meget?	00:04:23
I	40 liter om dagen.	00:04:24
R4	Ja, ikke også? Ja, jeg tjekker dig lige.	00:04:25
I	Ja, så gør det endelig.	00:04:27
R4	Ej, det er sgu 14.	00:04:33
I	Det bliver 14? Nå, okay.	00:04:35
R4	7.600. Så siger vi...	00:04:37
I	Ja, ja, det er fordi, det er 365 dage. Jeg sagde, at hvis nu det var 333 dage.	00:04:39
R4	Nå, okay.	00:04:43
I	Så siger jeg...	00:04:44
R4	Men det vil så sige 30 dage i stedet for. Tror du ikke også, det passer meget godt?	00:04:46
I	Så det bliver under 40.	00:04:50
R4	Ja, ja. Jeg vil regne med 30 dage, og så sagde vi 15 dage på...	00:04:52
I	30 liter.	00:04:54
R4	Eller 30 liter.	00:04:55
[begge griner]		
R4	Sagde vi så 15 for det andet?	00:04:57
I	Ja, du skød på 15, ja.	00:04:59
R4	Det er 45 i døgnet.	00:05:01
I	Okay. Så du ville skyde på, at du bruger 45 liter i døgnet?	00:05:02
R4	Ja.	00:05:09

F. Interview 4

- Fordi jeg har jo ikke vaskemaskine og sådan noget.
Jeg har heller ikke opvaskemaskine.
Jo, jeg har sgu da en vaskemaskine.
Men jeg er jo alene.
- I** Jo, men stadigvæk: det er per person, det er ikke per husstand. 00:05:17
- R4** Nej. 00:05:21
Det er mig.
- I** Okay. 00:05:22
- R4** Ja. 00:05:24
- I** Det næste, det er så... 00:05:28
Hvis nu, at krisen kradser.
Hvis der er et eller andet, der gør, at vi bliver nødt til at halvere, hvor meget vand vi bruger på Orø.
- R4** Ja. 00:05:37
- I** Det er lige meget, hvad der er årsagen, om det er på grund af forurening 00:05:38
eller på grund af en eller anden defekt i vandforsyningen eller sådan noget.
Vi skal halvere.
- R4** Ja. 00:05:45
- I** Hvordan ville du så skære ned på dit vandforbrug? 00:05:46
Eller ville du synes, at det var nogen andre, der skulle klare det?
- R4** Nej. Nej, nej. 00:05:52
- I** ...fordi du allerede har gjort det. 00:05:53
- R4** Der ville jeg være solidarisk. 00:05:54
Men jeg har jo, på det der...
Jeg har jo foreløbig sådan nogle hele flasker med vand, der står...
...som jeg har købt.
- I** Ja. 00:06:03
- R4** Ikke? 00:06:04
- I** Men det er jo ikke, at du sparer. 00:06:05
Det er jo bare, at du udskyder, hvis du har hobet noget vand op.
- R4** Ja, men det er ikke noget, jeg har taget fra mig selv, det er nogle, jeg har 00:06:09
købt i færdige flasker.
Altså danskvand.
- I** Nåå, på den måde, ja. 00:06:15
- R4** Men det forslår jo ikke ret meget. 00:06:17
- I** Det forslår ikke ret meget, og det er også lidt at snyde regnskabet, fordi jeg 00:06:01
snakker ikke om nødvendigvis om, hvor vandet kommer fra.
- R4** Nej. Nej. 00:06:24
- I** Altså, bare fordi du køber det et andet sted fra, så er det stadigvæk, at du 00:06:25
forbruger dit vand.
- R4** Ja. Ja. 00:06:27

F. Interview 4

- I** Så øvelsen var mere det dér med... 00:06:28
- R4** Altså, jeg tror godt, at vi kan sige hele året, fordi så indimellem har man jo også gæster og sådan noget, ikke også da? 00:06:30
At det passer meget godt med det dér.
- I** Mm. 00:06:38
Men øvelsen er ikke...
I sidste ende: Jeg er ikke egentlig så interesseret i tallet.
- R4** Nej. Nej. 00:06:44
- I** Det, jeg er mere interesseret i, det er at prøve at få dig til at tænke på: Hvad er det værd? 00:06:46
- R4** Ja. 00:06:49
- I** „Hvad koster noget?“ og „Hvornår begynder det at blive træls?“ 00:06:50
„Hvor er smertegrænsen?“ og „Hvad er det, det du prioriterer ved at...“
- R4** Altså, jeg prioriterer jo mit bassin meget. 00:06:56
- I** Mm. 00:06:59
- R4** Og det er simpelthen fordi, jeg siger: Nå ja, men jeg rejser ikke. 00:07:00
Altså, nu skal jeg til Island, men det er jo fordi, jeg har familie.
Jeg tager ikke sydpå og sådan noget der, så jeg tager nogle flyvemaskiner i hvert fald.
Det er vigtigt for mig, det bassin, for jeg bruger det jo også selv.
- I** Ja. 00:07:19
Så det er simpelthen nydelsen ved at kunne bare ligge der i timelivet og...
- R4** Det er nydelsen. 00:07:24
Det er i stedet for 8 dage sydpå.
- I** Ja. 00:07:26
Ja, og det næste spørgsmål det er:
Hvis ikke det er til mængder af vand men i stedet for, at man skulle...
Hvis vi skulle måle på: „Hvor glade er vi for vores vandforbrug?“ eller „Hvor irriterende er vandforbruget?“ eller sådan noget...
Hvad har værdi ved vandet for dig?
Kan man sige...
- R4** Jamen, det har værdi, at jeg kan gå hen og åbne for hanen, simpelthen. 00:07:51
- I** Så mageligheden ved, at det virker, eller? 00:07:55
- R4** Ja, ja, det gør dét. 00:07:57
I stedet for at jeg skulle til en pumpe at pumpe op og sådan noget.
Det har jeg prøvet som barn.
- I** Okay, ja. 00:08:02
- R4** Jeg er meget glad for, at det kommer ud af hanen, ja. 00:08:04

Indsamling

- I** Ja. 00:08:06
Så hvis du så forestiller dig, at vi vil prøve at undersøge: Hvordan er situationen på Orø generelt?
Hvordan skulle vi så indsamle de informationer?
Nu tænker jeg også på...
Hvis nu at vi prøver at udfordre lidt.
Hvis nu vi gerne ville måle på: Hvor glade var folk for vand?
- R4** Ja. 00:08:32
- I** Hvordan skulle vi så overhovedet måle det? 00:08:33
- R4** Ja, det ved jeg ikke. 00:08:35
For jeg tror ikke...
Jeg tænker lidt over og har gjort det i mange år, hvad jeg bruger.
Det kan jeg jo snildt sige med det bassin dér, men så sparer jeg på noget andet.
- I** Jo, jo. Ja. Ja. 00:08:46
- R4** Jeg tror faktisk, at de fleste folk er ligeglade, for de er så vant til det, at det bare kommer. 00:08:48
Kan du følge mig lidt i det?
- I** Helt sikkert, ja. 00:08:56
- R4** Og går ud og tager bad flere gange om dagen, og det gør jeg heller ikke, nej. 00:08:58
Nej...
Men jeg tror faktisk, at folk de er ligeglade.
Jeg tror ikke, de tænker på det.
- R4** Det jeg tænker, det er mere, at... 00:09:09
Jeg tror, alle vil sige, at de bruger mindre end 97.
- R4** Nå, det er jeg ikke... 00:09:14
- I** Og jeg tror også, at alle folk de vil sige, at de kærer om vandet. 00:09:15
Men hvad det betyder i praksis, at de kærer om vandet, der er vi nok uenige om: Hvor er tærsklen?
Hvor er smertegrænsen?
Hvor meget vil vi gøre?
Hvor meget vil vi spinke og spare?
Og i sidste ende, så er der også spørgsmålet om: Er det bedst at spinke og spare mest?
Eller er det fjollet?
- R4** Jamen, det er sgu da ikke engang... 00:09:39
- I** Er du en ynkkelig person, hvis du hele tiden er sådan en sparusser? 00:09:40
Altså, får du...
- R4** Næh, det kan vi... 00:09:47

F. Interview 4

- Men hvis man...
Nej, det synes jeg ikke, man er.
Det må folk selv om.
Det er privat, synes jeg.
- I** Jo, men det griber jo ind i det fælles, hvis... **00:09:55**
- R4** Mmen jeg lader jo aldrig vandhanen eller cisternen stå og dryppe eller noget som helst. **00:09:58**
På den måde, der passer jeg lidt på.
- I** Det, jeg prøver at flytte det hen på, det er ikke så meget „Hvem skal straffes?“, Hvem skal buhes?,, „Hvem gør det forkert?“... **00:10:09**
Det er ikke rigtigt eller forkert.
- R4** Nej. **00:10:17**
- I** Men det er mere... **00:10:18**
Hvis vi f.eks. har en samtale om, at på Orø, der har vi det fedt. vores vand fungerer.
Og så er der nogen på Lolland, der siger: Jamen, det gør vores også.
Men så kan det være, det viser sig, at jamen, det de forstår som „Det går godt“ er et andet niveau, end det vi forstår ved, at det går godt.
- R4** Nå ja, det er klart. **00:10:33**
Det er klart.
- R4** Og hvis man skulle prøve at... **00:10:34**
Hvis der f.eks. var en debat på landsplan om: Jamen, hvor skal vi sætte ind? hvem skal have de næste 3 milliarder til at udskifte deres vandværker.
- R4** Ja. Ja. **00:10:41**
- I** Så kan vi stå der og sige: Jamen, det synes vi skal gå til os, fordi vi har det faktisk ikke så godt. **00:10:42**
Hvad ligger der i det?
At „have det så godt“?
Er det mængden bare, eller er det også smagen?
Eller er det...
Vi har altså mere brug for at kunne tage nogle daglige bade, fordi vi er så triste, fordi vi bor i udkants-Danmark.
- R4** Ja, ja, ja. **00:11:01**
- I** Så hvilke mål skulle vi sætte på det? **00:11:02**
- R4** Der er sør’me mange mål, man kan sætte på dér. **00:11:03**
Men jeg tænker jo også på sådan noget som, når folk vander have og sådan noget.
Det gør jeg jo ikke.
- I** Nej. **00:11:11**
- R4** Jeg har selvvandringskrukker til mine tomater, og de får selvfølgelig lidt vand, men det er måske ikke engang en liter om dagen. **00:11:12**

F. Interview 4

- Altså, det er inde i de der 45 liter dér, i hvert fald.
Og hvis jeg går i bad...
i Helsingør havde jeg badekar, f.eks.
- I** Hvis nu at... 00:11:30
- R4** Da brugte jeg jo meget mere vand, end jeg gør nu. 00:11:31
- I** For at provokere: Hvis nu din nabo begyndte... 00:11:33
Du får en ny nabo.
- R4** Ja. 00:11:35
- I** Og så begynder din nabo at tale med andre om, at hende derovre på hjørnet, 00:11:36
hun nu har sådan et stort bassin.
Hun er et vandsvin.
- R4** Men det må de sgu da selv om. 00:11:45
- I** Jo jo, men hvis nu det havde konsekvenser økonomisk, at folk stemte om, 00:11:47
at det var dig, der skulle betale det næste gilde eller sådan noget, fordi „Det
var også dig, der er et vandsvin“ eller sådan noget.
Altså, hvor du så havde behov for at sige: Hey, det passer ikke, fordi hvis
nu vi kigger på tallene, eller hvis nu vi kigger på behovene, eller hvis nu
du havde ondt i ryggen, og du havde brug for at ligge i det der vand, eller...
- R4** Et eller andet, ja. 00:12:08
Altså, jeg ville være totalt kold over for det.
Altså, de fik mig eddermugme ikke til at betale mere, end jeg skulle, det
kan jeg godt love dig for.
Så er der jo hestene derovre.
Så kan jeg jo begynde at sige med de andre naboer, ikke også?
Altså hestene og alt det der også, ja.
Nej, det ville jeg ikke finde mig i.
- I** Fair nok, og det er cool, at du er en stærk person, at du kan holde til det. 00:12:28
Det jeg prøver at spille ind i det, det er: Hvis nu vi skulle prøve at sætte det
i system...
Hvis nu vi skulle prøve at gøre det videnskabeligt, hvordan folk har det
med vand, hvordan skulle vi så kunne lave mål på det?
- R4** Det er svært, ja. 00:12:45
- I** Er du med på det? 00:12:46
For hvad nu, hvis en, der ikke var lige så stærk som dig, blev kanøflet på
deres vandbehov?
Kunne man så sætte nogle mål på det, sådan at man kunne sige: „Jamen
hey, de skal beskyttes“?
Fordi det er fair, og noget andet, det er ikke fair.
Men selve det at tage snakken om, hvad der er fair og ikke fair, da behøver
vi jo at have nogle tal for det, eller nogle mål af en eller anden art.
- R4** Det kan jeg slet ikke forholde mig til. 00:13:06

F. Interview 4

- I** Okay. 00:13:08
- R4** For jeg kunne ikke drømme om at mobbe nogen selv, fordi jeg aner ikke, hvad de bruger af vand. 00:13:09
Jeg vil aldrig mobbe nogen selv, og naboen er der ikke ret tit...
- I** Næh, men du stemmer på en eller anden politiker i Holbæk, og de Holbæk-politikere, de beslutter sig for, hvordan vandfordelingen skal være, og i sidste ende, hvis det er sådan, at vi skal skære ned, så er der nogen, der bliver ramt. 00:13:19
- R4** Så må de sætte en måle på og sige: Jamen, du må bruge 10 liter om dagen. 00:13:31
- I** Men selve tallet 10 liter? 00:13:36
- R4** Nej, men det er bare noget, jeg slynger ud. 00:13:38
- I** Det ved jeg, men det jeg mener, det er, hvor... 00:13:39
Smertegrænsen er måske forskellig, og hvis man skal have en snak om, om nogen skal undtages fra reglen, eller nogen skal...
Så at have en eller anden form for stoflighed af: Hvad er reglen, og hvad er årsagen til at gøre undtagelser?
Altså, hvis vi...
Vi kan godt slå op...
Igen, hvis vi går ud og kigger eksternt, så kan vi jo spørge på nettet, og så er der nogle kloge hoveder, der har sagt en gang, at „Jamen, hvis du har ondt der, så må du godt undtages fra reglen, men hvis du har ondt der, så er det pjat“.
Og det har de sagt som eksperter, og så må vi bare tie stille og anerkende det.
Og det jeg prøver at vende rundt, det er at sige: Jamen, hvis vi nu selv beslutter os for vores kriterier og vores regler, så skal vi have en eller anden stoflighed af...
Noget at hægte det op på.
- R4** Det må eddermugme være svært at lave regler om det. 00:14:20
Der kan være en familier på 5: hvor meget må de så bruge i forhold til mig?
- I** Netop. 00:14:28
- R4** Og når jeg så har børnebørn på besøg, må de så ikke gå i bad? 00:14:30
Nej, det er svært.
Det er meget svært, det kan jeg slet ikke sige.
Og jeg tror simpelthen, at vand...
Vi tager det som en selvfølge, fordi vi har haft det altid.
- I** Ja, og det er også det, jeg synes er så spændende ved at tage det spørgsmål... 00:14:50
- R4** Ja, det er præcist dét. 00:14:53
- I** ...fordi det er ting, der er så „nemt“. 00:14:54
- R4** Jeg kan huske lige fra barnsben, at jeg fik at vide: „Luk så for hanen! Lad nu være at tage så meget bad!“ 00:14:55

F. Interview 4

- Så det sidder nok også lidt i mig, jo, ikke også?
- I** Jo, men jeg er også vokset op med at spinke og spare, og da jeg er blevet vokset, så er det sådan: „Det er jo lige meget.“
Jeg begynder jo ikke at vaske mig under armene, jeg kan bare tage et brusebad.
Jeg tager brusebad hver dag, fordi det er lige meget. **00:15:05**
- R4** Ja, det gjorde jeg, da I gik på arbejde. **00:15:14**
Men altså, så at komme ud i badekarret dér i Helsingør, og så sidder det: åh, det var dejligt.
- I** Jeg har ikke noget badekar. **00:15:20**
- R4** Nej, det har jeg heller ikke nu. **00:15:21**
- I** Jo, du har et stort et. **00:15:23**
- R4** Jeg har et stort badeværelse, men... **00:15:25**
Nåh ja, ok, ja det er rigtigt.
Men så har jeg ikke opvaskemaskine, og jeg går alene.
- I** Der er faktisk noget med, at opvaskemaskine, efter sigende, skulle spare mere på vandet. **00:15:33**
- R4** Nå, okay. **00:15:38**
- I** Så trækker den noget strøm, men... **00:15:39**
- R4** Jeg kan til gengæld drikke samme kop en hel uge og bruge samme tallerken en hel uge. **00:15:41**
- I** Det er rigtigt. **00:15:45**
Så hverken opvaskemaskine eller opvask, det er selvfølgelig mere vandbesparende end...
- [begge griner]
- I** Bare puste det af. **00:15:50**
- R4** Ja, det får lidt... **00:15:54**
- I** Når du får gæster, så tager du ærmet. **00:15:57**
- R4** Jeg kan se, som man tager det som en selvfølge. **00:15:59**
Jeg kommer til at...
Man spekulerer sgu da over det, ikke?
Jeg tager det da som en selvfølge.
- I** Ja. **00:16:07**
- R4** Hold da op. **00:16:09**
Nå. Ja.
- I** Men hvis du skulle prøve at lege med... **00:16:14**
Vi skal måle noget.
- R4** Mm. **00:16:18**
- I** Hvordan kunne du forestille dig at tælle dit vand? **00:16:19**
At måle dit vand?

F. Interview 4

- R4** Ja, jeg kunne jo gå ud og læse af på vandmåleren hver dag, hvis det endelig var det. **00:16:26**
- I** Men så får du jo ikke med, hvad du har brugt det til. **00:16:31**
- R4** Nej, det er rigtigt. **00:16:33**
Nej, det gør jeg ikke, dér får jeg kun forbruget.
- I** Ja. **00:16:37**
- R4** Mit forbrug, det er en lille smule til at vaske den kop og den tallerken, der kan vare en hel uge. **00:16:38**
Det kræver ikke meget vand, vel?
- I** Altså, for at provokere, så kunne jeg jo sige... **00:16:49**
Hvis nu det her skal være på en videnskabelig måde, så ville jeg jo kigge på dig, og så ville jeg sige: „Du er gammel. Du kan jo ikke huske en uge tilbage.“
Hvad ved du overhovedet om, hvad du har lavet af vandforbrug?
- R4** Tænk, det kan jeg sgu godt huske. **00:17:03**
- I** Ja, det kan godt være, du siger, men... **00:17:05**
- R4** Lige det kan jeg godt huske. **00:17:06**
Der er så meget andet, jeg ikke kan huske.
Åh ha, ja.
Nej, tænk.
Man tager det som en selvfølge.
Altså, det var der, hvor jeg var i pleje på Tåsinge, da jeg ikke var ret gammel, og vi skulle i den der pumpe og stå og pumpe vand op.
Men det var da meget charmerende.
Altså, som barn tænker man nok ikke så meget over det, vel?
- I** Næh, det var jo bare et vilkår. **00:17:34**
- R4** I dag er vi døde, hvis jeg skulle ud der på... **00:17:35**
Nej, det ville jeg ikke, men altså...
- I** Det sjove er, at det ville du nok ikke, fordi hvis det var normalen, så var det jo ikke irriterende. **00:17:39**
Jo, det ville da være træls, men...
- R4** Nej, så ville jeg være vant til det. **00:17:44**
Men det var kun lige, mens jeg var derovre, ellers så havde jeg jo altid haft...
Selv på Grønland var der jo rindende vand hele tiden.
Der var så også masser af vand at tage af, kan man sige.
- I** Ja, det tænker jeg også, at der må være... **00:17:56**
Jeg har ikke været på Grønland.
- R4** Og så var det rent, der var ikke klor i. **00:17:58**
Det var helt rent ude fra bækken derude.
Ja, det ved jeg ikke.
Jeg ved egentlig ikke, hvordan jeg ville forholde mig til det.

F. Interview 4

- Jeg tror ikke, jeg ville have det godt med det.
- I** Med at tælle løbende og holde regnskab med det? **00:18:14**
- R4** Jo, jo. Det ville jeg være ligeglad med... **00:18:17**
...at skulle gå ud og måle efter.
For det har jeg også nogle gange gjort med el.
Altså for lige at gå ud at læse det af.
Nej, det ville jeg ikke have noget...
Nej, jeg ved det ikke.
Jeg betaler alligevel nogle penge til vand,
men det er jo på grund af bassinet, jo, ikke også?
Men det er min luksus.
- I** Ja. Ja, ja, ja. **00:18:35**
Jeg er ikke her for at dømme dig.
- R4** Men den kan jeg jo blive nødt til at... **00:18:38**
Nej, jeg tænkte mere på...
- I** Det handler ikke om at dømme her. **00:18:41**
- R4** Nej, det ved jeg godt. **00:18:44**
- I** Det handler om at registrere. **00:18:45**
- R4** Jeg ved det godt, men det var kun hvis der bliver restriktioner, så var jeg jo **00:18:46**
nødt til det.
- I** Den stikker ud i hvert fald. **00:18:52**
Den er ret synlig, den dér.
- R4** Nej, jeg ved ikke rigtigt, hvor synlig den er. **00:18:56**
Jo, de kan se det henne på vandværket, når jeg fylder det op.
For det ved jeg.
Jeg hørte om en, hvor de havde spurgt, om han aldrig brugte vand, hvor de
målte op.
Og det var så en, der gik i bad ovre i [utydeligt].
Nej, så ved du, hvem det var.
- I** Nej, det ved jeg ikke, men det er også lige meget. **00:19:12**
- R4** Fuldstændig, ja. **00:19:14**
Der var 0 på brug.
Det reagerede de altså på inde på vandværket.
- I** Nå, fordi de kunne se, at det var underligt lavt? **00:19:20**
- R4** Ja, fordi der ikke blev brugt noget. **00:19:22**
- I** Ja, okay. **00:19:23**
- R4** De har så ikke reageret på mig. **00:19:26**
- [R4 griner]
- R4** Nej, undskyld. **00:19:28**
Det er godt nok...

F. Interview 4

- Tænk, jeg kan slet ikke forholde mig til det.
For det første kunne jeg ikke drømme om at mobbe andre, og for det første vil det ikke komme mig ved, hvad de brugte af vand, men der kunne selvfølgelig komme så vidt, så det kunne have betydning, men det kan jeg ikke forestille mig.
- I** Nu er det meget tænkt også, fordi vi jo netop ikke er i en situation, hvor der er krise, men det er derfor, jeg prøver at lege lidt med... **00:19:51**
- R4** Det kan jo være det. **00:19:58**
- I** Jo jo, eller parallellen, at det kan være noget andet, vi måler på i stedet for. Hvis det er benzin i stedet for vand, og benzinen rent faktisk bliver dyrere og dyrere. **00:19:59**
- R4** Ja, det gør den jo. **00:20:08**
- I** ...og så kan det være, at der er nogen, der begynder at sige: Der skal rationeres på det, og det er kun bestemte typer biler...
Det var der jo under krigen, har jeg hørt. **00:20:09**
- R4** Ja, ja. **00:20:14**
- I** Altså det dér med, at læger skal kunne køre... **00:20:15**
- R4** Ja, men der var jo ikke ret mange biler... **00:20:16**
- I** ...men andre skal ikke kunne køre.
Hvem skal være undtaget, og hvem skal ikke?
Så det er mere en øvelse i at tænke i... **00:20:17**
- R4** Der var heldigvis... **00:20:24**
- I** ...noget, som er håndgribeligt, og som vi alle sammen bruger, hvis vi selv skulle være med til at styre det eller regulere det. **00:20:25**
- R4** Der var heldigvis ikke ret mange, der havde biler dengang. **00:20:30**
- I** Nej, og der var ist også noget med... **00:20:32**
- R4** Men tyskerne har sikkert brugt godt, kunne jeg forestille mig.
Der kom racismen.
Nej, jeg er ikke racist. **00:20:34**
- I** Nej, nej. **00:20:41**
Men hvis du...
Det, jeg tænker, det er: Hvis nu øvelsen var, at vi skulle forstå vores vandforbrug på Orø på tværs, og det var mere end en fingerspids fornemmelse om, at „Arh, jeg tror, jeg bruger 45 liter“.
Hvis vi skulle tælle det, hvis vi skulle måle på det.
Jeg har tænkt noget på, f.eks. at det kunne være, at man havde sådan en lille lap papir og satte en streg hver gang, man brugte en liter.
Og så en gang om ugen så regner man ud og siger: Hey, hvor meget blev det til.
- R4** Nå, på den måde, ja. **00:21:12**
Nå ja, det kunne man jo gøre for at...

F. Interview 4

- I** Så kunne man kunne tælle det løbende. 00:21:15
Også for at kunne finde ud af: Jamen, er det mest om onsdagen?
Hvis nu det er i forhold til vandværkerne og hvor meget de kan fordele, så er der jo forskel på, om du bruger alt vandet en gang om året med dit bad, eller...
Så kan det godt være, at vandværket siger: Hey, du skal ikke gøre det om onsdagen, fordi om onsdagen skal folk på arbejde.
- R4** Jeg ventede faktisk, at der ville komme nogen fra vandværket, da jeg fyldte det op, men det gjorde der ikke. 00:21:32
Jamen, jeg ved, at de holder øje med det derhenne, nemlig.
- I** Fordi der er jo flere ting, der griber ind omkring det. 00:21:40
- R4** Men i det øjeblik... 00:21:43
Nu tænker jeg lidt videre.
I det øjeblik der kom restriktioner, så vil man blive mere opmærksom på også, hvad naboen brugte.
- I** Netop, ja. 00:21:52
- R4** Er det ikke rigtigt? 00:21:53
- I** Det forestiller jeg mig. 00:21:54
Jeg ved det jo ikke. Jeg har ikke været...
- R4** Nej, jeg heller ikke, men jeg forestiller mig, at hvis... 00:21:56
Altså, nu bor naboen der ikke, men altså...
Hvis jeg for eksempel måtte bruge 3 liter, og så han måske brugte...
Nej, det er sgu at gå i små sko.
Nej, det tror jeg ikke, jeg ville reagere på.
Så ville jeg sætte en spand ud, når det blev regnvejrs, og så ville jeg bruge det.
- I** Det, jeg tænker, er mere realistisk. 00:22:17
Det er på et andet plan.
Det er at tænke...
Nu har jeg været ude at rejse, hvor jeg snakker med folk fra Indien, og jeg sammenligner mig med dem, og...
Vi sammenligner økonomi, og vi sammenligner forbrug og sådan noget.
Altså: Hvordan er vores liv?
Prøve at forestille os, hvordan det er at leve som den anden person.
Hvor dér er det jo interessant at kunne sige: Jamen, i forhold til det her mængde, der bruger jeg det så meget.
Jeg spiker også sparer i forhold til en dansk kontekst, men i forhold til din kontekst er jeg jo stinkende rig.
Og så videre.
Og i forhold til vand, jamen, hvordan er det der?

F. Interview 4

- Hvis det var en, der boede oppe i bjergene, så kan det være, at det er en, der siger: Hey, jeg er rig på vand.
- R4** Ja. 00:22:57
- I** Hvor jeg står her og slår på at sige... 00:22:58
- R4** Elven løber lige ved siden af. 00:22:59
- I** Ja, det er jo ikke bare: Åh, Indien, så er det jo synd for dem på alle punkter. Nej, det kan godt være, at jeg rent faktisk har noget pesticidvand, og de har noget frisk vand. 00:23:01
Eller på Grønland, som du siger.
- R4** Ja, det var frisk. 00:23:12
- I** Ja. Ja. 00:23:13
Så hvilket mål skulle vi prøve at lave, hvis vi skulle kunne sammenligne os med hinanden?
- R4** Og det er dét, jeg tænker: At hvis vi skulle bruge det her videnskabeligt, og vi skulle kunne sige: Hey, Orø er sådan og sådan. 00:23:20
- I** Ligesom på... 00:23:26
På Samsø har de det der, hvor de slår på, at de er fuldstændig energiselv-forsynende.
- R4** Nå, er de det? 00:23:32
- I** De har sat så mange vindmøller op, og så slår de på det internationalt og siger: Vi er selvforsynende. 00:23:33
- R4** Men hvem tjener på de vindmøller, vi har herude? 00:23:37
Altså, det er jo et sidespring, jeg ved det godt.
- I** Nej, men det er et interessant sidespring, fordi det er den type ting, jeg... 00:23:41
- R4** Fordi jeg tror nemlig ikke, vi har gavn af det. 00:23:44
Jeg tror, det går til et eller andet selskab, mener jeg.
- I** Lige præcis, og det er sådan noget, jeg vil ind på. 00:23:48
Og der prøver jeg så bare at lave øvelsen at sige: Vand!
Fordi vi allesammen bruger vand.
- R4** Ja. 00:23:55
- I** Hvor vindmøller, det er sådan noget: Jeg har ikke nogen vindmøller. 00:23:56
- R4** Nej. 00:23:58
- I** Så det er at tænke på nogle andre. 00:23:59
- R4** Ja. 00:24:00
- I** Så det er så abstrakt igen. 00:24:01
Ligesom at vi kan allesammen pege fingre ad bønderne og sige: Det er også deres skyld.
Eller vi kan allesammen beskytte bønderne og sige: Det er i hvert fald synd for bønderne, fordi de der andre folk synes, at det er bøndernes skyld.
Men det er sådan noget diffust noget, fordi vi ikke selv er involverede.

F. Interview 4

R4	Ja.	00:24:14
I	Jeg er ikke involveret, i hvert fald.	00:24:15
R4	Jeg er heller ikke.	00:24:16
I	Men jeg er involveret i at gå i bad hver dag, og jeg ville da synes, det var træls, hvis jeg ikke kunne tage mit brusebad.	00:24:17
R4	Ja.	00:24:21
I	Jeg vil ikke begrænse mit brusebad til to minutter. Jeg vil gerne gå i brusebad i fem minutter...	00:24:22
R4	Ja, ja, ja.	00:24:26
I	...fordi det er rart. Men hvis jeg skulle italesætte det med nogen, hvis jeg skulle debattere det i Holbæk på et kommunekontor...	00:24:27
R4	Ja.	00:24:34
I	...så ville jeg have brug for at sige: Jamen hey, alle os på Orø, vi kan godt lide brusebad.	00:24:35
R4	Ja.	00:24:41
I	Hvis jeg så kunne pege på, at det har vi talt om.	00:24:42
R4	Ja.	00:24:44
I	Vi kan godt lide brusebade.	00:24:45
R4	Ja.	00:24:46
I	Men jeg vil sige: Jamen det passer ikke, fordi de andre, dem der rigtig godt kan lide brusebad, de går i brusebad i ti minutter. Og vi har glemt at tage tid på det, vi har bare sat, at vi godt kan lide det.	00:24:47
R4	Ja.	00:24:55
I	Så det er den type målinger, jeg leder efter.	00:24:56
R4	Ja, ja, ja.	00:24:57
I	Hvad kunne vi finde på at måle, hvis vi gerne ville finde ud af vores forbrugsmønstre?	00:24:58
R4	Altså, jeg mener, at så skal man simpelthen have dato og så ud at læse af måleren hver dag på en bestemt tid.	00:25:01
I	Det er det...	00:25:08
R4	Kan du følge mig lidt i det?	00:25:09
I	Ja.	00:25:10
R4	Så får man det da nøjagtigt at vide, ikke?	00:25:11
I	Og selv dér, hvis du går ud på måleren, så får du ikke at vide, om det er fordi du har brugt en opvaskemaskine, eller brugt en vaskemaskine, eller været under bruseren.	00:25:13
R4	Nej, nej, nej. Slet ikke. Slet ikke. Dé kan jeg bare se.	00:25:19
[R4 banker i bordet.]		
R4	Ikke?	00:25:22

F. Interview 4

- I** Så noget af det, jeg tænker, det er jo... 00:25:23
- R4** Det gjorde jeg med el, i starten jeg var herovre. 00:25:25
- I** Men stadigvæk, der ved du ikke, hvad elen går til. 00:25:28
- R4** Nej, nej, nej. 00:25:30
- I** Så hvis forbruget er højt, så ved du ikke, hvad du skal slukke for. 00:25:31
- R4** Nej, nej, nej, nej. 00:25:33
Men det var jo bare for at holde øje med det.
Og det vil det også være med vandforbrug, for det betaler vi jo også for, ikke?
- I** Jo, i forhold til at det koster, at det gør ondt. 00:25:39
- R4** Ja. 00:25:42
- I** Men hvad nu, hvis det var i forhold til, hvor glade vi er for vand?
Og hvad vi er glade for ved vand? 00:25:43
- R4** Jeg kan ikke undvære mit vand. 00:25:49
- I** Det ved jeg. 00:25:51
Men hvis du skulle sætte fingeren på: Hvad er det ved det, du ikke kan undvære?
Og hvor er smertegrænsen?
- R4** Jamen, jeg har jo aldrig prøvet at leve uden vand. 00:25:58
Nej, det ved jeg sgu ikke.
- I** For det er jo meget nemmere at forholde sig til, hvad der gør ondt, når det ikke er der længere. 00:26:05
Når det først gør ondt, så kan man fortælle, at det gør av, men at forestille sig...
- R4** Ja, den er svær. 00:26:12
Den er godt nok svær.
Tænk, hvis man ikke bare lige kunne skylle karkluden og så...
Neej. Nej, nej.
- I** Det vil du slet ikke...? 00:26:21
- R4** Nej, det kan jeg slet ikke forholde mig til. 00:26:22
Men jeg kan jo godt se, det kan jo blive nødvendigt, og det er jo også derfor, de siger...
Det der med...
Hvad kalder de det?
Det er det der med, når man samler ind dér, hvis der sker et eller andet...
- I** Men lad mig lige prøve igen at insistere. 00:26:37
Det, jeg vil gerne undersøge, er ikke, hvordan kan du overleve en krise?
- R4** Nej. 00:26:46
- I** Det er... 00:26:47
Når jeg taler om krise, så er det som en øvelse.
Så er det for at komme i tanke om: Gud, jo, det er væsentligt...

F. Interview 4

R4	Ja, det er...	00:26:56
I	...og hvad er det, der gør ondt? Og hvad nu, hvis der kun var det halve? Jamen, hvad for noget skulle du så spare væk?	00:26:57
R4	Ja.	00:27:02
I	Fordi når vi bare har rigeligt med vand...	00:27:03
R4	Ja.	00:27:05
I	Så er det kun, at det gør en lille smule ondt på en vandafgift, men det er ører...	00:27:06
R4	Ja, det er ører.	00:27:10
I	...eller kroner. Det er jo ingenting: det er peanuts.	00:27:11
R4	Hvis man kun havde lidt vand. Men kaffe ville jeg have. Jeg ville nok ikke have bassinet.	00:27:13
I	Jeg tror også, at bassinet tæller lidt mere end kaffen.	00:27:19
R4	Ja, ja. Men det ville være det, jeg ville spare væk først.	00:27:22
I	Ja.	00:27:25
R4	Altså, det ville være bassinet, selvom det er mit luksus. Så sparer jeg til gengæld nogle flyvemaskiner og sådan noget.	00:27:26
I	Jo.	00:27:32
R4	Det går ikke.	00:27:33
I	Det er et andet regnskab.	00:27:34
R4	Ja, det er det nemlig.	00:27:35
I	Men det hænger sammen, det [utydeligt].	00:27:36
R4	For ellers kan jeg ikke spare ret meget på vandet uden mit bassin.	00:27:38
I	Men hvis det ikke handlede om at spare, men handlede om at forstå, sådan at vi kunne forholde os til, hvordan vi skal organisere os. Hvis det for eksempel ikke var „Hvem skal spare, fordi nu er krisen ind- trådt?“, men i stedet hed: Skal vi have flere vandværker eller skal vi grave en vandledning ind til Holbæk, eller skal vi skrue ned for blusset?” Hvis det er de tre valgmuligheder, så er det ikke, at vi skal spare mest, så er det...	00:27:43
R4	Så er det hvad vi skal gøre.	00:28:10
I	Ja. Har vi lyst til at spare mere? Det er et svært spørgsmål, og det kræver, at vi ved „Hvad er lyst?“ Hvornår er vi glade, og hvornår er det træls? Hvor er smertegrænsen? Sådan nogle ting. Altså, sparer vi allerede?	00:28:14

F. Interview 4

Jeg har hørt nogen, der siger: „Jamen, det er noget pjat at snakke om at spare, fordi vi i Danmark sparer allerede“, og jeg har det bare sådan: Jamen, det er jo ikke det samme som...

Så er snakken stoppet, eller hvad?

Og så er der ikke mere at forholde sig til?

Jeg synes, der er masser at forholde sig til.

- R4** Ja, for søren. 00:28:42
Gud.
Hold da...
Kan du ikke stille mig et konkret spørgsmål, som at jeg bruger 45 liter om dagen?

[begge griner]

- I** Okay, jeg prøver at gøre det konkret. 00:28:55
- R4** Ja. 00:28:58
- I** Nu har jeg været igennem noget af det, men hvor det var diffust. 00:28:59
Hvis nu jeg prøvede at sige: På Orø vil vi gerne finde ud af, hvordan vi bruger vand, og det kunne være interessant at vide, hvornår folk var glade eller kede af deres vand.
Hvornår der var en læk, sådan at det blev fugtigt, og at der måske kom svamp.
Hvornår folk, de kiggede ud af vinduet og så en traktor og blev nervøse over deres vandforbrug, fordi de var bange for, om det var forgiftet.
Eller hvornår folk, de blev simpelthen så glade over at kunne hoppe i bassinet, fordi det var 24 grader.
- R4** Ja. 00:29:40
Jeg er bare glad for, at jeg kan åbne for hanen.
Jeg er tilfreds med det, som det virker.
- I** Ja. 00:29:47
- R4** Ikke også? 00:29:48
Men jeg kan godt se mit bassin er luksus.
Altså det indgiver jeg med det samme, men jeg er ...
- I** Og det er dejligt, at det er luksus. 00:29:55
Jeg leder ikke efter, hvornår nogen er syndebuk i det her.
- R4** Nej, nej, jeg ved det. 00:29:59
- I** Så mit spørgsmål, det er: Hvis nu du skulle være med til at kortlægge forbrugsmønstre... 00:30:01
- R4** Ja. 00:30:08
- I** ...på hvilken måde skulle vi så kortlægge det? 00:30:10
Skulle vi skrive dagbog, allesammen, om hvordan vi havde det, når vi var ude om morgenen, og hvordan vi havde det i løbet af dagen.

F. Interview 4

- Det bliver nogle meget, meget lange bøger.
- R4** Ja, det gør det godt nok. 00:30:21
- I** Eller skal vi droppe det? 00:30:22
- R4** Det bliver meget at læse igennem. 00:30:23
- Det er utopi, tror jeg, hvis man allesammen skulle skrive det.
- I** Men vil det give mening at skrive en dagbog en gang om måneden? 00:30:29
- Eller skulle vi mødes nede på samlingshuset og tænde en mikrofon og så snakke om, hvordan vi havde det den sidste måned?
- Eller det sidste år?
- Eller det sidste ...
- Hvad vi kan huske af gode og dårlige oplevelser med vand?
- Eller på hvilken måde skulle vi overhovedet...
- Hvordan kan vi kortlægge sådan noget?
- R4** Jeg har ikke nogen... 00:30:48
- Men det er jo...
- Vi tager det jo som en selvfølge.
- Det er derfor, det er så svært, synes jeg, at forholde sig til...
- Altså, man er jo vant til, at man bare skruer på den der, og så kommer der vand, ikke?
- Men ...
- Altså, det bliver mere og mere forurennet herovre, ikke også?
- I** Måske. 00:31:12
- Fordi det er jo også, fordi der er nogle eksperter, der har sagt, at det gør det.
- Men der er andre eksperter, der siger, at nej, det er der ikke noget med.
- R4** Men det er jo ikke noget, vi bliver syge af i hvert fald, nej. 00:31:19
- I** Nej, det jeg har læst, det er noget med, at hvis vi bliver syge af det, så bliver det først om 30 år, vi bliver syge, og det er jo noget svært noget at forholde sig til. 00:31:21
- R4** Det gør ikke så meget med mig, så... 00:31:27
- I** Men mindre det var for 30 år siden, du... 00:31:29
- R4** Nå ja, det ved man jo ikke. 00:31:31
- Nej, da var jeg på Grønland, og der var det rent.
- Det var rent kildevand, der kom der.
- Det var simpelthen ude fra bækken der, det var rent.
- Åh ha.
- Og jeg kan huske, når drengene kom til Danmark, at de ville ikke have vand, for det smagte ikke af noget.
- [R4 griner]
- R4** Åh ja. 00:31:50

F. Interview 4

- Eller det smagte af noget, altså...
Det var lige ...
Jeg ved det ikke.
Det er godt nok nogle mærkelige tankegange, man får, ja, det er.
- I** Hvis nu det ikke skulle være så avanceret. **00:32:08**
- R4** Ja. **00:32:10**
- I** Hvis det skulle være, at vi gerne ville vide: „Hvor meget af vores vandforbrug går til bad i forhold til tøjvask?“ **00:32:11**
- R4** Ja. **00:32:19**
- I** ...og du så skulle hjælpe med at registrere det. **00:32:21**
- R4** Ja. **00:32:24**
- I** Kunne du forestille dig at skulle sætte en streg hver gang, du sætter en vask over, og sætte en streg hver gang, du skyller ud i toilettet og sådan nogle ting. **00:32:25**
- R4** Nå ja, der er toilettet også, ja. **00:32:34**
- I** Ja, toiletskyl, det siger man, det er 7–10 liter. **00:32:38**
- R4** Er det det? **00:32:41**
- I** Har du regnet det med i dit regnskab? **00:32:42**
- R4** Ja, det har jeg. **00:32:44**
Jeg tisser mange gange.
- I** Du skider kun i haven. **00:32:48**
- R4** Min blære, den er slap, så der bliver... **00:32:50**
Er det virkelig 5–7 liter hver gang?
- I** Hvis der er stort og lille skyl, så er det mindre. **00:32:56**
Så er det vist 5 liter.
- R4** Jeg har begge tingene. **00:32:59**
Gud, det tæller...
Man tager det som en selvfølge, fordi man er vokset op med det, og det har altid været der, ikke?
- [R4 banker flere gange i bordet]
- R4** Jamen, det er jo ganske forfærdeligt, at folk skal gå flere kilometer i nogle lande for at få vand. **00:33:08**
Nå.
Du er sgu svær, Jonas.
- I** Det må du undskylde. **00:33:20**
- R4** Ja, det må du nok sige. **00:33:22**
- [begge griner]
- R4** Åh, ja. **00:33:26**
Altså, hvor får vi vand fra?

F. Interview 4

- Vi får kun vand fra Orø nu, vi får ikke andre steder fra, vel?
Det ved du ikke noget om, vel?
Om der er andre...
- I** Det tror jeg ikke. 00:33:38
Jeg har ikke set nogen vandvognstanke, som kom op på færgen.
- R4** Nå, men jeg tænkte på... 00:33:42
Nå nej, så ville der...
Det er rigtigt.
Der ville ikke være rør nogen steder.
- I** Nåh, det kunne der selvfølgelig godt være. 00:33:47
Jo, men ikke mig bekendt.
- R4** Nej, heller ikke mig. 00:33:50
- I** Der er ikke nogen pipelines-teori. 00:33:51
Jeg tror, det er lokale vandværker.
- R4** Ja. 00:33:55
Jeg er gået helt kold nu.
- I** Rent praktisk. 00:34:01
Hvis du rent praktisk kun skulle tælle, ville du så gide at notere hver dag, eller skulle det være kun en gang om ugen?
- R4** Nej, hvis jeg kom med, så kunne jeg godt tælle hver dag. 00:34:13
Det ville være lige meget for lige at gå ud og åbne den klap og så skrive, hvad der står der.
- I** Nå, men jeg tænker på ikke bare at åbne klappen, for det er ikke det samlede 00:34:21
forbrug, det er hvilken slags forbrug.
Så det er at tælle ting, som ikke bliver talt i forvejen.
- R4** Nå, så går der tre liter til kaffen, og så går der... 00:34:29
- I** Så det er noget med at „tune in“ på, hvad det egentlig er, du bruger vand til, 00:34:33
og så på at registrere det mere eller mindre præcist.
Så det er et spørgsmål om mere noget med: Hvor præcist ville du gide at måle?
- R4** Ved du hvad: Nu når du siger det, så er det sgu nok toilettet. 00:34:42
Jeg bruger vand der, og jeg vasker hænderne, som regel.
Og så...
- [R4 griner]
- I** Skal jeg slukke mikrofonen? 00:34:50
- R4** Nej, det gør ikke noget. 00:34:53
- [begge griner]
- R4** Det tror jeg. Men det er også fordi, jeg går alene. 00:34:55
Og den kop, den kan godt vare et par dage, og sådan noget der.

F. Interview 4

Og der bliver heller ikke vasket.
Det tror jeg er toilettet.
Det er mit største forbrug, hvis du tager det der væk.

[R4 banker med fingeren på bassin-regnskabet]

- R4** Gud, det tænker man slet ikke på. 00:35:11
Så kan jeg bedre forstå, når jeg er oppe ved min søn og svigerdatter, at de siger: „Når du tisser, så skal du ikke trække ned!“
- R4** Nå. Nej. Nej. 00:35:22
- I** Nej, det er et sparekneb. 00:35:24
- R4** Og [censureret] han gør også det, at han genbruger vandet. 00:35:26
Han kører det igennem...
Han har også et lille bassin, altså min ældste søn, og han kører det igennem de der tamponer der.
- I** Nå, for at filtrere, så det bliver rensat. 00:35:36
- R4** ...for at filtrere det, så han ikke skal fylde det op hver gang, ja. 00:35:38
Så lidt gør min familie for at spare.
Det er nok ikke lige mig.
Ja, det er toilettet.
Toilettet, det er det, og så håndvask bagefter.
Det er det.
Der bruger jeg nok...
Hvis du siger, at den lille er 5 liter.
- I** Det tror jeg. 00:36:02
Igen: Det er fordi, der er nogle eksperter, der har sagt det ude i byen.
Jeg ved det ikke.
Jeg har ikke...
- R4** Så forslår det dér ikke nogen steder. 00:36:07

[R4 peger på bassin-regnskabet, og begge griner]

- R4** Det gør jeg ikke. 00:36:10
Nej, en håndvask, det er ikke ret meget, man bruger til den, for lige at skylle sæben væk, men...
Gud fri og bevare vel, skal jeg nu til ikke at trække ned, når jeg har...
- I** Der er en bagside ved det også, der hedder, at man skal ikke holde op med 00:36:24
at skylle ud, fordi...
Især, hvis du skider, så skal der tryk til, for at få det skubbet igennem systemet, så det kan simpelthen gå i baglås, hvis du bruger det lille skyl, når du skider. Så kan du risikere, at den går i baglås.
- R4** Det vil sige, at jeg skal ind til naboen og gå på toilet nu, ikke? 00:36:42
Nej, nej, nej.

F. Interview 4

- I** Nej, men... 00:36:46
- R4** Nej, men det er jo logik, egentlig. 00:36:48
Fordi for det første bruger du masser papir...
- I** Ja. 00:36:50
På færgen har de faktisk et skilt stående, der siger: Du skal ikke bruge det lille skyl.
- R4** Nå. 00:36:53
- I** Og det er fordi deres... 00:36:55
Tror jeg.
Fordi deres...
- R4** Ja, jeg har bare lagt mærke til, at man ikke må smide bleer og sådan noget derned... 00:36:57
- I** Ja, ja. Det må man ikke. 00:36:59
- R4** ...som jeg tager som en selvfølge, ikke også. 00:37:01
- I** Jo, jo, men det er, hvis der kommer turister og sådan noget, at de måske ikke tænker over det. 00:37:03
Men jeg gætter på, at det er fordi, at der er nogle tynde rør i afløbet, som gør, at den ikke kan holde til det.
Du skal simpelthen...
Der skal tryk på, for at det kommer igennem, ellers går det i baglås.
Så man kan ikke bare spare.
Fordi systemet skal være designet til at spare.
- R4** Nej, det hele skal passe sammen, ja. 00:37:19
Nej, jeg trækker ned hver gang, jeg har været på toilettet.
Altså, det er en ren refleks.
Men på Grønland havde vi så ikke træk og slip.
Jo ude i højhuset, men ikke i...
Der kom...
- I** Der var das, eller? 00:37:35
- R4** Der var spand. 00:37:37
Der var chokoladespand dér, som blev tømt en gang imellem.
- I** Med et låg på, altså så det ikke lugtede så meget, eller? 00:37:43
- R4** Ja, det var sådan set et rigtigt toilet, så var der bare spand nedenunder. 00:37:46
- I** Nå, på den måde. Ja, ja, okay. 00:37:51
- R4** Så kom de og tømte det en gang imellem. 00:37:52
- I** Ja, det kan jeg huske, det har jeg faktisk også oplevet nogle gange. 00:37:54
- R4** Ja. 00:37:57
Vi har da også det der, hvad hed det, når man gik ud...
Hvis du var på landet, så var der sådan et træbræt, man satte sig på, og så med en spand nedenunder.
- I** Ja. 00:38:06

F. Interview 4

- R4** Og så kom der en lastbil og tømte det en gang imellem. 00:38:07
R4 Nu kommer chokoladevognen. 00:38:12
- [R4 griner]
- R4** Åh ja. 00:38:16
Det var anderledes deroppe.

Deling

- I** Et andet spørgsmål. 00:38:24
R4 Ja. 00:38:26
I Hvis nu vi laver det her projekt om at indsamle vores forbrugsmønstre på Orø. 00:38:27
R4 Ja. 00:38:36
I Hvordan kunne du så forestille dig, at det kunne være interessant at bruge de her informationer og se dem igen? 00:38:37
Altså hvis man har noget statistik eller nogen...
Altså hvis vi lavede dagbrugsfortællinger omkring folks oplevelser med vand, skulle det så være en udstilling?
R4 Altså det interessante for mig ville være, hvis man for eksempel noterede hver dag, at folk fik øjnene op for, hvor meget de egentlig brugte. 00:38:53
I Mm. 00:39:00
R4 Nu kan du se med mig at vise. 00:39:01
I Deres forestillede også, i forhold til det ægte? 00:39:03
R4 Ja. 00:39:05
I ...stillet op mod hinanden. 00:39:06
Ja.
R4 Det der toilet, det har jeg sgu da aldrig nogensinde tænkt på. 00:39:07
I Ja. 00:39:10
Det var en god idé, den har jeg ikke...
I Ja. 00:39:13
R4 Så, det kunne jeg godt. 00:39:14
Og så hvis de to nu er...
Ja.
Endelig noget jeg kunne svare godt på.
I Jamen det er ikke et test for fanden. 00:39:23
Det er mere en...

[R4 griner]

F. Interview 4

- R4** Jeg ved det godt, Jonas. 00:39:26
Jeg ved det godt, men hjernen den kører simpelthen deroppe.
- I** Det må du undskylde. 00:39:31
- R4** Hold kæft hvor man kommer til at spekulere over det. 00:39:32
Noget man aldrig har spekuleret på.
Aldrig, ja.
- I** Og jeg troede, det var nemme spørgsmål, jeg kom med. 00:39:39
Det må du undskylde.
- R4** Nej nej. 00:39:42
Du har sat det i gang deroppe, du.
Når jeg tænker på i starten med el, der hvor jeg var ude hver dag og læse, hvor meget el jeg havde brugt, og jeg har ikke spekuleret på vand overhovedet.
Nej.
- I** Nej, det er også en selvfølge for mig. 00:39:54

Anerkendelse

- I** En sidste ting. 00:39:58
- R4** Ja. 00:39:59
- I** Hvis du nu forestiller dig, at du har møjsommeligt registreret, måske ligefrem skrevet dagbog og gjort ting omkring dine mønstre. 00:40:00
- R4** Ja. 00:40:10
- I** Brugsmønstre. 00:40:11
Og du har gjort det i 3, 4, 5, 10 år.
Ville du så være interesseret i, at du blev nævnt?
...i forhold til når man så kigger på det her materiale eller laver udstillinger omkring det eller laver en webside omkring noget statistik eller sådan noget.
At du blev nævnt som at du deltager i det her.
At du er med til at skabe det her projekt.
- R4** I 5-10 år. 00:40:32
- I** Ja. Eller 2, eller 5 måneder. 00:40:33
Dit bidrag.
At du bliver anerkendt.
- R4** Det kunne da være meget skægt. 00:40:38
Altså det vil åbne øjnene for noget, tror jeg.
Bl.a. det der toilet, det kan jeg drømme om i nat, tror jeg.
- I** Jeg har ødelagt dit liv nu. 00:40:48

F. Interview 4

[begge griner]

- R4** Simpelthen, simpelthen. 00:40:50
Nej, nej, nej, nej.
Ja, det ville jeg ikke have noget imod.
- I** Så fordi, det jeg tænker, det er... 00:40:56
Det der ligger i spørgsmålet, det er: På den ene side så er der behovet eller lysten eller interessen for at blive anerkendt for at have bidraget.
- R4** Nå, nej det er ligemeget med anerkendelse. 00:41:07
- I** For det er en ting i det. 00:41:09
Den modsatte er at blive holdt anonym.
At dit navn blev undladt.
- R4** Nåh. 00:41:17
- I** At du ikke blev hængt ud for, at du var så stor eller så lille eller så mærkelig 00:41:19
en forbruger, som du nu er.
- R4** Nå, nej, det vil jeg være ligeglad med. 00:41:25
Det vil være ligemeget.
Det synes jeg kan da være meget skægt at skrive op, om ikke andet så bare en gang om ugen.
Altså, det behøves jo ikke at være hver dag, jo, vel?
- I** Nej, nej. 00:41:36
For det var det tidligere spørgsmål omkring, hvor meget kunne du forestille dig, at du ville gide at registrere, hvis du skulle gøre det løbende.
- R4** Hvis det var sådan noget, man kunne bruge til noget, så ville jeg da bare gå 00:41:44
ud en gang om ugen og skrive både el og vand eller sådan noget.
- I** Ja, ja. 00:41:51
- R4** Det kunne jeg da godt. 00:41:52
Det kunne da være meget interessant.
- I** Ja. 00:41:54
- R4** Kunne du bruge det til noget? 00:41:55
- I** Helt sikkert. 00:41:56
Jeg kan forestille mig, at det kan bruges til noget.
Nu spørger du mig, men jeg prøver at spørge dig: Kunne du bruge det til noget?
...hvis folk på Orø gik rundt og gjorde sådan en gang om ugen, en gang om måneden, en gang om dagen.
At vi så kunne compilere en oplevelse eller en fornemmelse.
- R4** Det ved jeg ikke, om man kunne. 00:42:15
- I** Så vi kunne sammenligne os op imod. 00:42:17
- R4** Ja, men så skal du også have at vide, hvor mange der bor i huset og sådan 00:42:21
noget.

F. Interview 4

- I** Jo, det kunne man jo netop også korrigere for. 00:42:24
- R4** Ja, ja. 00:42:26
- I** Og man behøver ikke at gøre det ved at man hænger folk ud og siger den præcise adresse. 00:42:27
Man kunne også sige, at folk der bor så og så mange sammen, de har det og det mønster, og folk der bor på nordenden, de har sådan et mønster i forhold til folk, der bor på sydenden.
På den måde kunne man have en stoflighed af, hvad sker der?
- R4** Men jeg lever sgu da ikke 10 år endnu, tror du det? 00:42:41
- I** Selvfølgelig gør du det. 00:42:44
- [begge griner]
- I** Det er ikke en del af spørgeskemaet. 00:42:46
- R4** Nå, nå, nå. 00:42:49
Ja, det ved jeg da ikke.
Jeg tror da ikke engang, jeg kan bukke mig ned om 10 år.
Jeg ved det ikke.
- I** Det havde jeg ikke taget højde for, det her spørgsmål. 00:42:58
- [begge griner]
- R4** Ja, men jeg vil godt. 00:43:00
Det kunne jeg godt gå og skrive.
Så kan det være, hvis jeg er væk, at der går noget...
Det kunne godt blive et års forbrug, der var validt.
- I** Ja, ja. 00:43:21
- R4** Ikke et estimat. 00:43:23
- [censureret]
- I** Jeg har ikke flere spørgsmål. 00:45:50
- R4** Åh, det var godt. 00:45:52

G. Optagelse og renskrivning

Interviewene blev indspillet som digitale lydoptagelser, gemt i et taleoptimeret bredbånds-Ogg/Opus-format (Perepelytsia & Dellwo, 2023), på en smartphone, der kørte det ikke-dataindsamlende /e/-styresystem (Liu et al., 2021). Optagelserne blev overført direkte fra telefonen til en bærbar computer, der kørte et Debian¹ Linux-system, hvor de blev efterbehandlet til en råtransskription² ved hjælp af følgende kommando³:

```
ffmpeg -i recording.oga -vn -af whisper=model=ggml-large-v3.bin\  
:language=da\  
:queue=3600\  
:destination=recording.srt\  
:format=srt -f null -
```

Al software, der er brugt til optagelse og transskription, er open source-licenseret, med undtagelse af den store sprogmodel, som er frit tilgængelig, men muligvis har en mere restriktiv licens.

Ingen eksterne ressourcer (også kendt som cloud-tjenester) blev brugt til optagelse eller efterbehandling af interviews.

¹ Det anvendte system afviger fra et rent Debian-system ved tilføjelsen af en patch til at aktivere understøttelse af whisper-modellen, som dokumenteret her: <https://bugs.debian.org/1128084>

² Råtransskriptionen blev kodet som undertekster, hvilket gjorde det nemt at sammenholde den auditive og den foreløbige skrevne tekst direkte ved hjælp af medieafspilleren „MPV“.

³ Ud fra offentligt tilgængelig dokumentation formodes den anvendte kommando at være et offline, gratis og frit licenseret modstykke til den danske, akademiske, cloud-baserede tjeneste UCloud Transcriber (SDU eScience Center, 2026).

H. Pontis' 6 heksagoner

Kildekode til tegningen „Pontis' seks heksagoner“, inspireret af Pontis (2015). Skrevet i diagramprogrammeringssproget Pikchr.

```
// SPDX-FileCopyrightText: 2026 Jonas Smedegaard <dr@jones.dk
//
// SPDX-License-Identifier: GPL-3.0-or-later
define hexagon {
line go .8cm east \
then .8cm heading 1*60+90 \
then .8cm heading 2*60+90 \
then .8cm heading 3*60+90 \
then .8cm heading 4*60+90 \
close thick $1 bold fill $2 color white
}
// crisp colors picked at https://visibone.com/colorlab/
hexagon("Understand", 0x333399)
hexagon("Empathize", 0x0099cc)
hexagon("Define", 0x339933)
move up until even with first line; right
hexagon("Ideate", 0xffcc66)
hexagon("Prototype", 0xff9933)
hexagon("Test", 0x990000)
```